ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

БРОЈ 1486

10 динара

20.6.1980. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XLI

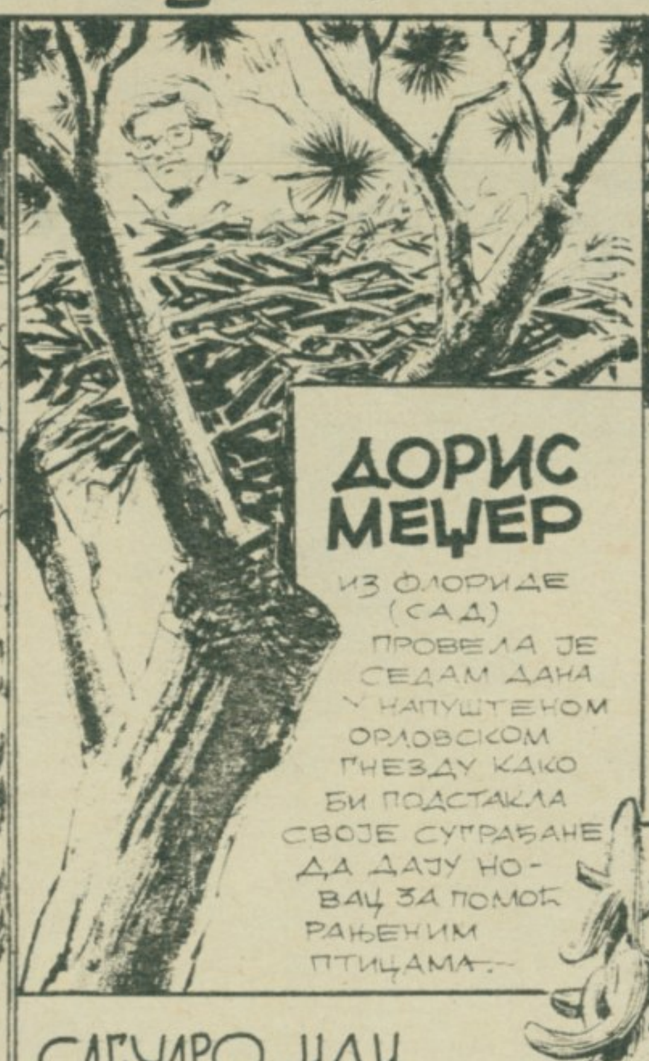
Ripley Веровали или не!

АТИЛА

ОКРУТНИ ХУНСКИ КРАЉ (434-453) ХВАЛИО СЕ ДА ТАМО, КУДА ЊЕГОВ КОЊ ПРОЂЕ, ТРАВА ВИШЕ НИКАДА НЕ РАСТЕ.

© 1980 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ДОРИС МЕЏЕР

ИЗ ФЛОРИДЕ (САД) ПРОВЕЛА ЈЕ СЕДАМ ДАНА У НАПУШТЕНОМ ОРЛОВСКОМ ГНЕЗДУ КАКО БИ ПОДСТАКЛА СВОЈЕ СУГРАЂАНЕ ДА ДАЈУ НОВАЦ ЗА ПОМОЋ РАЊЕНИМ ПТИЦАМА.

САГУАРО ИЛИ ГИГАНТСКИ КАКТУС

РАЗВИЈА ВИШЕ ОД ДВАДЕСЕТ ИЗДАНАКА АЛИ, ПРЕ НЕГО ШТО СЕ ПРВИ ПОЈАВИ, ТРЕБА ДА ПРОЂЕ И 75 ГОДИНА.

МАНПУРА

ОСТРВО У БЕНГАЛСКОМ ЗАЛИВУ, НЕПРЕСТАНО СЕ ПОВЕЋАВА. ГОДИНЕ 1833. ИМАЛО ЈЕ ПОВРШИНУ ОД 2.5 КВАДРАТНА КИЛОМЕТРА, А ДАНАС ЈЕ ШЕЗДЕСЕТ ПУТА ВЕЋЕ ЗАХВАЉУЈУЋИ МОРСКИМ НАНОСИМА КОЈИ СЕ НЕПРЕСТАНО НАГОМИЛАВАЈУ НА ЊЕГОВИМ ОБАЛАМА.

У БЕЛИКАСЛУ

(СЕВЕРНА ИРСКА) ПРИЛИКОМ ЈЕДНОГ ЗЕМЉОТРЕСА, КАМЕНА ГРЕДА ПРЕМОСТИЛА ЈЕ ПРОВАЛИЈУ НАСТАЛУ НЕКОЛИКО СЕКУНДИ РАНИЈЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● у многим приручницима за домаћице може се наћи савет како да се цвеће у вази што дуже одржи: у воду треба растворити таблету аспирина. Мексички биолог, професор Алфонсо Ларке-Саведра заинтересовао се за деловање аспирина на биљке и тако открио да овај популарни лек изазива затварање микроскопски ситних пора на лишћу кроз које иначе испарава вода. На основу тога, овај научник саветује да се за време сушних периода поља прскају слабим раствором аспирина који ће смањити испаравање и сачувати влагу у биљкама све док не падне киша.

● стручњаци сматрају да Европљани свакога дана са храном унесу просечно 15 грама соли, мада су природне потребе људског организма свега 7 грама. У Јапану, пак, просечна дневна количина соли износи по глави 40 грама, чиме лекари објашњавају јапански неславни рекорд у броју становника који пате од високог притиска.

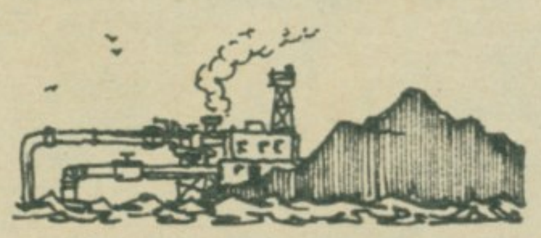

● искусни енглески фотограф Стивен Далтон први је начинио снимке ластавице у лету над водом, из којих се види да се птица спустила тако ниско да би пила воду. Далтон је провео више од два месеца на обали како би добио ове снимке који су оповргли дотадашње мишљење да ласта лети тик изнад површине воде да би у лету хватала инсекте.

● најуједначенију климу на свету има острво Јава. Разлика између најтоплијег и најхладнијег месеца у години износи само један степен.

● на Хавајским острвима врше се припреме за изградњу геотермичких електрана које ће користити врелу воду из дубине активног вулкана Килауеа. У подземним резервоарима температура воде достиже 300 Целзијусових степени, али због великог притиска у дубини не кључа. Избивши на површину, та вода у тренутку прокључа претварајући се у врелу водену пару.

● чувени антички стадион у Олимпији, познат по играма које су се ту одржавале од 776. године пре н. е. није био и најраскошнији. Богатији од њега био је стадион у Делфима који је имао камене клупе, онај у Атини мермерне, а стадион у Петгаму могао је да се похвали чак и — кровом.

● италијански књижевник Торквато Тасо, писац великог спева „Ослобођени Јерусалем" три своја сонета и пет мадригала посветио је Цвијети Зузорић, најлепшој Дубровкињи свога времена за коју се претпоставља да је и сама писала песме.

ЕЛЕКТРИЧНИ СМОГ

ЧОВЕК ЈЕ ИЗУМЕО СИЛНЕ УРЕЂАЈЕ И СЕБИ ОЛАКШАО, ЗАПЕТЉАО И — СКРАТИО ЖИВОТ. МЕДИЦИНСКА ИСТРАЖИВАЊА У КОЛОРАДУ ОТКРИВАЈУ ДА ЈЕ ПРОЦЕНАТ СМРТНОСТИ ОД НЕКИХ ВРСТА РАКА МНОГО ВЕЋИ КОД ЉУДИ КОЈИ ЖИВЕ У БЛИЗИНИ ВИСОКОГ НАПОНА.

Група становника државе Њујорк окупљена је око новог далековода ултрависоког напона; у рукама држе стаклене цеви које језиво светлуцају у ноћи без месечине.

— **Преплашени смо!** — каже један човек. — **И на 60 метара од тих проводника има толико електрицитета у ваздуху да ове флуоресцентне цеви светле. Тражимо да научници испитају да ли живот у близини овакве радијације проузрокује рак!**

Становници Масачусетса воде спор да би спречили довршавање џиновске радарске станице војног ваздухопловства — док испитивања не буду показала да ли ће њено микроталасно зрачење штетити људима у околини.

У Мичигену је већина гласача одбила план америчке морнарице о изградњи снажног радио-предајника. Плаше се да би јаки сигнали овог предајника можда неповољно утицали на здравље људи и животиња.

ПАУЦИ ПО ТЕЛУ

На оптуженичкој клупи је електромагнетско загађивање — „електрични смог" — невидљиви таласи који се шире око сваког електричног уређаја којег користимо. А користимо их, изгледа, претерано...

Американци су, на пример, израчунали да имају преко 900 хиљада километара далековода високог напона и 250 хиљада микроталасних радио-релејних линија. Одмарају се уз светлуцање 125 милиона телевизора. Осам милиона породица кува на микроталасним пећима. Њихова индустрија користи 35 милиона електромагнетских уређаја. Ту су и радари, радио-станице, микроталасне релејне станице...

Просечан Американац, очигледно, живи све удобније, али цена те удобности је велика: електромагнетска радијација којој је свакодневно изложен 200 милиона пута је већа од оне којој је био изложен његов предак из идиличних времена када су једини извори радијације били Сунце, звезде и други природни извори!

— **То је као да вам паук мили по телу** — каже Мерилин Граубер описујући осећај који има кад стане испод далековода од 765 хиљада волти (765 киловолти) што прелази преко њеног имања у Минесоти.

— **То се чује и осећа** — додаје њен муж Вернер — **али се не види.**

Када су такви проводници петнаестак метара високи — човек је изложен електромагнетском пољу од 10 хиљада волти по метру. Може да се чује пуцкетање ваздуха. Енергија поља може да спржи врхове лишћа на биљкама испод вода. Може да проузрокује болну варницу између нечије руке и оближњег трактора, на пример. Чини да се човеку накостреше власи на глави и рукама...

ЗБУЊЕН БИОЛОШКИ ЧАСОВНИК

Раније се сматрало да зрачење које емитује већина далековода, радио-таласи и микроталаси не представљају никакву опасност по људско здравље — изузев, наравно, када је интензитет толики да може да дође до оштећења ткива (као што је у микроталасној пећи, на пример). Новија испитивања, међутим, показују да излагање електричној радијацији и у дозама које су некад сматране сасвим безопасним — може да доведе до нежељених последица!

Ендрју Мерино, биофизичар медицинског центра у Сиракјузу (држава Њујорк), вршио је лабораторијске експерименте излажући људе и животиње радијацији која има исти интензитет као електрични смог око далековода високог напона. Закључци до којих је дошао забрињавајући су.

— **Радијација слична оној испод самог проводника може да доведе и до заустављања раста организма!** — тврди Мерино. — **Излагање радијацији као што је на на удаљености од 100 до 150 метара од проводника изазива промене у саставу крви и раду срца. Чак и на 300 метара од проводника утицај радијације на човека је мерљив: снижава се, на пример, време реакције.**

До сличних резултата дошао је пре седам година и В. Рос Едеј. На Институту за испитивање можданих функција вршио је експерименте у којима је лабораторијске мајмуне излагао електричној радијацији каквој смо свакодневно изложени. Резултат: понашање мајмуна се променило, а њихов осећај за време сасвим се пореметио.

Едеј је отишао и даље од експеримената, и поставио је своју теорију о утицају електричног смога на организам. Он сматра да овај смог мења наше природне, биолошке ритмове — мења такозвани „биолошки часовник" који је урођен сваком живом организму и који регулише хиљаде телесних процеса какви су, рецимо, смењивање будности и сна.

Земљино магнетно поље и остала поља која се јављају у природи и која се ритмично мењају утичу да сва жива бића синхронизују своје биолошке часовнике. Електрични водови, међутим, стварају вештачка електромагнетска поља која превазилазе природни магнетизам.

И ми реагујемо тако што подешавамо своје биолошке ритмове пулсу електричног смога! — тврди Едеј. Све ово може да буде врло напорно за организам, па се као последица јавља опште смањење отпорности. Једноставно речено: човек постаје жртва болести које би иначе лако савладао. То је, можда, и објашњење за резултате до којих су дошла медицинска истраживања у Колораду: проценат смртности од одређених врста рака много је већи код људи који живе на мање од петнаестак метара од водова високог напона.

ГЛАВОБОЉА И СТРУЈА

Није опасан само електрични смог који проузрокују далеководи — и радијација изузетно ниске фреквенције утиче на биолошке ритмове организма. Нискофреквентни електрични смог може да доведе до привременог губљења оријентације патака и гусака у лету, да проузрокује висок крвни притисак код паса и генетске мутације код инсеката.

Експерименти које су вршили совјетски научници показују да је електромагнетско поље узрок многих здравствених проблема, као што су хипертензија, срчани напади, главобоља, поспаност, нервоза...

Како да се човек заштити од овог невидљивог електромагнетског непријатеља? Научници се још увек баве решавањем тог проблема. Уосталом, и пећински човек је рано пронашао ватру — а требало му је много времена да научи да се њоме служи без опасности.

Љ. Ј.

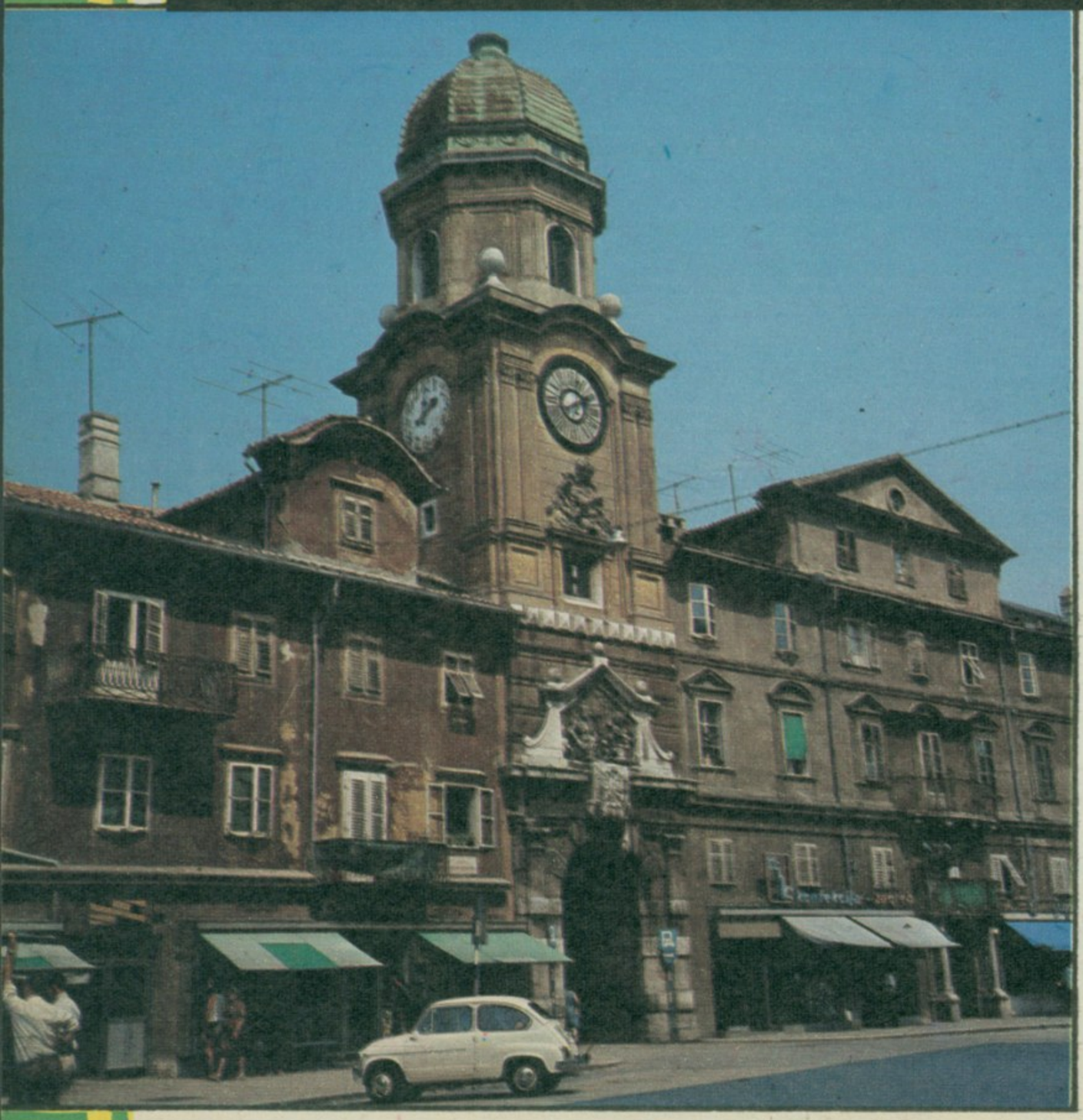
ПРИЧЕ
О НАШИМ ГРАДОВИМА

РИЈЕКА

ГОСПОДАРИ ПЛИТКО

У дну Кварнерског залива, на самом ушћу невелике Ријечине у море, већ вековима живи град који је свој заметак посејао још у наменом добу. На страницама његове историје место су нашли становници скровитих пећина у ријечкој околини, илирско племе Либурни, најпре сточари и ратари а онда познати бродоградитељи и још познатији гусари, па Римљани и Словени, који су током 7. и 8. века стигли и до ових крајева и одмах се с Французима уноштац ухватили. Од 799. године нит плетена вековима као да се изгубила: насеље на Ријечини више се не помиње све док 1281. године приљежни венецијски хроничари нису почели да пишу о месту у којем се добро трговало али и где се није крило непријатељство према туђини. Оно је и било разлог што је Венеција једно време забранила својим трговцима да путују у Ријеку.

ЗА ОНЕ С МОРА — Некада су град на Ријечини опасавале четвороугаоне зидине којих већ одавно нема. Остао је сачуван једино торањ који се некада налазио на самој обали а служио је као пролаз у град с морске стране. Отуда му и један од назива: Приморска врата. Међутим, пошто се на торњу, као што је било уобичајено, налазио сат, Ријечани су овај пролаз називали и Врата сата. У куполи изнад сата налазила су се три звона од којих се свако оглашавало у тачно одређене сврхе: никада, кажу, нису звонила истовремено. Торањ је сазидан пре три столећа.

КОВАЧИ ЛАЖНОГ НОВЦА — Захваљујући богатом залеђу, Ријека је у 14. веку постала значајан трговачко-поморски центар. Многи бродови су уместо према Венецији, своје прамце почели да окрећу ка граду на Ријечини. Тако је Република, у којој су се до тада одвијали сви велики трговачки послови, добила озбиљног конкурента. Магацини су брзо почели да се пуне па је ускоро у њима било више робе него новца у касама. А како је за развијање послова био потребан готов новац, ријечки трговци почели су да се довијају како да преброде кризу. Решење су нашли у ковању лажног венецијског новца (он је у то време сматран најбољом валутом) што је, наравно, огорчило Републику. На слици је панорама града који је у прошлости вековима задавао главобоље највећој тадашњој јадранској сили.

ГОСПОДСТВО НА КРЕДИТ — Почетком 14. века, бележе хронике, Ријеком су господарила Девинска господа. Била је то породица високог рода и плитког џепа. Новчане неприлике су их у једном тренутку приморале да целокупне приходе од града заложе код богатијих Франкопана. Показало се да ни то није довољно: живот на високој нози тражио је своје, па су Девињци често морали да траже позајмице од грађана који нису могли да се подиче племенитим пореклом али су зато били пуни пара. Један од њих био је и Кирин Антолић који је господарима града позајмио читаво мало богатство — 600 цекина. Из тих времена кад су Ријеком господарили Девињци, Франкопани, па опет Девињци, за овим Валси и Хабзбурговци, нема много сачуваних грађевина. Једна од ретких је и зграда на слици, катедрала на тргу Жабица.

Г ЏЕПА

НЕПРОВЕРЕНА ТВРДЊА — Шали склони Ријечани за зграду на слици кажу да је најужа на свету. Њихова тврдња није проверена али је зато проверено да није била једина у Ријеци. Током прошлог века често се дешавало да у старом делу града нема довољно простора па су подизане зграде попут ове.

НИСУ ГУБИЛИ ВРЕМЕ — На бурну грађевинску делатност, каква је настала у другој половини 19. века, подсећају бројне зграде које су подизане на простору северно од Корза (главног шеталишта), као и оне на околним трговима. Следећи потребе растућег пристаништа, већина њих је била намењена поморским, бродовласничким и осигуравајућим друштвима. На слици је популарни Кафе-трг, стециште многих Ријечана.

„ПРИЈАТЕЉСКИ" УГОВОР — Један од најтежих удараца у својој историји, Ријека је задобила 1915. године када су је Лондонским уговором савезници препустили Италији. Упркос противљењу великог дела становништва, у град су по завршетку рата умарширали иредентисти (чланови италијанског националистичког покрета) на челу са песником Д' Анунцијем. Овај окупаторски чин потврђен је и „пријатељским" уговором који је у Риму склопила 1924. године Мусолинијева влада са представницима Краљевине СХС. У знак сећања на жртве и отпор туђинској управи, на обали, у Сушаку, подигнут је овај споменик.

Снимци: **М. Вујовић**

ЈЕРМА ЈАВЉ

ПЕТОГ ДАНА ЧЕКАЊА СИМА ЈЕ ПОЧЕО ДА СУМЊА ДА ЋЕ СЕ ИКО ПОЈАВИТИ У ДОЛИНИ МРТВИНА ДА БИ ПРЕУЗЕО ИЗВЕШТАЈ. МИЛОРАДУ ЈЕ ЊЕГОВА СУМЊА БИЛА ПОМАЛО — СУМЊИВА!

Пијачни дан је те 1949. године за варошицу и околину прави празник: долазе сељани из најудаљенијих села, девојке да се нађу с младићима, прошетају, оду у биоскоп. Жене из варошице, по која службеница, а највише домаћице, излазе са својим цегерима да купе зеленић, попричају с рођацима. Месна кафана је тог дана дупке пуна.

Кроз ту шарену гомилу која се тискала главном и једином улицом, пробијала се висока млада жена, дугачке косе. Иако је било топло, на ногама је имала чизме од црвенкасте коже. Биле су у тону са њеном косом. Ишла је охоло, гледајући право пред себе. Жене су је, нека мање, нека више дискретно загледале. Наравно, коментари нису изостајали.

— Види ти ње, јуче дошла из села, а гле како се напудрала — шапутале су.

— Лако јој је кад јој муж згрће паре!

— Ма какве паре, ко купује оне његове мазарије — оповргавала је разлог њене надмености дебељушкаста жена држећи под пазухом тек купљеног певца.

Већина је била спремна да се сложи с њом. Ко је видео да неко живи од сликања?!

До младе жене шапат као да није стизао или се бар правила да га не чује. Гордо дигнуте главе, одмерена корака, она је ишла својим путем а он је — водио из града.

У ДОЛИНИ МРТВИНЕ

Чим су за њом остале и последње куће, Марија, како се жена звала, повезала је косу жутом марамом. Осврнувши се за тренутак, скренула је с друма на узан путељак који је водио преко поља.

Решен да је не испушта из вида, Милорад је кренуо за њом. Било је тешко пратити је: ако се само још једном буде окренула, видеће га. Путељак је неко време водио кроз поље, а онда је скренуо гребеном обраслим жбуњем. По гдегде видело се које дрво. На путељку нигде никог: пијачни дан је тек отпочео и свако ко је могао остао је у варошици. Милорад је зажалио што је пошао сам, али кад је Марију видео на улици, није му ни на памет пало да ће поћи ван града. А после, било је касно да било кога позове. Плашио се да је не изгуби из вида. И док су му се разноразне мисли ројиле по глави, приметио је да је Марија сустигла неку старију сељанку. С даљине на којој је био није могао да је препозна, али је зато сада био више него сигуран да није погрешио што је пошао за женом сликара Петровића.

Плашећи се да га две жене не примете, Милорад је све више заостајао. Кад су већ стиле надомак села, скренуле су с пута: пошле су уском стазицом која је водила лево. Превој и густа шумица убрзо су их заклонили од погледа. Морао је да потрчи.

Кад је стигао до места одакле су оне скренуле, Милорад је видео да стаза залази у све гушћу шуму и да се спушта ка долини званој Мртвина. Добро је познавао то место: превој испод чуке скоро никад није грејало сунце. Зато је ваљда долина и добила такав назив.

ЗА ЖУТОМ МАРАМОМ

Милорад је почео да се осврће. Шума је била тек нешто виша од висине човека, па ипак довољна да неког сакрије али и да омогући добар преглед скривеном. Зато је и одлучио да не иде даље. Скренуо је са стазе и почео да осматра.

Дуго је потрајало док са друге стране поточића није на стази приметио жуту мараму. Жене су ишле даље. Питао се шта да ради: да пође за њима или сачека још мало? Ако их изгуби из вида, а то ће се сигурно догодити пођу ли преко превоја, биће касно да их сустигне. Мучило га је и још нешто: да ли су пошле на састанак с неким? С ким? И колико их је? Покушаће то да сазна.

Жута марама се поново указала на малом пропланку али сада лево од стазе. Пазећи да не стане на неку суву грану, Милорад се прикрадао за њима. Повремено, губио је из вида мараму на коју је концентрисао сва своја чула. Одједном, жене су стале. Марама се више није видела. Мора бити да се Марија сагла. Шта ли само ради? Да им се још више приближи, није смео. Видеће га. Повукао се још дубље у грмље, спреман да чека.

Није прошло више од пола часа кад су се жене вратиле. Прошле су путељком не говорећи ништа. Нису журиле. Милорад је опет био у дилеми: да ли да пође за њима или покуша да утврди шта су то оне радиле? На крају одлучио се за ово друго. Чим се уверио да су две жене заиста кренуле пут села, пошао је стазом кроз шуму. Она је сад била нешто ређа, испресецана малим пропланцима. Застао је. Први пут тог дана срце му је јако залупало. Зној-авом руком, стезао је пиштољ. Можда су се оне састале са бандом која га је већ приметила и сад нека прикривена цев нишани у њега? Зашто сам пошао сам, вајкао се. Да није био брзоплет... Негде у грмљу залепрша птица. Бацио се на земљу. Неколико тренутака помно је ослушкивао, а онда кренуо кроз шуму.

Место на којем је мислио да су стајале две жене, није било баш прави пропланак. Обрасло је ниским жбуњем. Милорад је пришао овећем дрвету и заклонио се иза њега. Недалеко, уочио је неколико грудвица свеже ископане земље које су вириле испод иструлелог лишћа. Подигао је камен који је лежао преко земље и грозничаво почео да је разгрће рукама. Што је ишао дубље то га је стрпљење све више издавало. Најзад, напипао је нешто. Била је то боца, обична, тамно-смеђа, пивска. Када је извукао, приметио је да је за затварач прикачен танак кончић. Повукао га је. Из грлића се појавила ваљкасто завијена хартија. Стрпао је у џеп, боцу вратио на место и поново је прекрио земљом. Одозго је оставио камен. Чим је зашао у шуму склонио се у грмље и извукао папир. Развио га је и почео да чита извештај који је почињао са: „Вардар и Јерма јављају...“

МИЛО ЗА ДРАГО

— Ако потраје још неки дан, остаћемо без живаца — гунђао је Милорад отресајући сламу која му се накупила по шињелу.

— Зато ћемо уштедети цигарете — добацио је заједљиво Милан.

— Што гунђаш, па пристао си да пођеш без цигарета? — узвратио му је Милорад.

— Пристао сам на твоје инсистирање — одбрусио је Милан.

Настало је ћутање. Милорад је тупо гледао пред себе, а Милан се правио да спава. Било је боље да не настављају разговор који би можда прерастао у препирку. Остатак дана прошао је без икаквих догађаја. Исто тако и следећег па и оног за њим.

Са првим мраком трећег дана Милорад и Милан су напустили стару кућу у којој су се скривали и

...А...

пошли ка Мртвини. Тамо их је чекао Сима. Журили су јер су знали колико је било тешко издржати читавог дана сам, напрегнут, с догледом на очима. Претходних дана и сами су били на осматрачници. Остала двојица из групе долазила су ноћу и остајала у заседи крај јавке. Ујутру су се враћала у град.

Сима је био весео. Измењали су неколико речи, а онда је свако пошао на своју страну. Сима ка појати, да се мало одмори. Увече је требало да оде до варошице да поднесе извештај и да донесе храну. А у варошицу је морао пешке. Употреба џипа није долазила у обзир јер би фарови свакако пали у очи.

Петог дана чекања у колиби су се одмарали Милорад и Сима. На осматрачници је био Милан.

— Докле ли ће ово трајати, мајко моја? — лупкао се Сима по стомаку. Био је познат по томе што је волео добро да једе а тога овде није било. Сува храна му је додијала већ после два дана.

— Узалуд чекамо, открили су нас. Неко нас је видео: можда и сама банда. Не верујем да би они толико одуговлачили са узимањем извештаја.

Милорад је био лоше воље.

— Да ниси спавао преко дана док си био на осматрачници јер нешто много навијаш на ту страну: те откривени смо, те банда неће доћи... — обрецнуо се на Симу.

— Можда и нисмо откривени, али сам уверен да банда неће доћи — одвратио је овај и легао на сламу.

— Због чега то мислиш? — упитао је Милорад.

— Уплашили се, ето зашто — одговорио је Сима

— Уплашили, чега?

— Знају да је ово твој реон — нашалио се Сима.

— Ако су чули да их ти чекаш, сигурно ће се поплашити. Више него ти оног сељака што те витлао секиром по појати — вратио му је „мило за драго“ Милорад.

ЖЕНО, ДАЈ СЕКИРУ!

Овог пута љутнуо се Сима. Кад год би му неко споменуо случај који се догодио годину дана раније, обузео би га прави бес. Све је почело тиме што су он и један млађи друг, „самоиницијативно“ кренули да провере човека на кога се сумњало да јатакује с бандом. Обукли су одела, каква су обично носили бандити, и кренули. Али, чим их је овај видео повикао је:

— Жено, дај секиру да се обрачунам с овом бандом!

Сима и његов друг су у полумраку појате једва погодили где су врата и излетели напоље. Одлучили су да о „акцији“ ником не говоре. Међутим, за њу се ипак сазнало: у истрази, сељак је испричао да их је препознао.

Симу је сад нарочито наљутило што је баш Милорад споменуо секиру. Млађи по годинама и стажу овде на граници увек се према њему односио с дужним поштовањем. Међутим, овог пута није. Дуго чекање и неизвеснот раздражили су обојицу.

Мрак је почео да се спушта и требало је сменити Милана. Првих вечери их је редовно изненађивао: долазио је сувише нагло.

Кренули су полако, ивицом пута. Још је постојала могућност да кроз шуму наиђе неко од закаснелих пролазника. Додуше, њих ни преко дана није било баш много. Стока се чувала на другом крају села, у питомијем, сунчанијем делу. Мртвину је посећивао само понеки сељак да би секао шуму за огрев, али и он би, чим сунце почне да се приближава хоризонту, журио да се врати у село.

Дошавши до места где је требало да се састану с Миланом, скренули су са стазе и сели крај ниског жбуња. Поново су ћутали. Аутомати су лежали крај њих, а Милорад је почео нешто да чепрка око крагујевке.

— Шта то радиш? — питао је Сима.

— За мрак, крагујевка је много згоднија од другог оружја — шапатом је одговорио Милорад док је скидао са каиша и стављао у џеп.

ЗАКАСНЕЛИ МЕШТАНИН ИЛИ . . .

Одједном, путем којим су дошли чули су се кораци. Тихи, једва чујни, али у овој тишини прилично разговетни. Ко би то могао да буде? Можда неки закаснели сељак? Али, за ових пет дана предвече се у Мртвини нико није појављивао.

— Двојица су! — шапнуо је Сима и зграбио аутомат.

Лака дрхтавица обузела је Милорада. Банда! Појавила се! Толико чекања, неизвесноти, ноћи пробдевених с прстом на обарачу. А сада одједном! А можда није банда. Да их зауставе, питају ко је, откриће се, алармираће Мртвину.

Време је одмицало. Говор се чуо већ дуже, али људи се никако нису приближавали.

— Стоје — рекао је тихо Сима.

И заиста. Два човека стајала су на стази, неких двадесетак метара од Симе и Милорада и разговарала.

У једном тренутку поново су кренули, па опет стали. Нешто су расправљали. Банда? Или можда наши — размишљали су и Сима и Милорад. „Дошли су до колибе, па како нас нису нашли, пошли су за нама“, мотало се Милораду кроз главу. „Само, тако нешто није било предвиђено. А ту је и Милан. Ускоро ће наићи. Причекаће мало, па пошто нас не буде видео, поћи ће нам у сусрет. Тако смо радили и претходних ноћи. Његов наилазак упозорио би непознате. Све ће пропасти!“

Две силуете су се поново помериле. Сада више нису ишле стазом, већ су скренуле лево.

— Заћи ће у шуму, отићи, нећемо знати ни ко су — шапутао је узбуђено Милорад.

— Неће, опет стоје — исто тако тихо одвратио је Сима. — Један се баш добро види.

— Држи га на оку, а ја ћу изићи на пут — рекао је Милорад управо у тренутку кад су се зачула два кратка звиждука.

То се јављао Милан: значи да им је пошао у сусрет. А тога су се највише и плашили. Звиждук није могао да промакне непознатима. Чуо се звук карактеристичан за репетирање оружја.

Више није било чекања.

— Предајте се, опкољени сте! — дрекнуо је Милорад.

Уместо одговора, огласише се пуцњи. Милорад је подигао аутомат и рафали су запрштали шумом. Опалио је и Сима. Изненађен, Милан се бацио на земљу док му је Сима довикивао:

— Лези, ми смо!

НИСУ ПРЕШЛИ ГРАНИЦУ

Пуцњава није дуго трајала. Онако изненада како је почела, тако је и престала. Пузећи, Сима и Милорад су се примакли Милану. Да пуцају? У шта? Непознати су или убијени или су се прикрили. За сваки случај испалили су још по неколико метака. У тишини која је наступила зачуло се стењање. Да би прекратили неизвесност ова тројица почела су да пузе ка месту одакле се оно чуло. Сноп светлости зи батеријске лампе осветлио је два човека која су лежала готово један преко другог. Један од њих имао је рану на десној слепоочници, Други је лежао преко његових ногу лицем окренут према земљи. Милан га је полако окренуо на леђа. Међутим погледом, човек је зурио негде изнад њега. У руци је још стезао дршку пиштоља.

Крај непознатих лежали су аутомати, ранци и у њима бомбе, храна, пресвлака. Међутим, нигде није било ни најмањег папира, ништа што би говорило ко су ови људи, како се зову. То се сазнало касније. Важно је било да извештаји нису отишли преко границе. А њихове аутоpe . . то већ није било тешко наћи.

* * *

Овај догађај је потпуно аутентичан. Преузели смо га и припремили за наше читаоце из материјала објављеног у часопису Републичког секретаријата за унутрашње послове СР Србије, „Безбедност“.

ВРАНЕ ПЕРУ, ЗАР НЕ

Упркос протестима еколога, цивилне и војне власти Велике Британије повеле су прави мали рат против птица. Средства која се користе нису нимало наивна — заглушујући алармни системи, отрови, ватрено оружје, бацачи пламена, па чак и бомбе.

Власти, разуме се, имају за то јаке разлоге. Последњих година број судара између птица и авиона забрињавајуће расте. Што је још важније, не страдају увек само птице. У 1977. години забележено је 430 судара, а у последњих пет година велики број оваквих ваздушних несрећа завршио се трагично.

Не сударају се са авионима све врсте птица подједнако често. Утврђено је да су први на листи пернатих изазивача судара голубови, а одмах затим вивци.

Колико је ситуација озбиљна показује и чињеница да се у саставу снага Британског краљевског ваздухопловства, стационираних у бази у Велију у Велсу, налази и специјална ескадрила чији је једини задатак да свакодневно „чисти“ небо.

Заповеднци америчких ваздухоплевних база у Великој Британији одлучили су да се против птица боре — птицама. Само до краја прошле године на име уговора са локалним соколарима утрошено је 70 хиљада фунти (око 210 милиона старих динара).

Вероватно је да су подручје око Кембелз, у америчкој држави Кентаки, птице населиле пре људи, али оне сада сметају људима. Рад тамошње ваздухопловне базе готово је паралисан јер је окружује џиновско јато гавранова и врана. Пошто су сви претходни покушаји да их се отресу пропали, људи су на крају у очајању одлучили да против птица употребе — детерџент. Попрскали су их прашком, али не да би их очистили већ да би са њих спрали природну масноћу која их штити од зиме.

WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

?
?

?

!
!

ВРАТИ НАМ ПАРЕ ИЗ НАШЕ ТАШНЕ!

БРИШИТЕ, КЛИНЦИ! ТО НИЈЕ БИО ВАШ НОВАЦ!

?

!

СРАМ ТЕ БИЛО! ВРАТИ ДЕЦИ ЊИХОВЕ ПАРЕ!

!
?

WALT DISNEY

НЕОБИЧНИ КРИМИНАЛИСТИЧКИ СЛУЧАЈЕВИ

БРЗО ИЗГОВОРИТЕ ИМЕ!

СУДИЈА ЈЕ ОПТУЖЕНОМ ЉУТИТО ИЗРЕКАО КАЗНУ ОД СЕДАМ ГОДИНА РОБИЈЕ, АЛИ СЕ ПОСЛЕ ЊЕГОВЕ УПАДИЦЕ НАСМЕЈАО И ПРЕИНАЧИО ПРЕСУДУ НА САМО ОСАМНАЕСТ МЕСЕЦИ.

Згодан и лепо одевен младић полако је ушао у једну од неколико филијала Саут Вестерн банке у Лондону, пришао најближем шалтеру и са осмехом се обратио службеници:

— Опростите, желео бих да видим директора!

У његовој молби није било ничег чудног: обичај свих банака у западном свету је да странка разговара са директором приликом подизања великих износа са рачуна или тражења зајма. Службеница је устала и показала врата канцеларије.

Први човек банке пружио је руку посетиоцу и понудио га да седне. Младић се представио:

— И. С. Виндл.

Име је изговорио доста брзо. Директор га је одмеравао испод ока. Посетилац је остављао утисак човека углађених манира.

— Новац држим у Саут Вестерн банци, али у филијали на другом крају града — сталожено је започео младић. — Јуче сам затражио да се новац пребаци у вашу филијалу јер сам се преселио. Дошао сам да видим да ли је стигао налог.

ДЕВЕТ ПРЕВАРА У ЈЕДНОМ ДАНУ

Директор је замолио посетиоца да сачека. Устао је и отишао до службенице код које су стизали налози о пребацивању новца. Убрзо се вратио носећи коверат са папирима. Ставио их је на сто и почео да разгледа. Све је било ту: обавештење о висини улога И. С. Виндла, младићев захтев да промени банку и формулар са депонованим потписом. Документа је уредно оверио директор филијале из које је Виндл пребацио новац.

— Видим да на рачуну имате 810 фунти!

— Да — одговорио је младић — али бих одмах подигао 250 фунти, данас морам да купим неке ствари за домаћинство!

Директор је климнуо главом и замолио посетиоца да попуни и потпише чек на тражену суму. Чим је младић то учинио, узео је чек и документа и отишао до благајника. Уз пут је упоредио потпис на чеку са депонованим потписом. Били су истоветни.

Потписе је упоредио и благајник. Све је било у реду. Вративши се у канцеларију директор је пружио новац клијенту и пожелео му успех у пословима.

— Нашим услугама биће те увек задовољни!

— У то не сумњам! — узвратио је младић и лежерно напустио банку.

Истог дана, 23. септембра 1903. године, И. С. Виндл посетио је још осам филијала Саут Вестерн банке у Лондону. У свакој од њих већ се налазио налог за пребацивање његових 810 фунти и сваки директор „прогутао" је причу.

Разуме се, посетилац са симпатичним осмехом није напустио ниједну банку без извесне суме коју је подигао за „куповину ствари"! Тако је олакшао филијале за око две и по хиљаде фунти!

Превара је откривена следећег дана ујутру: утврђено је да лепушкасти посетилац уопште нема чековни рачун! Директори су били осрамоћени Поднета је пријава Скотланд јарду.

ЛИСИЦЕ СУ ШКЉОЦНУЛЕ

Случај је дошао у руке инспектора Бауера. Сума коју је вешти преварант однео била је велика, имајући у виду тадашњу вредност фунте: данас би износила око десет милиона старих динара!

Инспектору је ишло на руку што су бројеви новчаница били пописани. Бауер се надао да ће младић за тај новац ипак нешто купити и да ће му сеући у траг. Чудило га је како је могао да обезбеди папире о пребацивању новца из једне у друге филијале. Упитао је о томе директора централне банке.

— Нема друге, помогао му је неко одавде! — слегнуо је раменима директор.

Провером рукописа свих службеника лако се ушло у трага саучеснику. Благајник Френсис Кинг попунио је формуларе, депоновао младићев потпис и на крају оверио папире и разаслао их свим филијалама Саут Вестерн банке.

Кинг је одмах ухапшен. Очигледну кривицу никако није хтео да призна. Чак је одбијао и да говори. Док је он чамио у затвору и ћутао, Бауер је ишчекивао да се негде у Лондону појави нека од на превару узетих новчаница.

Није прошло ни седам дана, а из једне робне куће јављено је да неки младић управо пазари новчаницама „са списка". Бауер је замолио продавце да заговарају „муштерију" док он не стигне. Улетео је у кола и похитао у робну кућу.

Момак није ни трепнуо када су шкљоцнуле лисице на његовим рукама. Мирно је пошао са инспектором.

Кад је благајник Кинг видео младића, променио је боју лица али је остао упоран у порицању кривице тврдећи да уопште не познаје И. С. Виндла који се у ствари звао — Роберт Ајзек.

Оба преваранта изведена су пред суд. Судија, човек познијих година, никада у каријери није имао разумевања за лопуже. За време суђења Кингу и његовом ортаку стално је био љутит. На крају им је изрекао оштру казну: сваком по седам година робије!

— Чекајте, часни судијо! — упао је младић. — Брзо изговорите име које сам употребљавао представљајући се директорима банака! Али, брзо, молим вас!

Судија га је збуњено погледао, али му је испунио жељу.

— Ај свиндл! — рекао је хитро.

Истог тренутка насмејао се и поново лупио чекићем о сто.

— Мењам пресуду и Роберта Ајзека осуђујем на осамнаест месеци затвора!

Младићев духовити трик и наивност директора банака оставили су утисак на његов познати енглески смисао за хумор. У првом тренутку нико у судници није схватио о чему се ради и зашто је строги судија променио пресуду.

Трик се састојао у следећем: када се на енглеском И. С. Виндл изговори брзо, чује се — ај свиндл (I swindle), што значи — ја варам!

Представљајући се сваком директору банке, младић је у ствари изговарао упозорење. На несрећу, директори нису на ту „ситницу" обратили пажњу.

М. Т.

Срам те било, Броју 3!

Извесни Јуџин Џером Дипоа из Тампе у Флориди толико је заљубљен у своје име да га је дао свој својој деци. Татино име понело је пет дечака и једна девојчица.

Најстарије дете зове се Јуџин Џером II, а најмлађе Јуџин Џером VII. Јуџин Џером I је, наравно, лично тата. Шта је тата овим постигао, ником није јасно. Да би се избегле забуне, наследнике мора да ословљава само бројевима. Када неког од њих гради, то изгледа, отприлике, овако: „Срам те било, броју три!"

ГАЛ

ПОД ГРБОМ ДИВЉЕГ ВЕПРА

СВЕ ДО 6. ВЕКА ПРЕ Н. Е. ГАЛИЈА ЈЕ БИЛА ЗЕМЉА ИСКЉУЧИВО НАСЕЉЕНА КЕЛТСКИМ ПЛЕМЕНИМА А ОНДА СУ ЗА ЊУ ПОЧЕЛИ ДА СЕ ИНТЕРЕСУЈУ РИМЉАНИ. БИО ЈЕ ТО ПОЧЕТАК ВЕКОВНЕ БОРБЕ ЗА ОПСТАНАК И СЛОБОДУ.

(1) Златник са Верцингеториксовим ликом (2. и 3) Галски новац (4) Ратник из Арверна (5) Воћа из Арверна (6) Секвански ратник (7) Секвански вођа (8 и 9) Главни делови ратне опреме: шлем са перјаницом, кратак мач, секира, грбови са ликом дивљих вепрова, бакарни шлемови (11 и 12) Галски мач и корице (12, 13, 14) Бедеми са шанчевима (15) Типичан галски град (oppidum) (16) Сеоске колибе (17) Сувозид око града (18)

ИЈА

Улаз са покретним мостом (19) Кућа вође (20, 21, 22) „Ничија земља" између два ратна логора (23) Поље са вучјим јамама (24) Коље побијено у земљу (25) Јарак (26) Бедеми (27 и 28) Куле (29) Стуб за сигнализацију и војници који га опслужују (30) Легије су користиле димне знаке (31) Коњушар доводи коња у логор (32) Коњаник из легије (33) Легионари у одећи за поход, сваки човек је сам носио оно што му је било потребно (34) Коњички командант прима наређења (36) Коњаник из пратње и његов барјак »vexillum« (38) Трубач преноси наређења онима који се налазе далеко (39) Трибун, заповедник бојних справа (40) Помоћни коњаник из легије (41) Орлоноша легије (42) Командантов заменик (43) Командант у свечаној одећи (44) Врховни заповедник коњице (45) Легат, заповедник легије (46) Трибун, заповедник кохорте (47) Легионар у бојној одећи (48) Центурио, заповедник манипуле, јединице мање од кохорте (49) Кочијаш (50) Вођа галске коњице (51) Галски ратник и његова ратна труба (52) Галски карнутски вођа (53) Елуенски заповедник коњице

КРОЗ СУНЧ

ДРЕВНИ СУМЕРСКИ ЈУНАК

Гилгамеш је био — каже древни еп — силни и обесни владар Урука, града на Еуфрату. Две трећине био је бог, а само трећину човек: није му било равног по лепоти, снази и мудрости. Желео је да његов град буде најлепши у целој Месопотамији, па су и млади и стари морали да раде и дању и ноћу на подизању бедема и храмова.

Народ Урука почео је да се жали:

— Гилгамеш не оставља сина оцу, девојку ратнику, нити жену мужу.

И викали су богињи Аруру:

— Створила си Гилгамеша, створи сада неког да му се супротстави, да би људи Урука могли да се одморе.

Аруру, богиња стваратељка, опрала је руке, узела комад глине и начинила — дивљег човека Енгидуа.

СА ГАЗЕЛАМА ТРАВУ ЈЕДЕ

Енгиду је био длакав по целом телу и имао дугу косу и браду. Са људима се није дружио. Лутао је пољима, са газелама је јео траву, са дивљим зверима пио воду на појилу.

Први га је приметио један ловац: дошао је до појила да постави замке за звери, а Енгиду је затрпао његове јаме и поцепао мреже. Млади ловац пожалио се оцу:

— Сишао је с планина неки човек снажан као бојне чете бога Ануа. Не дозвољава ми да ловим...

На очев савет, ловац је отишао код Гилгамеша, пао пред краљеве ноге и рекао му о дивљем човеку. Гилгамеш је био мудар:

— Иди, мој ловче, и поведи му свету блудницу из храма Иштар, богиње љубави.

Три дана су ловац и млада жена чекали крај појила. А кад се космати човек појавио, ловац је шапнуо:

— То је он, жено. Скини одећу, примами га! Отуђиће се он од звери...

Шест дана и седам ноћи упознавао је Енгиду жену... А кад је седмог дана погледао по степи — газеле су се разбежале а пољске животиње су узмицале пред њим. Али женин глас га је смиривао:

— Леп си, Енгиду, налик самоме богу. Зашто да са дивљим зверима јуриш по пољу, Пођи са мном у Урук, где влада силни Гилгамеш.

И тако, благим речима, млада жена успела је да наговори дивљег човека да дође у Урук. Увела га је у Иштарин храм, оденула га у белу одећу, напојила га и нахранила хлебом и вином са олтара. Једна свештеница поздравила је Енгидуа:

— Слутио те је Гилгамеш! Сањао је чудан сан: све звезде су пале на њега као један човек, борио се и једва је победио. Гилгамешова мајка, велика свештеница и краљица Ришат, протумачила је: доћи ће силан човек из планине, борићете се, и постаћете браћа.

ЛИЦЕ КАО НОЋ

Кад је Енгиду изишао пред храм — светина на улици се ускомешала. Приближили су се само војници краљева претходница, али Енгидуов страшан поглед их је зауставио. А онда се појавио и сам краљ Гилгамеш.

Два јунака ухватила су се укоштац. Борба је дуго трајала, али је вешти Гилгамеш, ипак некако успео да баци противника на земљу. Народ је клицао своме краљу. Али, мудра краљица Ришат ставила је руку на Енгидуово раме:

— Од данас си мој син, а Гилгамеш ти је брат!

Краљ Урука одвео је свог косматог брата у двор, и окружио га свим удобностима и почастима. И највећи кнежеви морали су да се клањају пред Енгидуом.

Али, Енгиду није дуго издржао у краљевским дворанама: срце га је вукло травама и зверима. Отишао је у степу, лутао је данима и проклињао и ловца и жену... А онда му се обратио Шамаш, бог сунца:

— Зашто, Енгиду, проклињеш свету жену? Она ти је дала сјајнога Гилгамеша за пријатеља. Твој те пријатељ сада тражи по пољима, а цео Урук тугује за тобом.

И, због љубави према пријатељу, Енгиду се вратио у Урук. Али није био срећан. Почели су да га муче страшни снови.

— Сањао сам — причао је Енгиду Гилгамешу — **да ме је неко са лицем као ноћ и канџама као у јастреба подигао и суновратио у стан из којег нема повратка, у дом где станују мртви...**

НЕБЕСКА ЗВЕР

Једног дана бог Шамаш објавио је Гилгамешу:

— Спреми се да се с пријатељем бориш против Хумбабе, чувара Кедрове шуме!

Шта је могао да ради Гилгамеш? Сазвао је великаше и обавестио их о свом путу, отишао с пријатељем у храм Егилмах да их велика свештеница Ришат благослови и помоли се боговима за њих — и упутио се с Енгидуом у Кедрову шуму...

Није то била обична шума: стабла су се дизала до неба, мирисно цвеће и повијуше шареније су се кроз грмље, а у даљини се назирао брег на коме пребивају богови и блештави храм богиње Ирнини пред њим. Пријатељи су ходали сатима и сатима. Мучно је постало путовање — све стрмији бивао је пут. Хумбабу нису ни видели ни чули. Већ се спустила и ноћ, и пријатељи су легли да се одморе. Енгидуа су опет мучили тешко снови...

Сутрадан је из дрвећа изронио Хумбаба: шапе је имао као лав, на ногама јастребове канџе, на глави рогове дивљег бика, реп му се завршавао змијском главом, а цело тело било му је прекривено бронзаним љускама. Стреле јунака одбијале су се од бронзане коже чудовишта, Хумбаба је већ ухватио Енгидуа канџама... — али богови помогоше јунацима, дадоше снагу Гилгамешу, и краљ Урука успео је да чудовишту одруби главу.

Пријатељи су се спремали да победнички уђу у град. Гилгамеш се опрао, распустио косу, оденуо бело рухо, опасао блиставо оружје и ставио круну на главу. Леп је био Гилгамеш, ниједан човек није се могао поредити с њим! Таквог га је угледала Иштар, богиња љубави.

— Дођи, Гилгамешу — позивала га је Иштар — **буди мој муж. Метнућу те на кола од драгог камења и злата, са точковима од злата, са рудом од сафира; упрегнућеш велике куданu-лавове, у мирису кедра ући ћеш у нашу кућу; клањаће ти се краљеви, војсковође и кнежеви; све што роди брдо и поље доносиће ти као данак...**

ПОБЕДНИКУ ПРИПАДА ПЛЕН...

Једна од најстаријих култура древног Истока створена је у Месопотамији. То је такозвана сумерско-вавилонско-асирска култура: створили су је Сумери, Вавилонци су је даље развијали, а Асирци наследили и очували.

У петом миленијуму пре наше ере у Месопотамију је, из незнаних крајева Ирана или Индије, дошао народ непознатог порекла; савременици су их због косе називали „црноглавцима", они су сами себе називали Кенги, а ми их зовемо — Сумери (од речи „Шумер" којом је овај народ називао југ Месопотамије). Живели су у градовима-државама, који су у то време свог процвата имали и до 35 хиљада људи; најпознатији су Ур, Урук, Шурупак и Нипур. Од сликовитог писма (пиктографија) Сумери су развили

клинасто писмо, имали су и календар, проучавали су математику, астрономију и астрологију. Наша подела круга, подела сата на 60 минута и подела дана на двапут по 12 сати — потичу, у крајњој линији, од Сумера.

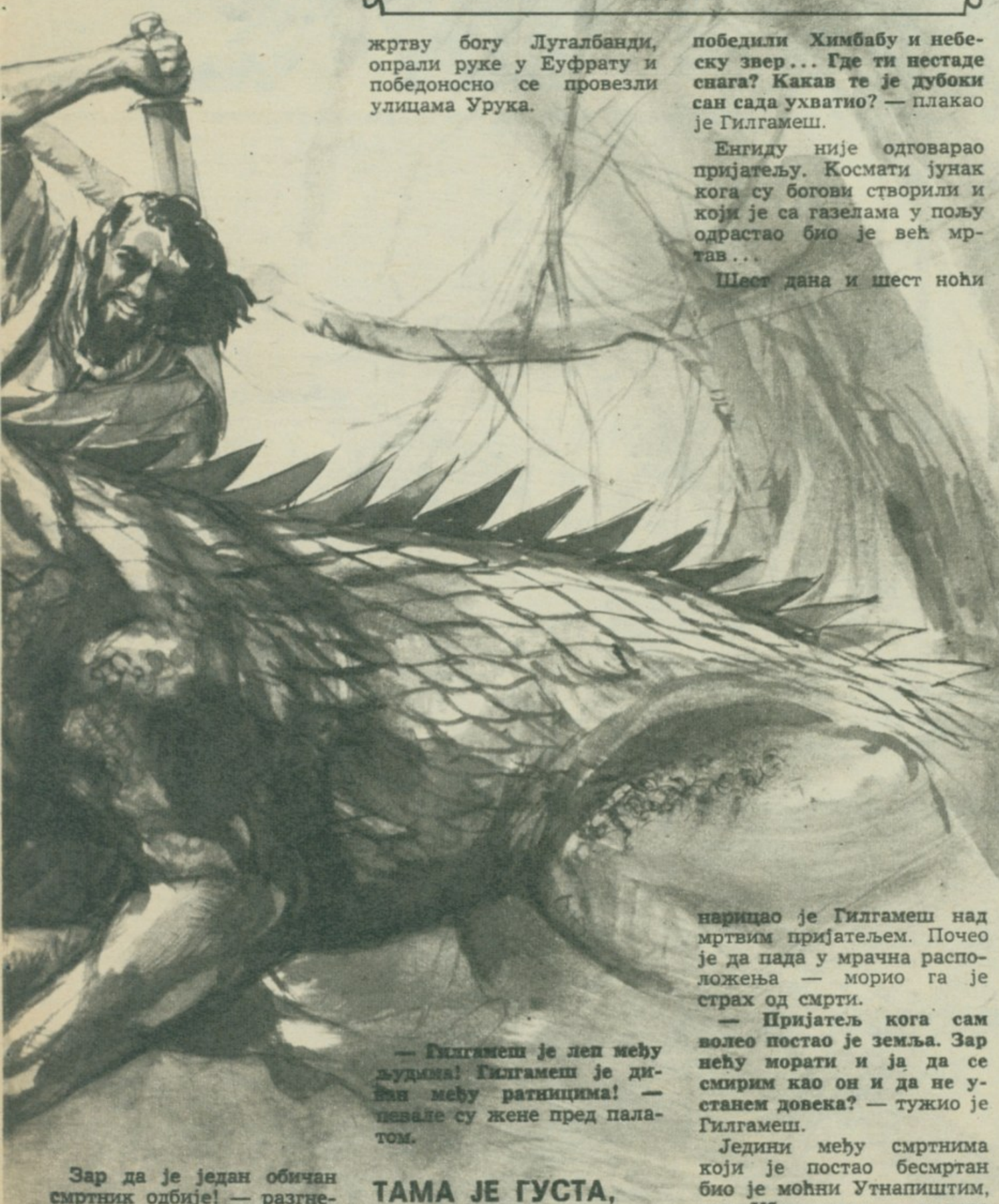
Немирно је било подручје Тигра и Еуфрата; на власти су се смењивали Сумери, Акађани, Гути, Вавилонци, Касити, Асирци, Ахемениди, Селеукиди, Парти...

Борили су се дошљаци са староседеоцима, владари су били у међусобним ратовима... Народ Месопотамије је, скоро у свим периодима своје историје, могао да користи исте пословице: „Победнику припада плен — за једно годишње доба" или „Где је тело, ту ће се орлови сакупити".

ЕВУ КАПИЈУ

Гилгамеш је леп међу људима. Гилгамеш је диван међу ратницима — певале су жене пред палатом. — Ниједан човек не може се поредити с њим.

Али, Гилгамеш је добро познавао свирепост богиње Иштар; никога Иштар не воли вечно, и све своје љубавнике на крају занавек унесрећи: волела је Алала-птицу — па јој је сломила крила, волела је снажног лава — па га је преварила седам и седам пута, дивљег хата је свирепо гонила мамузама и бичем, пастира је претворила у тигра, градинара у кепеца. Не, Гилгамеш не жели богињину љубав...

— Гилгамеш је леп међу људима! Гилгамеш је диван међу ратницима! — певале су жене пред палатом.

Зар да је један обичан смртник одбије! — разгневила се Иштар. Расрђена богиња молила је бога Ануа:

— Оче, сазидај ми небеског бика да смрви Гилгамеша!

Страшна је била небеска звер, стотине и стотине људи је побила својим ватреним дахом — али Гилгамеш и Енгиду успели су да је победе. Иштар је плакала од гнева...

Пријатељи су принели жртву богу Лугалбанди, опрали руке у Еуфрату и победоносно се провезли улицама Урука.

ТАМА ЈЕ ГУСТА, ВИДЕЛА НЕМА

Али, јунацима није био досуђен мир. Кад су прошле песме, игре и славље — Енгидуа су опет почели да муче страшни снови, почео је да бунца, дванаести дан тресла га је грозница.

— Као брата сам те волео, великим сам те учинио међу кнежевима. Ми смо победили Химбабу и небеску звер... Где ти нестаде снага? Какав те је дубоки сан сада ухватио? — плакао је Гилгамеш.

Енгиду није одговарао пријатељу. Космати јунак кога су богови створили и који је са газелама у пољу одрастао био је већ мртав...

Шест дана и шест ноћи нарицао је Гилгамеш над мртвим пријатељем. Почео је да пада у мрачна расположења — морио га је страх од смрти.

— Пријатељ кога сам волео постао је земља. Зар нећу морати и ја да се смирим као он и да не устанем довека? — тужио је Гилгамеш.

Једини међу смртнима који је постао бесмртан био је моћни Утнапиштим, син Убаратутуа — и зато је Гилгамеш кренуо на далек пут до Утнапиштима да би сазнао тајне живота и смрти...

Дуго је лутао Гилгамеш док није дошао до планине Машу на крају света: пред њим су се уздизала два брега што на себи носе небо, између њих је била Сунчева капија коју су чували страшни људи-шкорпије. Две трећине Гилгамешове биле су божанске — и зато су му људи-шкорпије дозволили да настави пут; али су га опоменули:

— Никада нико, Гилгамешу, није нашао пут кроз брегове! Миље и миље дуг је кланац, тама је густа, видела нема...

Али краљ Урука храбро је наставио. Сатима и сатима ишао је кроз таму док није изишао из кланца и доспео у врт богова. Пред њим је блеснуло дрвеће с гранама од лапислазулија, с плодовима од рубина, злата и смарагда. Иза врата простирало се Светско море и Воде смрти, где је на једном острву живео Утнапиштим.

На високом престолу на обали мора седела је богиња Сидури Сабиту.

— Живот који тражиш нећеш наћи! — опомињала га је Сабиту. — **Богови су људима досудили смрт, а живот су задржали за себе. Врати се у Урук и уживај док можеш.**

Гилгамеш се није осврнуо...

ПЛАКАЋЕШ ЦЕЛОГ ДАНА

Ур-Шанаби, Утнапиштимов лађар, сажалио се на Гилгамеша и превезао га преко Вода смрти. Узалуд је Гилгамеш превалио толики пут: Утнапиштим није могао да му помогне да савлада смрт, Само му је испричао како је сам стекао бесмртност...

Једном давно богови су решили да казне људе због грехова и да пошаљу потоп. Али, мудри бог Еа обавестио је о томе Утнапиштима, сина краља Шурупака, и наредио му да сагради лађу. Кад су кише почеле, Утнапиштим је ушао у лађу с целом породицом, стоком и драгоценостима. Онда је настала тама, ветрови су хучали, шест дана и ноћи падала је киша, вода је прекрила планине. Уплашили су се и сами богови и побегли су на Ануово небо... Кад је вода почела да се повлачи. Утнапиштим је изишао на копно и принео жртву боговима. Тада су богови одлучили да се више не гневе на цело човечанство, него да кажњавају само грешнике. А мудри бог Еа подарио је Утнапиштиму и његовој жени бесмртност...

Кад је Утанпиштим завршио причу а Гилгамеш се спремао да пође, Утнапиштимова жена сажалила се на уморног путника и замолила мужа да га нечим дарује. И тако је Гилгамеш сазнао тајну о биљци оштрој као трн која цвета на дну слатководног мора и која враћа младост.

Гилгамеш је завезао камење за ноге и спустио се на дно мора, узбрао чаробну биљку и поново изронио. Али, несрећном краљу Урука није било суђено да нађе вечни живот: кад је, заједно с лађаром, прешао море и добар део пута копном, застао је да се окупа у студенцу а биљку је оставио на земљи. Нека змија се прикрала и однела траву која младост враћа...

Кад се тужни краљ вратио у Урук, тражио је од богова последњу милост: да види сен умрлог пријатеља Енгидуа. На Еино наређење, Нергал, бог подземног света, начинио је рупу у земљи кроз коју је Енгидуов дух јурнуо напоље као ветар. Пријатељи су се загрлили, али како да утеше један другог? Змија је украла Гилгамешу биљку младости, а оно што је Енгиду знао о подземном свету било је тужно.

ПЕТИ КРАЉ УРУКА

Асурбанипал најславнији асирски краљ (668—626. пре н. е.), говорио је за себе: „Ја, Асурбанипал, примио сам мудрост од бога Небоа, целокупност свих наука, познајем све уметности. Учио сам стрељати луком, јахати коња и управљати запрегом." Асурбанипал је, наравно, био тиранин — као и сви асирски владари (нарочито његов деда Сенахериб кога називају асирским Нероном), али штитио је науку и књижевност. Зато је разаслао на све стране своје велике државе изасланике да покупе или препишу глинене плочице које још није имао и да их допреме у његову библиотеку.

Када је 1850. године коначно откопана Асурбанипалова библиотека у Ниниви — нађено је око 200 хиљада „књига", од којих су неке биле састављене од десетине или стотине глинених таблица. У рушевинама ове библиотеке пронађено је и 12 таблица на којима је био исписан еп о Гилгамешу.

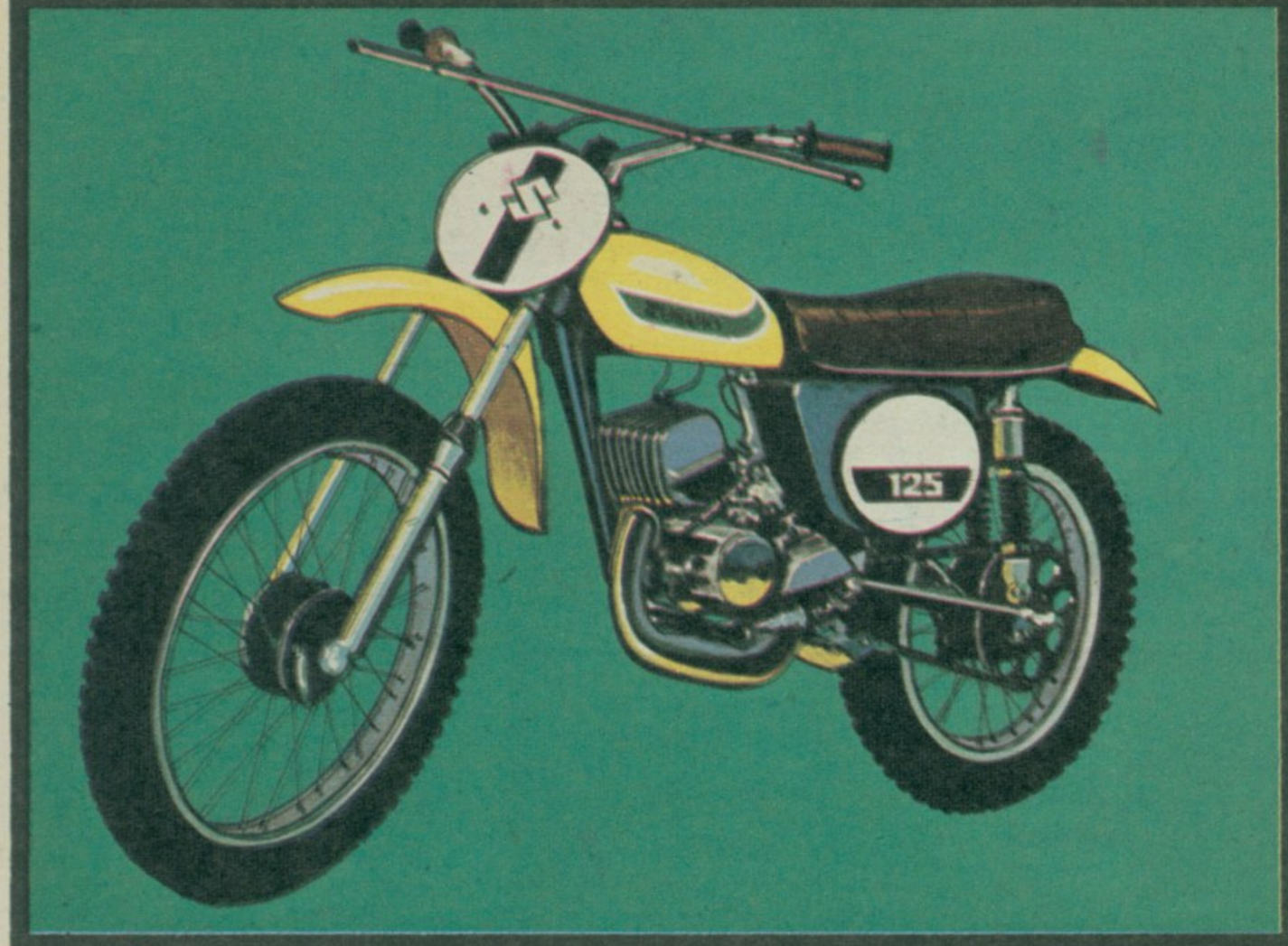
У јужној Месопотамији заиста је владао краљ по имену Гилгамеш, пети краљ из прве династије Урука. Еп о овом уручком владару настао је, вероватно, код Вавилонаца — на основу прастарих сумерских предања од пре шест хиљада година.

— Кажи ми, пријатељу, кажи ми, пријатељу, закон земље коју си видео — молио је Гилгамеш, мудри, лепи и храбри краљ Урука.

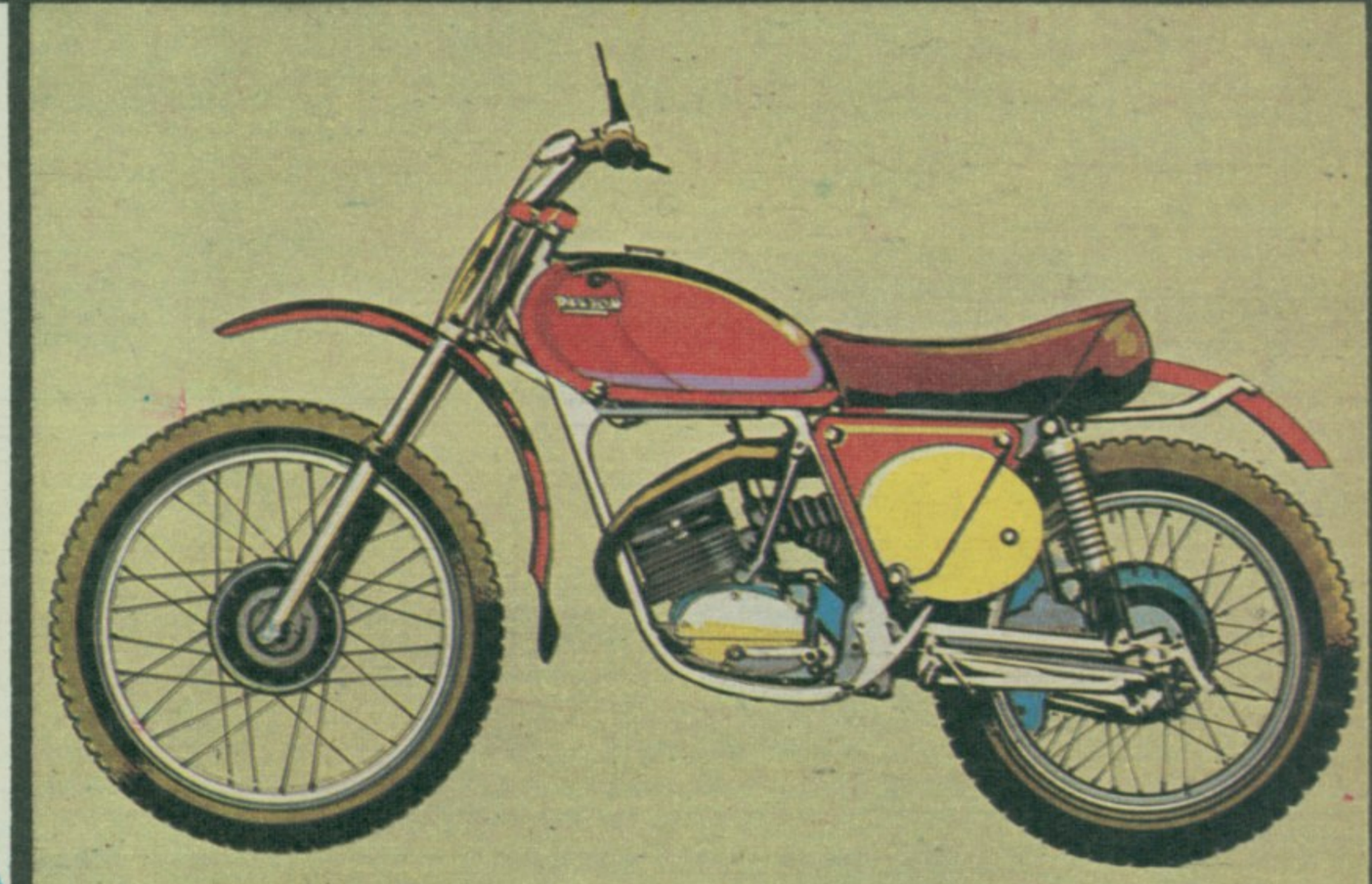
— Не могу ти рећи, пријатељу, не могу ти рећи: ако бих ти рекао закон земље који сам видео, седео би целог дана и плакао — одговорио је Енгиду, космати човек кога су богови саздали и који је са газелама одрастао.

Љ. Јанковић

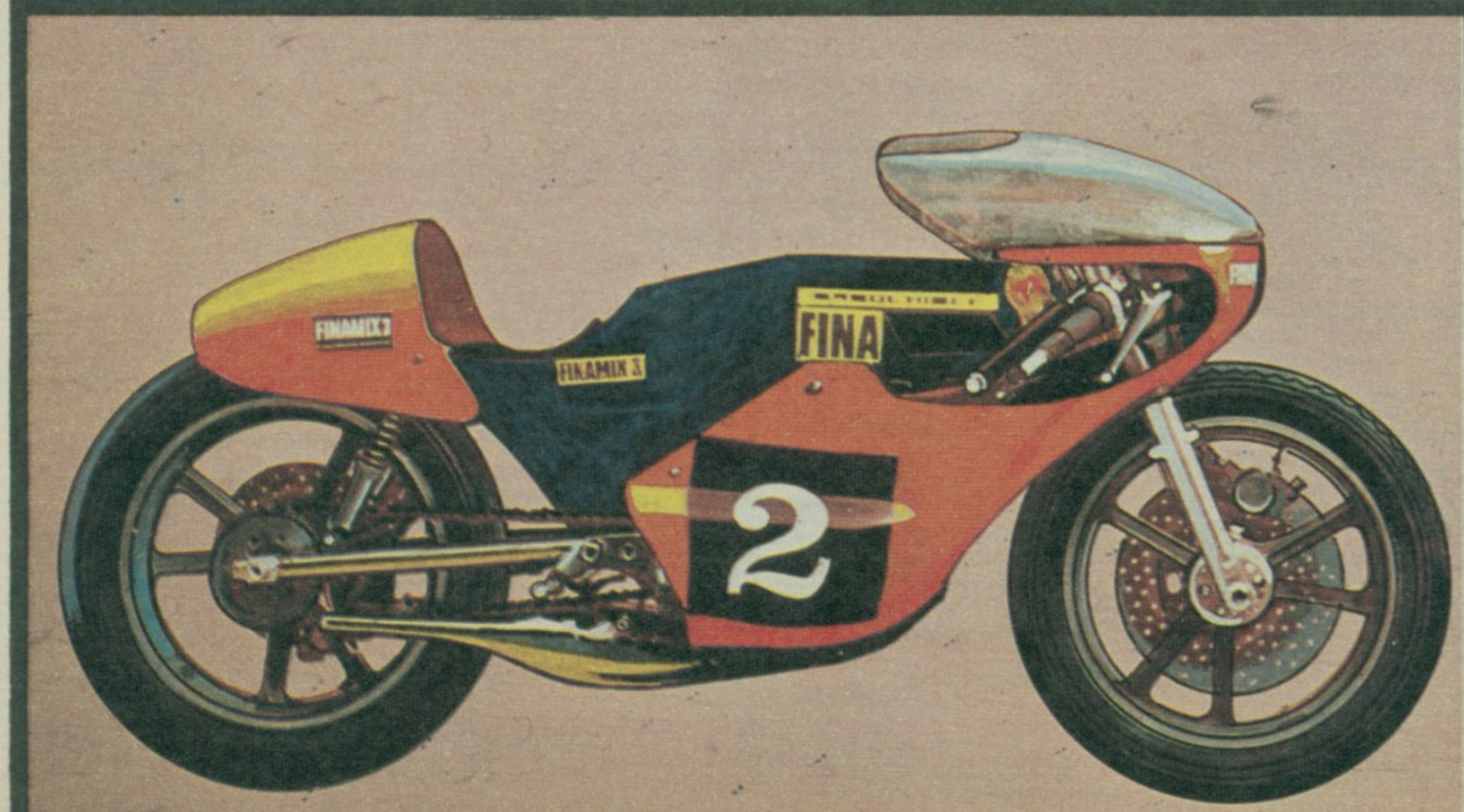
БОГАТИ НА ДВА ТОЧКА И ЗА

SUZUKI TM 125 CROSS — Модел јапанског мотоцикла **сузуки ТМ 125 крос** има двотактни мотор са једним цилиндром од лаког метала, запремине 123 cm^3. Максимална снага мотора је 22 KS при 10000 обртаја у минуту. Стартовање је ножно, Мењач има пет степени преноса. И код овог мотоцикла могуће је подешавање преносног односа мењањем ланчаника. **Сузуки ТМ 125 крос** намењен је мото-крос такмичењима у класи до 125 cm^3. Тежина мотоцикла је 86 kg а максимална брзина 60 km на час.

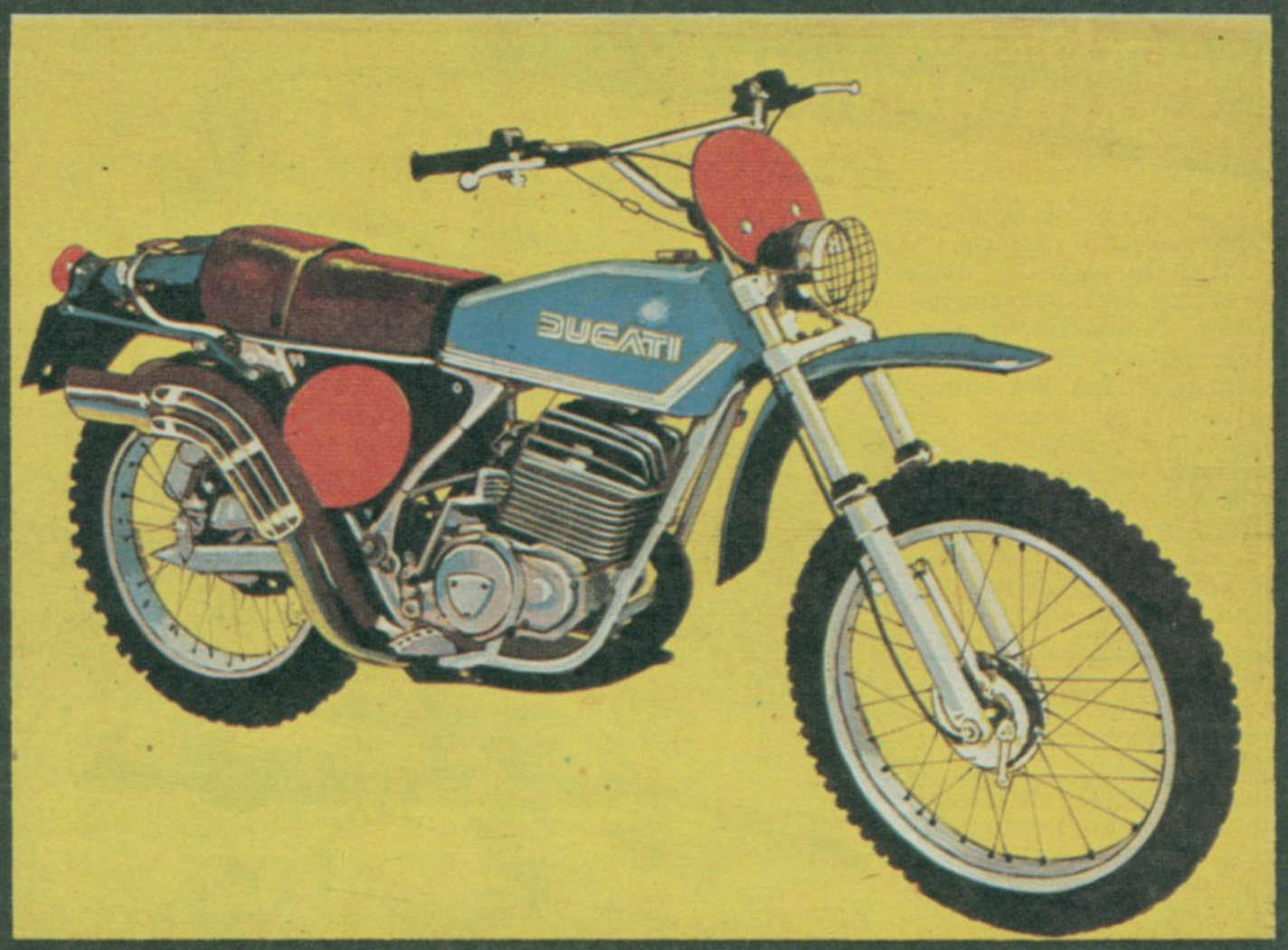
KTM 50 MC (GS) CROSS — Аустријски модел **КТМ 50 МЦ крос** има двотактни мотор са једним цилиндром. Запремина је 49 cm^3. Степен компресије: 1:1. Максимална снага мотора је 6,25 KS при 8000 обртаја у минуту. Паљење је тиристорско. Мењач има пет степена преноса. Стартер је ножни. Могуће је подешавање преносног односа изменом ланчаника. Тежина овог мотоцикла намењеног националним јуниорским шампионатима у мото-кросу износи 82 kg. Максимална брзина: 40 km на час.

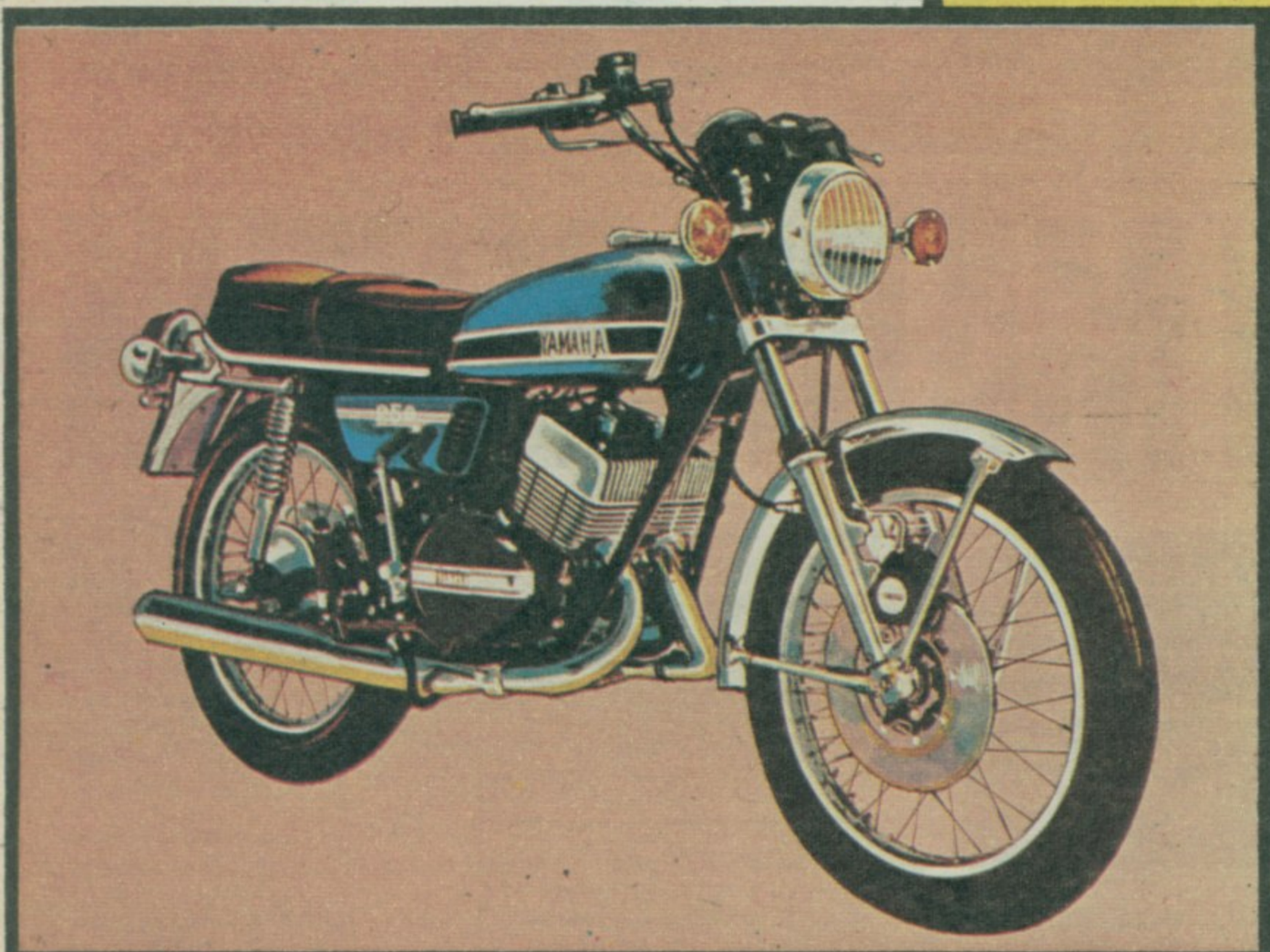
OFENSTAT A 1 — Овај мотоцикл је дело француског возача и конструктора Ерика Офенштата који је међу првима почео да користи точкове од лаке легуре. Мотор **офенштата А 1** преузет је од модела **јамаха 250.** Запремина је 247 cm^3 а максимална снага мотора 50 KS. Мењач има шест степена преноса. Рам типа „монокок" је од алуминијумског лима. Кочнице: напред хидраулични диск пречника 260 mm, назад такође хидраулични диск али пречника 200 mm. Тежина мотоцикла је 96 kg. Максимална брзина **офенштата А 1** износи преко 200 km на час.

ТОЧКА 3

СУ СЛАБЕ

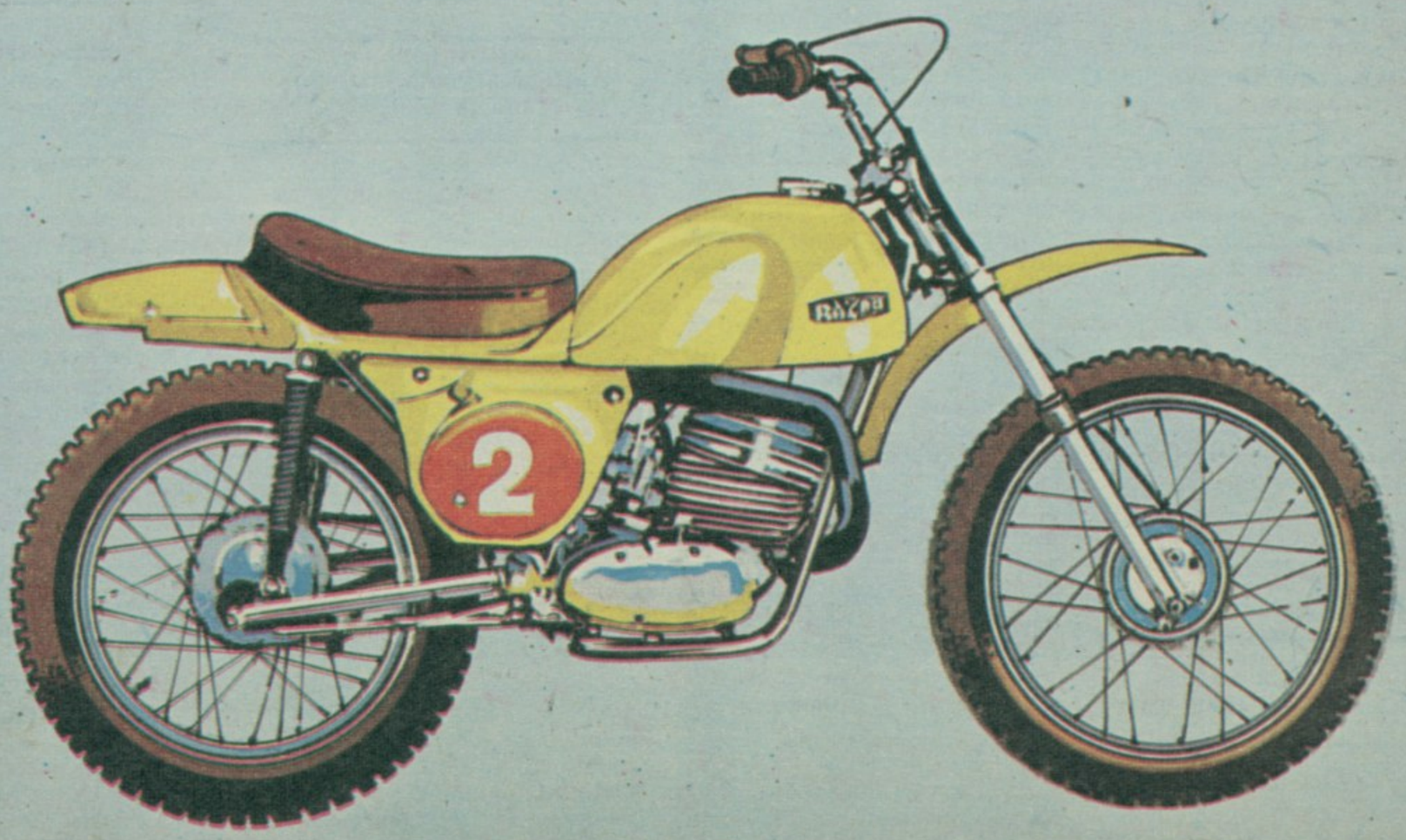

DUCATI 125 EMDURO — Мотоцикл **дукати 125 емдуро** конструисан је у Италији. Мотор му је двотактни са једним цилиндром. Запремина је 123,7 cm³. Максимална снага мотора је 22 KS при 9000 обртаја у минуту. Паљење је електронско, стартер ножни. Мењач има 6 степена преноса. Као гориво **дукати 125 емдуро** користи мешавину бензина и уља у односу 1:25. У резервоар стаје 7 литара горива. Потрошња је 4 литра на 100 km. Овај мотоцикл, тежине 112 kg, намењен је „емдуро" такмичењима, односно вожњи по беспућу. Максимална брзина: 110 km на час.

YAMAHA RD 250 — У модел **јамаха РД 250** Јапанци су уградили двотактни мотор са два цилиндра. Запремина је 247 cm³ а максимална снага мотора 27 KS при 7200 обртаја у минуту. Стартовање је и електрично и ножно. Мењач је са пет степени преноса. Куплунг је уљани. Кочнице: напред хидраулични диск пречника 218 mm. Ова **јамаха** тешка је 120 kg а може да развије максималну брзину од 135 km на час.

RICKMAN MICRO CROSS 125 — Мотор овог енглеског мотоцикла је двотактни са једним цилиндром. Занимљиво је да је рам овог двоточкаша дело познате енглеске фирме „Рикман", док је мотор склопљен у немачкој фабрици „Сакс". Запремина мотора је 122 cm³. а максимална снага 17 KS при 7500 обртаја у минуту. Паљење је тиристорско. Мењач има шест степени преноса. Стартер је ножни. Постоји могућност подешавања преносног односа мењањем ланчаника. Тежина мотоцикла износи 91 kg. И овај модел је намењен мото-крос такмичењима у класи до 125 cm³. Максимална брзина: 50 km на час.

(НЕ)ПОЗНАТО О »ВАНЗЕМАЉЦИМА«

АЈНШТАЈН И МАЛИ ЗЕЛЕНИ

ДАНАС ЈЕ СВЕ ВИШЕ ЉУДИ КОЈИ СЕ ДЕЛЕ НА ПРОТИВНИКЕ И ПРИСТАЛИЦЕ ПОСТОЈАЊА ТЗВ. ЛЕТЕЋИХ ТАЊИРА. ОВО ЈЕ СВОЈЕВРСТАН ИНТЕРВЈУ ОНИХ КОЈИ НЕ ВЕРУЈУ СА ОНИМА КОЈИ ИМАЈУ »ЧВРСТЕ ДОКАЗЕ« ЗА СВОЈЕ ТВРДЊЕ.

Већ више од тридесет година у разним деловима света се, мање или више, организовано изучавају неидентификовани летећи објекти (НЛО). Многи писци су ову тему искористили, и још користе, за научнофантастичне романе и разноразне сценарије, па је данас тешко разлучити шта од тога спада у домен науке а шта припада фантастици. Зато и дајемо реч оним „загрижениm".

Откуд долазе?

Одговор је да то нико не зна. Могуће је да долазе, ако долазе, са различитих места. И на нашој планети се из два различита извора у васиону упућују истражи вачке сонде. Оне које шаљемо у Сунчев систем имају исти циљ, али су често потпуно различитих облика и димензија. То може да важи и за НЛО: различити апарати, различитог порекла. О месту откуда полазе могу се, бар засад, правити само претпоставке.

Да ли је тачно да се не могу открити радаром?

Не. На хиљаде НЛО-а откривено је радарима. Најпознатије идентификације помоћу радара учињене су још 1952. у близини Вашинг тона. Америчка Управа за цивилно ваздухопловство објавила је у ограниченом тиражу брошуру која приказује како су се — према подацима добијеним са радара — кретали НЛО-и у ноћи 13. августа 1952.

Војна ваздухопловна база на полуострву Кивинау упозорила је у августу 1965. на лет једног НЛО-а изнад Горњег језера, а следила га је помоћу радара. У мају 1964. официри војне ваздухопловне базе у Холомену, у Новом Мексику, обавестили су да њихов радар већ два дана, на прекиде, прати лет једног НЛО-а Према томе, потпуно су неоснована изјаве, без обзира из којих извора долазиле, да се НЛО-и не могу идентификовати помоћу радара.

Како то да се никада не налазе делићи НЛО-а?

Шеф канадске службе која се бави изучавањем НЛО-а Вилбор Смит изјавио је у једном интервјуу да је америчко Војно ваздухопловство ради проучавања позајмило његовој служби делић једног летећег тањира. Овај узорак се, тврдили су, откачио са обруча једног малог НЛО-а приликом њиховог честог појављивања у близини Вашингтона у лето 1952. Металурзи су тада утврдили да се ради о чистом гвожђу које се само по међумолекуларној структури разликује од гвожђа из редовне производње.

Постоје и други узорци као, на пример, истопљени челик који се код Кампинаса у Бразилу сручио из једног НЛО-а. Идентификовано је да је овај неидентификовани летећи објект очигледно доживео озбиљнији квар. Било је то 14. децембра 1954. Лета 1952. на норвешком острву Шпицбергу пронађен је део трупа једног НЛО-а о чему је била обавештена и норвешка влада.

Вероватно постоје и други узорци материјала који су доспели на Земљу из неког другог света, али наведена три довољна су да оповргну мишљење да не постоји ниједан.

Који је астронаут први запазио НЛО?

Према расположивим документима, био је то мајор Гордон Купер. Изнад контролне станице у Перту, у Аустралији, он је угледао један НЛО када је у свом сателиту правио последњи круг око Земље у мају 1963. Објект који му се приближавао истовремено је посматрало и око двеста људи у контролној станици. Кад се Купер спустио, забранили су му да о томе говори иако је телевизијска мрежа „Ен-Би-Си" већ емитовала вест о том догађају.

Још један астронаут се у орбити срео са НЛО-ом. Неки научници задужени за васионске пројекте изјавили су да је том астронауту било забрањено да поново учествује у васионским летовима јер су на њему опажене последице нервног шока. Мајор Џемс Мекдивит, такође астронаут, фотографисао је сјајни овални предмет који се приближио његовој капсули када је, 1965, био у орбити заједно с мајором Едвардом Вајтом.

Да ли путници ванземаљских летелица показују интересовање за наше летове на великим висинама?

У априлу 1962. је мајор Џо Вокер испробавао авион Х-15 који лети брзином већом од 3600 km/h, када су његове камере, усмерене за снимање уназад, регистровале пет објеката у облику диска. Летели су у степенастој формацији иза његовог апарата и идентификовани као „ледене плоче". Али, то није звучало убедљиво и личило је на „бацање прашине у очи".

Америчко Министарство одбране објавило је 29. јула 1966. да је нестао један од два авиона типа U-2 који су обављали редовне летове изнад Кубе. Поменуто је, такође, да се с пилотом Робертом Хикменом није могао успоставити контакт за време лета. Очигледно је постојала нека озбиљна препрека.

Капетан Хикман узлетео је из базе у Барксделу, у Луизијани, 28. јула изјутра да би извршио свој редован

Прво јутарње сунце тек је зажарило небо изнад Беча, када сам ступио на Путнички мост који „прескаче" Дунав и повезује Трећи и Двадесет други кварт. Волео сам тај мост, мирис реке који се осећао у ваздуху, бродове, галебове који су га надлетали. Корачао сам лагано, дисао пуним плућима, сањарио. Ретки аутомобили протутњали би поред мене, на тренутак нарушили тишину, па би поново све утонуло у привидан мир града који је још увек дремао.

Једва сам прешао половину моста када се зачуо језив звук. Помислио сам да наликује шкргутању зуба неке огромне животиње. Звук се претворио у злокобну тутњаву док је мост почео да се љуља. Окренуо сам се и у магновењу опазио да то пуца његова бетонско-челична конструкција. Био је јун 1972.

ПАПИРИЋИ ЗА БЕОГРАД

Те летње ноћи посао сам завршио око два сата после поноћи. Са неколицином другова Југословена, који су као и ја били на привременом раду у Бечу, кренуо сам у оближњу дискотеку. Био

задатак. Требало је да авион лети према југу све до крајње тачке полуострва Флориде. Овом ваздушном марш-рутом прелетео је Кубу на великој висини. Пентагон је, касније, истакао да није било никаквих знакова о некој акцији ракета земља-ваздуха са кубанске стране. Ова констатација је веома значајна. У базама на копну приметили су да се збива нешто необично тек када се на радарима Флориде видело да авион није променио смер летења пошто је прошао изнад полуострва. Зар није примио радио поруку са Земље? Упркос појачаним напорима ваздухопловних база да с њиме успоставе контакт, мирно је наставио да лети изнад Кариба на висини од преко 30 хиљада метара.

У званичној изјави тврдило се да је капетан Хикмен изгубио свест због квара на масци с кисеоником, што је на тако великој висини за свега неколико секунди морало да изазове смрт.

О читавом догађају постоји и друга верзија која заслужује пажњу. Пошто је прелетео Карипски архипелаг, Хикменов авион срушио се у Боливији. Пре тога база у зони Панамског канала открила је да Хикмен у ваздуху није био сам. Један НЛО приближио се његовој путањи, а база није успела да с Хикменом успостави радио-везу. Америчка новинска агенција „Асошијетед прес“ о томе је објавила кратку информацију. Међутим, читава ствар се брзо и помно заташкала, иако је била заснована на изјави Команде војних база јужне зоне. Вероватно се дошло до закључка да такве информације не треба ширити.

Све то, уједно, пружа најбољи одговор онима који питају да ли се НЛО-и приближавају нашим авионима на великој висини.

Да ли су икада професионални астрономи упозорили на појаву НЛО-а?

Многи астрономи поднели су детаљне извештаје о својим посматрањима неидентификованих летећих објеката, популарних као НЛО. Међу њима су, да поменемо само неке, др Сејмур Хес, Френк Холстед, дугогодишњи директор опсерваторије Дарлинг, др Перси Вилкинс, председник Британског селенолошког друштва, Барт Бак, са опсерваторије Мон-Стромло у Аустралији . . .

Зашто астрономи никада не помињу да су помоћу својих гигантских телескопа видели НЛО.

Пре свега, телескопи су конструисани за даљинска посматрања. Њихово поље запажања ограничено је на знатну даљину. О тешкоћама да се мали објекти на мањим удаљеностима запазе помоћу опсерваторијских инструмената сведочи анкета која је 1964 године спроведена међу стотинак астронома.

Питање је гласило: колико су авиона редовних ваздухопловних линија видели својим телескопима. Одговори нису били изненађујући: ниједан од њих никада кроз телескоп није видео ниједан авион те врсте. То, ипак, не значи да због тога путничких и транспортних авиона нема. То само доказује да мали објекти на малој удаљености веома тешко могу да се уоче помоћу инструмената који нису направљени у ту сврху.

Којом се врстом енергије покрећу НЛО-и?

Чувени научник др Херман Оберт, руководио је и западнонемачком комисијом за изучавање НЛО-а, сматра да су ванземаљске летилице изградили и да њима управљају бића надмоћне интелигенције, а да се покрећу премештањем гравитационог поља претварајући гравитацију у употребљиву енергију. Ако је то тачно, онда је то у складу с Ајнштајновом теоријом да су гравитација, магнетизам и електрицитет различите манифестације једног облика енергије.

Ако се НЛО-и крећу претварањем силе гравитације у погонску снагу, онда то заиста поједностављује њихове проблеме путовања васионом и ослобађа их потребе да са собом носе гориво. У читавом свету тежина има значајну улогу. Тамо где је мања, треба мање снаге за њено покретање; на местима где је тежина већа, потребна је већа снага.

Безброј пилота, аутомобилиста, капетана бродова, па и научника (на Јужном полу године 1965) приметили су и упозорили на дејства магнетних поља из НЛО-а, на њихову опрему, радио-уређаје, радаре и систем расвете.

Извесни подаци довели су доктора Оберта и његове колеге до закључка да су конструктори НЛО-а већ продрли у тајне тежине.

Каква су бића која путују НЛО-има?

Готово сви извештаји којима може да се поверује описују исту врсту бића: мала антропоморфна створења, одевена у комбинезоне од белог или сјајног материјала, често опремљена провидним кацигама. У неколико случајева сведоци су описали нека чудовишта различитог изгледа Али, такви описи су ретки.

С обзиром на могућност да сви НЛО-и нису истог порекла, може се претпоставити да и њихове посаде не личе једна на другу, али да преовлађује антропоморфни тип.

Појам „мали зелени људи“, често употребљаван када се помињу посаде летелица „из других светова“, потиче, изгледа, из једне научнофантастичне приче коју је Харолд Шермен објавио 1946. године. Прича се зове „Зелени човек“. Тај ванземаљац стиже на Земљу и зауставља аутомобиле помоћу светлећег зрака који емитује његов васионски брод.

Сам Шермен о томе каже: „Ова прича објављена је мало пре него што су се изнад Сједињених Држава појавили летећи тањири и, чини се, да је била зачетак легенде о малим зеленим људима који бораве у непрегледним пространствима васионе. Мислим да сам први написао да су људи у васиони зелени. Написао сам и наставак прве приче „Повратак Зеленог човека“. И ствар је кренула у свет!“

Тако прича Шермен. Други додају да многи извештаји о неидентификованим летећим објектима и њиховим посадама, за које се тврди да потичу из веродостојних извора, звуче као да су — свесно или не — инспирисани научнофантастичним сторијама . .

Овај необични интервју свакако још није завршен Многа, овде неизречена. питања се намећу и траже одговоре. Можда ће се и неко од бројних „неутралаца“ и определити ? !

С. Ђ.

ВЕЛИКИ СТРАХ

МОСТ СЕ СРУШИО У ЗОРУ

НИСАМ МОГАО ДА ПОМОГНЕМ НЕСРЕЋНОМ ВОЗАЧУ. НИСАМ ЗНАО НИ ДА ЛИ ЋУ МОЋИ ДА ПОМОГНЕМ САМОМ СЕБИ!

сам тада запослен у ресторану „Бечка шума“ као конобар. Посао није био нимало лак, али ја сам био осамнаестогодишњак жељан забаве.

У дискотеци смо остали до четири сата изјутра. Уз добру диско-музику, чављање са девојкама и „кока-колу“ време пролети. Када смо напустили „храм музике“ још увек нисам осећао умор и поспаност. Била је већ недеља, јутро топло, а ја добро расположен. Одбио сам понуду једног од другара да ме колима одведе до куће. Желео сам да још мало протегнем ноге и надишем се чистог ваздуха.

Становао сам у Двадесет другом кварту па ме је пут водио и преко моста, преко лепог, плавог Дунава. Ходао сам сасвим лагано уз саму ограду и цепкао некакав папирић који сам пронашао у џепу. Комадиће сам бацао преко ограде и посматрао како лете и падају у реку. Река ће их однети чак до Београда, мислио сам.

До места са којег сам чуо пуцање и пиштање бетона стигао сам за двадесетак минута. Половину моста прешао сам за неких три до четири стотине метара. До друге обале било је нешто више од километра.

АУТОМОБИЛ

Мост је почео да подрхтава, да се љуља. Тада сам угледао аутомобил који се великом брзином приближавао средини бетонско-челичне грдосије. За мене то више није био мост који сам волео већ грдосија која прети да ме повуче за собом у таласе Дунава. Парализан од страха, зурио сам у аутомобил који је почео да се заноси и кривуда. Четвороточкаш је ударио у ограду и преврнуо се на бок. Тек када је сирена аутомобила почела да завија, тргао сам се. Нисам могао да помогнем несрећном возачу. Нисам знао ни да ли ћу моћи да помогнем самом себи?! Спас је био у ногама, а оне су постале тешке као олово.

Потрчао сам. Брзо, још брже . . . Иза мојих леђа мост је цвилео. А онда се све претворило у паклену буку, завијање сирене аутомобила и оштар бол у плућима. Почео сам да губим дах.

Смрт ми је била за петама, осећао сам је. И ја и мост били смо у агонији. Нисам желео да ми се живот заврши тако глупо, нисам желео да се са мостом срушим у реку и потонем. Трчао сам све брже. Никада у животу нисам тако брзо трчао!

Када сам доспео на другу обалу, пред очима ми је искрило. Пао сам, устао, па опет пао. Сећам се да ме је неко пригао. Истргао сам се из тих руку и наставио да трчим, заносим се. Протрчао сам кроз Двадесет други кварт, до куће у којој сам становао, до собе, кревета . . . Ту сам се онесвестио.

Увече сам на телевизији гледао остатке Путничког моста. Био је преполовљен. Једина жртва био је несрећни аутомобилиста чији се аутомобил сурвао у реку. Да нисам потрчао . . . ?

Иван Шаго,
Баје Секулића 56
Београд
(хонорар 500 динара)

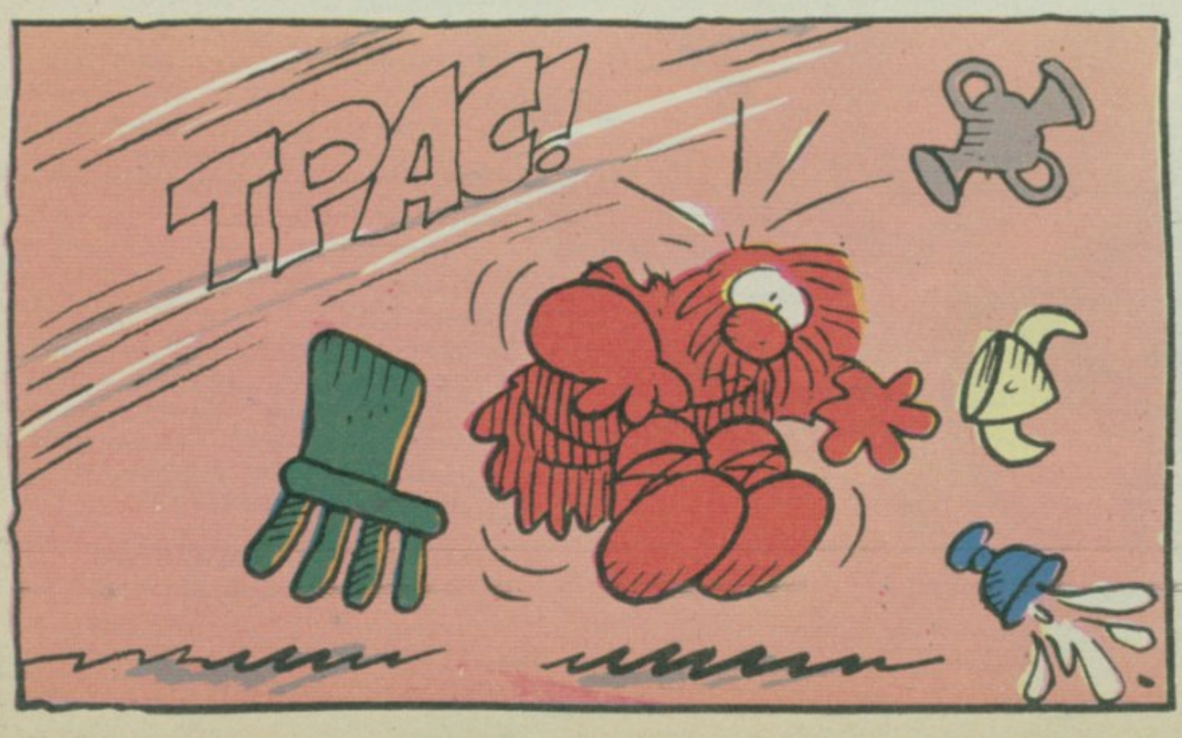
DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ОТКРИВАМО ВАМ СВЕТ БОРИЛАЧКИХ ВЕШТИНА ДАЛЕКОГ ИСТОКА

Драган Јањић — Владислав Гигов:

KUNG-FU И NUNCHAKU
УВОД У КАРАТЕ
БОРИЛАЧКЕ ВЕШТИНЕ ДАЛЕКОГ ИСТОКА I ДЕО
— без употребе оружја —
БОРИЛАЧКЕ ВЕШТИНЕ ДАЛЕКОГ ИСТОКА II ДЕО
— са употребом оружја —

КУПОВИНОМ НАЈМАЊЕ ДВЕ КЊИГЕ СТИЧЕТЕ ПОПУСТ 10%
УЗ КЊИГЕ ДОБИЈАТЕ ВЕЛИКИ БЕСПЛАТАН ПОСТЕР

Издавачко штампарска организација
„ПРИВРЕДНО ФИНАНСИЈСКИ ВОДИЧ"
БЕОГРАД, Патријарха Димитрија 24.
Тел: 561-755, 563-452
Ж. рн. 60812-603-15484

ИШРО „ПРИВРЕДНО ФИНАНСИЈСКИ ВОДИЧ" 11090 БЕОГРАД, Патријарха Димитрија 24
Тел. 561 755, 563-452

НАРУЏБЕНИЦА/ПЗ2

Овим неопозиво наручујем (непотребно прецртати): ..... ком. Јањић — Гигов: KUNG FU И NUNC
НАКУ, по цени од 150 дин. Свега ..... Дин.
..... ком. Јањић — Гигов: УВОД У КАРАТЕ, по цени 150 дин. Свега ..... Дин.
..... ком. Јањић — Гигов: БОРИЛАЧКЕ ВЕШТИНЕ БЕЗ ОРУЖЈА I ДЕО по цени од 160 дин. Све
..... ком. Јањић — Гигов: БОРИЛАЧКЕ ВЕШТИНЕ СА ОРУЖЈЕМ II ДЕО по цени од 160 дин. Све
За ..... Дин.
..... ком. Јањић — Гигов: БОРИЛАЧКЕ ВЕШТИНЕ СА ОРУЖЈЕМ II ДЕО по цени од 160 дин. Све
За ..... Дин.
Књиге ћу платити поузећем — а моја адреса је:
Име и презиме .....
Пошт. број ..... Место .....
Улица и број .....
Дана ..... 1980 год. Потпис .....
Попуњену наруџбеницу налепити на дописну карту. Послати на нашу адресу

БИМ И БУМ

ВИДИ ОВОГ! КОЛМОВАНА ФРАЈЛА! ХО, ХО, ХО!

БОЉЕ РЕЋИ КРЕЦАВА ОВЦА!

ГЛУПАНДЕРИ!

БАМЕ! ТВОЈА КОСА ПЛАЧЕ ЗА МАКАЗАМА!

ВИ СЕ, МАДАМ, УОПШТЕ НЕ РАЗУМЕТЕ У ДАНАШЊУ МОДУ!

ДА ЛИ ТО ОН МЕНЕ ЗАВИТЛАВА?

ТРЕБА ГА РАЗУМЕТИ, МАМА!

ДРАГА МОЈА, ТО ЈЕ САМО ЈЕДНА ОД СТЕПЕНИЦА У ЖИВОТУ КОЈУ ТРЕБА ДА ПРЕБЕЂЕ!

КАКВА, ПА САД, СТЕПЕНИЦА?

БРЗО! ИМАМ ГЕНИЈАЛНУ ИДЕЈУ!

СВЕ ЗА ДОБРУ ИДЕЈУ!

ЕВО СТЕПЕНИЦА, МАМА!

А ТИ ЗГРАБИ БАМА!

ЈЕ Л'?

4-14

© King Features Syndicate, Inc., 1968. World rights reserved.

'АЈДЕ, ПРЕЛАЗИ! ТАКО ЈЕ РЕКЛА МИС АЛГЕБРА!

СТАНИТЕ! ПУСТИТЕ МЕ!

ПРЕШАО ЈЕ СТЕПЕНИЦЕ! САД МОГУ ДА ГА СРЕДИМ!

ЗЗЗ

ПОРУЧНИК БЛУБЕРИ: ШТАП МИРА I ДЕО

МАЈ 1868... ВЕЋ ВИШЕ НЕДЕЉА СВА ПЛЕМЕНА АПАЧА, КОЈА СУ ПРЕШЛА ТЕКСИКАНСКУ ГРАНИЦУ ДА БИ УТАКЛИ ВОЈСЦИ ГЕНЕРАЛА КРУКА, СКУПЉАЛА СУ СЕ НА ПУСТИМ ТЕСТИМА СИЈЕРА МАДРЕ ГДЕ ЈЕ КОЧИЗ, ВЕЛИКИ ВОЈСКОВОЂА, ПОСТАВИО СВОЈЕ КОЛИБЕ...

БРАЋО, СИТУАЦИЈА ЈЕ ЛОША! ХРАНЕ ЋЕ УСКОРО НЕСТАТИ И ТРЕБА СЕ ВРАТИТИ НА СЕВЕР!

ЗАШТО НАС ЈЕ КОЧИЗ ДОВЕО ОВАТО ГДЕ НИ КОЊИ ВИШЕ НЕ НАЛАЗЕ ХРАНУ?

НАПУСТИЛИ СМО НАШУ ЗЕМЉУ У ТОМЕНТУ КАД СМО ПОСТАЛИ ЊЕНИ ГОСПОДАРИ!

ДА ЛИ СУ МОЈА БРАЋА ВЕЋ ЗАБОРАВИЛА ДА СЕ ВОБА ПЛАВИХ ТУНИКА СА СВОЈОМ ВОЈСКОМ ПРИПРЕМА ДА НАС ОПКОЉИ У НАШИМ ПЛАНИНАМА!

ВИШЕ ОД ХРАНЕ НАМ НЕДОСТАЈЕ МУНИЦИЈА! СТУПИТИ У БОРБУ САДА, БИЛА БИ ЛУДОСТ! НЕКА МОЈА БРАЋА БУДУ СТРПЉИВА! НЕКЕ ТЕ ДУГО ЧЕКАТИ!

МЕКСИКАНЦИ ХОЋЕ ДА НАМ ДОПРЕМЕ ХРАНУ И ДОВОЉНО ОРУЖЈА!

ОНДА БИ АПАЧИ МОГЛИ ПОЋИ ПОНОВО НА СЕВЕР И СЛЕДА НАПАСТИ ПЛАВЕ ТУНИКЕ!

ЧЕКАТИ! ЧЕКАТИ? А ЕВО, ВЕЋ ЧИТАВ МЕСЕЦ КАКО ЧЕКАМО ТЕ ПУШКЕ...

МЕКСИКАНЦИ ОБЕЋАВАЈУ МНОГО, А НЕ ДАЈУ НИШТА! МОЈИ РАТНИЦИ НЕ ЖЕЛЕ ВИШЕ ДА ЧЕКАЈУ! АКО СЕ НИШТА НЕ ИЗМЕНИ ЗА ПЕТ ДАНА, ОНИ ЋЕ ОТИЋИ РЕКАО ЈЕ ГА-ХА-КЕ!

ПА-ХА-КЕ ЈЕ ДОБРО РЕКАО?

КАРЛИТО И ХИКАРИТЬОС ЋЕ ПРАТИТИ ПА-ХА-КЕА?

ХА? ВИШЕ ВРЕДИ ХРАБРО УТРЕТИ У БОРБИ НА НАШОЈ ЗЕМЉИ, НЕГО ОВДЕ БЕДНО СТРАДАТИ?

ДОБРО? КОЧИЗ ЋЕ УЧИНИТИ ОНО ШТО ЖЕЛЕ ЊЕГОВА БРАЋА? ПОСЛАЋЕ ГЛАСНИКА ТЕКСИКАНЦИТА ДА ПРЕНЕСЕ СВЕ ВАШЕ ЗАТВОРЕНИКЕ И ДА КАЖЕ ДА ПОЖУРЕ?

МЕЂУТИМ, ТРИ ВОЈНИКА, КРОУ, БЛУБЕРИ И ЦИТИ ТЕК КЛУР, СА ДОЗВОЛОМ ГЕНЕРАЛА КРОКА СУ ПРЕШЛИ МЕКСИКАНСКУ ГРАНИЦУ ДА БИ ПРЕГОВАРАЛИ СА КОЧИЗОМ...

ВЕЛИКИ ЛОГОРАПАЧА ЈЕ ТАЧНО ИЗА ОВОГ ЛАНЦА?

УХ? КАНВА ВРУГИНА?

ГУВЕРНЕР АРМЕНДАРИЗ И ЊЕГОВИ ТЕКСИКАНЦИ ИЗГЛЕДА ДА СУ ИЗГУБИЛИ НАШ ТРАГ? ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ПОСТАВЕ ЛОГОР НА ПУТУ ЗА ФИНЛЕЈ?

КОЊИ СУ УТОРНИ?

ХМ? ТЕКСИКАНЦИ ЗНАЈУ КУДА ИДЕМО? МОЖДА СУ ЖЕЛЕЛИ ДА СТИГНУ КОЧИЗУ ПРЕ НАС?

У ТОМ СЛУЧАЈУ, СВЕ СМО ИЗГУБИЛИ? ОДЛАЗИТЕ ВУКУ НА ВРАТА? АРМЕНДАРИЗ НАМ НЕЋЕ ОСТАВИТИ НИТАЛО ВРЕМЕНА ДА РАЗГОВАРАМО СА КОЧИЗОМ?

ЗНАМ? ЗБОГ ТОГА ЖЕЛИМ ДА ИДЕМ САМ? ЈА САМ ИНДИЈАНАЦ, И СВИ АПАЧИ ЗНАЈУ ДА САМ СА ЊИМА?

НЕ РЕСКИРАШ НИШТА?!

УПРКОС ВАНИ И АРМЕНДАРИЗУ, УСПЕЋУ ДА ВАС КОЧИЗ ПРИМИ И ОБЕЋА ЗАШТИТУ? ОН ИМА ПОВЕРЕЊА У МЕНЕ?

ХМ? МИСЛИМ ДА-СИ У ПРАВУ? БИЛО БИ ГЛУПО ПАСТИ У ЗАМКУ И СВЕ УПРОПАСТИТИ ПРЕД САМИМ ЦИЉЕМ?

СРЕЋНО? МИ ЋЕМО ПРОНАЋИ ПЕЋИНУ И ЧЕКАТИ ТВОЈ ЗНАК?

АКО БУДЕМ ДОБИО КОЧИЗОВУ РЕЧ, АРМЕНДАРИЗ ВИШЕ НЕЋЕ МОЋИ НИШТА?

Тројица крунових тъуди су се раздвојили. Блубери и Џити тек ктурсу потражити захлон, а Кроу је пошао на плато где су се кочиз и његови апачи утюгорили ...

Кренимто, сине? Пебина има довољно?

Није требало да допустимто да Кроу оде сам?

Не брини, снаћи ће се он?

Кроу је спасао кочизов живот? То индијанци никад не заборављају?

Гледај? Тачно оно што нам треба?

Има и изворске воде?

Џити, ако би се нешто десило Кроу, не бих никад себи опростио? Добро би било да стигне пре Арменда-риза, а нарочито пре оне хујче, кване?

Ово су трагови гринго са који су помогли Јенкијима да побегну? Али, трагови човека којег тражимто, нису ту?

Усамљени орао је обавестио раније тексиканског вођу? Блубери и његови другови су већ доспели до кочизовог логора? Треба да се вратимто?

Наши коњи су бољи од Јенкијевих? Још тожемто да стигнемто на време?

После неког времена ...

Реци кочизу да дође и преузме оружје?

Усамљени орао ће одрубити главу Блуберију кад стигне тамо?

Међутим...

Не пуцајте?

ШТА КРОУ ТРАЖИ ОВДЕ?

ТРЕБА ДА ВИДИМ КОЧИЗА? ОДВЕДИТЕ МЕ К ЊЕМУ!

И КРОУ ЈЕ ПОШАО У ПРАТЊИ ВОЈНИКА...

НЕШТО КАСНИЈЕ...

ДА ЛИ КРОУ ПЛАВА ТУНИКА, ДОЛАЗИ ОВДЕ ДА ПРЕВАРИ СВОЈУ БРАЋУ? ПОСТАО ЈЕ ПОНОВО ПРИЈАТЕЉ СЛОМЉЕНОГ НОСА И БЛЕДОЛИКИХ?

КРОУ НИЈЕ ИЗДАО СВОЈУ БРАЋУ! ДОШАО ЈЕ ДА ЗАТОЛИ КОЧИЗА ДА ПОШТЕДИ ЖИВОТ СТОТИНАК ЈУНАКА! ГЕНЕРАЛ КРУК ЖЕЛИ ДА ПРЕГОВАРА С ТОБОМ!

ШТА? ДА ПРЕГОВАРА?

БОЉЕ ДА КОЧИЗ НЕ ВЕРУЈЕ! ТО ЈЕ, СИГУРНО, ЗАМКА! ЗАШТО СЛОМЉЕНИ НОС НИЈЕ ЛИЧНО ДОШАО?

ВИ БИСТЕ ГА УБИЛИ? ЗАКЛИЊЕМ СЕ ЖИВОТОМ ДА ГОВОРИМ ИСТИНУ!

А КАД ЈЕ КОЧИЗ ПРИСТАО ДА ПРЕГОВАРА СА БЛЕДОЛИКИМА?

БЕЛЦИ СУ ПОСТАЛИ СВЕСНИ СВОЈИХ ГРЕШАКА И СПРЕМНИ СУ ДА ИХ ИСПРАВЕ?

КОЧИЗА НЕКЕ ЗАВАРАТИ ПЕПЕ РЕЧИ ОВОГ ДВОЛИЧНОГ ТИПА?

ТО ЈЕ ЛУКАВСТВО ПЛАВИХ ТУНИКА ДА БИ НАС ИЗНЕНАДА УНИШТИЛИ?

ТРЕБА ДА ТЕ ПОСЕТИМ, КОЧИЗЕ, ДА САМ ТИ ЈЕДНОМ СПАСАО ЖИВОТ, А ВРЕБАШ МЕ КАД ВЕРУЈЕШ ДА БИХ ПРИСТАО ДА ПОМОГНЕМ БЕЛЦЕ!

КРОУ ЈЕ ДОБАР И КОЧИЗ НЕ БИ ДОЗВОЛИО НИКОМЕ ДА ГА ОПТУЖИ!

САМ ПРЕДСЕДНИК ЈЕ НАРЕДИО ГЕНЕРАЛУ КРОКУ ДА ПОШАЉЕ КОЧИЗУ ИЗАСЛАНИКА!

СВИ ЗНАТЕ ДА СУ БЛЕДОЛИКИ МНОГОБРОЈНИЈИ И БОЉЕ НАОРУЖАНИ И ДА МОГУ ДА УНИШТЕ НАРОД АПАЧА! ЗАТО ОНИ НИСУ МОРАЛИ ДА ТРАЖЕ ПРЕГОВОРЕ!

МОЈИ ЉУДИ ЋЕ БИТИ БОЉЕ НАОРУЖАНИ ОД ПЛАВИХ ТУНИКА! АПАЧИ ЋЕ ПОТИСНУТИ ПЛАВЕ ТУНИКЕ И ТАКО ПОКАЗАТИ СВОЈУ СНАГУ ПРЕДСЕДНИКУ ВАШИНГТОНА!

ОНИ ЋЕ БИТИ ОВДЕ ЗА ШЕСТ ДАНА!

ГУВЕРНЕР АРМЕНДАРИЗ ТЕ ЛАЖЕ! НИКАД НЕЋЕШ ДОБИТИ ЊЕГОВО ОРУЖЈЕ И ...

ШТА!?

СТИЖЕМ НА ВРЕМЕ!

КВАНА ЈЕ САТ!

УСАМЉЕНИ ОРАО!

КОЧИЗЕ! НЕ СЛУШАЈ ВИШЕ ТАЈ ЗТИЈСКИ ЈЕЗИК! ТЕКСИКАНЦИ МЕ ШАЉУ ДА НАЈАВИМ ДОЛАЗАК ОРУЖЈА, КОЊА И СВЕГА ШТО СУ ОБЕЋАЛИ!

А САДА ХОЋУ ДА СЕ ОБРАЧУНАМ СА ТИМ ЛАЖЉИВЦИМА! УСАМЉЕНИ ОРАО СЕ ЗАКЛЕО ДА ЋЕ УБИТИ ДВОЛИЧНОГ КРОУА!

СТАНИТЕ!

?!

КРОУ ЈЕ КОЧИЗОВ ГОСТ И НИКО НЕЋЕ ТАКНУТИ ЧОВЕКА КАД ЈЕ САМ!

КОЧИЗ ЈЕ ШЕФ, АЛИ НЕ ПОЗНАЈЕ ОВОГ ДВОЛИЧНОГ! ПРИСЕТИТЕ СЕ, БРАТО МОЈА, САОПШТЕЊА УСАМЉЕНОГ ОРЛА!

УСАМЉЕНИ ОРАО ЈЕ ЉУТ!

КРОУ СЕ НЕ БОЈИ СУКОВА, АЛИ ЗАХВАЉУЈЕ КОЧИЗУ!

КОЧИЗ НИЈЕ ЗАБОРАВИО ОБАВЕЗУ ПРЕМА КРОУ!

АЛИ, ЗАШТО ОНДА ОДБИЈА ДА ПРИМИ ИЗАСЛАНИКА ГЕНЕРАЛА КРОКА, МОГ ПРИЈАТЕЉА БЛУБЕРИЈА?

ДА, СВЕ МОГУ, АЛИ НЕ МОГУ ДА ОДБИЈЕМ ДА ПРИМИМ ЧОВЕКА КОЈИ МИ ЈЕ СПАСИО ЖИВОТ! РЕЋИ ЋУ ТО СЛОМЉЕНОМ НОСУ!

ДА ЛИ САМ ДОБРО ЧУО? КОЧИЗ ХОЋЕ ДА РАЗГОВАРА СА СЛОМЉЕНИМ НОСЕМ?

ДА... МНОГИ МОЈУНАЦИ ЋЕ ТИ ЗАМЕРИТИ, АЛИ САМ ТИ ДАО РЕЧ! ИЗАСЛАНИК ШЕФА ГЛАВИХ ТУНИКА ЋЕ МОЋИ ДА ДОЂЕ ОВАМО? ЕВО МОЈ КОМАНДНИ ШТАП! ДАЈ МУ ГА! ОН ЋЕ МУ ПОМОЋИ!

СВИ АПАЧИ ЗНАЈУ ЧИЈИ ЈЕ ОВО ШТАП!

ПОЋИ ЋУ ЧИМ СЕ МОЈ КОЊ ОДМОРИ? ОВО ТИ НЕЋУ НИКАД ЗАБОРАВИТИ!

НАСНИЈЕ...

КРОУ НЕ ДАЈЕ НИКАКАВ ЗНАК! ТО МИ СЕ НЕ ДОПАДА!

ГАЂА НОК И ЧОВЕКУ У МОЈИМ ГОДИНАМА ПОТРЕБАН ЈЕ ОДМОР! ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА НЕМАШ ВИШЕ ВИСКИЈА?

САМО ГУТЉАЈ! ГЛЕ, ДОЛЕ У ПЛАНИНИ ВИДИМ ВАТРУ! СИГУРАН САМ ДА ЈЕ ТО КРОУ!

КРОУ ЈЕ ЗАПАЛИО ВАТРУ. ТО ЈЕ ЗА БЛУБЕРИЈА БИО УГОВОРЕН ЗНАК ...

АЛИ, У ИСТОМ МОМЕНТУ...

КРОУ, ПЛАВА ТУНИКА, НАПУСТИО ЈЕ ЛОГОР? КОЧИЗ ЈЕ ПРИСТАО ДА ВИДИ ПРЕГОВАРАЧЕ!

ШТА?

КОЧИЗ ЈЕ УРУЧИО КРОУ И СВОЈ ШТАП?

НЕ БИ ТРЕБАЛО ДА ТАЈ ЛИСАЦ ДОБЕ ДОВДЕ ?

СПОСОБАН ЈЕ ДА УБЕДИ КОЧИЗА И ДРУГЕ ПОГЛАВИЦЕ БРЗО НА КОЊА ?

ЗА ТО ВРЕМЕ...

ХАЈДЕМО! КРОУ НАС ЧЕКА У ПОДНОЖЈУ СИЈЕРА МАДРЕ!

... ПОЗВАО САМ НЕКОЛИКО ЉУДИ? ЧЕКАЈУ НАС У БЛИЗИНИ ЛОГОРА!

ЖУТА ГЛАВА ЈЕ ДОБРО УЧИНИО!

КРОУ, ПЛАВА ТУНИКА, ЈУРИ ПРЕМА ДОЛИНИ! ТРЕБА ДА ГА ПРЕСРЕТНЕМО ПРЕ НЕГО ТУ СЕ ПРИДРУЖИ СЛОТЊЕНИ НОС!

ЗАШТО ОНДА ЧЕКАМО?

БЕЛЦИ СУ СИГУРНО НА СТРАЖИ? СУКОБ БИ БИО КОЧИЗУ УПОЗОРЕЊЕ!

ТРЕБАЛО БИ ДА СЛОТЊЕНИ НОС ВЕРУЈЕ ДА КОЧИЗ ЖЕЛИ ДА ИЗБЕГНЕ СУСРЕТ СА ЊИМ? УВЕРИЋЕ СЕ КАД БУДЕ ВИДЕО КРОУОВО ТЕЛО ПРОБОДЕНО СТРЕЛАТА !

СЛОТЊЕНИ НОС НЕ СЕ ТАДА ВРАТИТИ И БИЋЕ БИТКЕ?

КРОУ ЈЕ ЗАКАСНИО ЗБОГ ЗНАКА УПУЋЕНОГ БЛУБЕРИЈУ ТАКО ИЗГУБИО ДРАГОЦЕНО ВРЕМЕ...

НАШАО САМ СВЕЖЕ КРОУОВЕ ТРАГОВЕ? СИЛАЗИО ЈЕ ИЗ МАУТЕКЕ?

ДРЖИТО СЕ ЊИХ?

ХЕА? ХАЈ?

ЈЕАААА?

ООХ?

ЈОШ ЈЕДАН ЧАС ХОДА И ПОЧИЊЕ ПЛАНИНА?

АААХ? МОЈЕ РАМЕ? ГОТОВ САМ ...

ЈЕАА? ЈЕАА?

ПАЗИТЕ ДА НЕ ПОБЕГНЕ?

*И*АКО РАЊЕН, КРОУ ЈЕ НАСТАВИО ДА ЈАШЕ...

БАНГ!

ААААХ?

НЕКУ ЈОШ ДУГО ИЗДРЖАТИ? ИНДИЈАНЦИ СУ БЛИЗУ? МОРАТ ИМ НЕКАКО УМАЋИ?

ПОГРЕШИО ЈЕ ПУТ! ИПАК, ИДЕТО ЗА ЊИМ!

ОХ!

КРОУ ЈЕ БИО УБЕЂЕН ДА ЈЕ УТАКАО ГОНИОЦИМА...

ОДЈЕДНОМ, ИСПРЕД ЊЕГА ЈЕ БИЛА ПЕШЧАНА ПРОВАЛИЈА...

КРОУ НИЈЕ ДУГО РАЗМИШЉАО. ОБО ЈЕ СВОГ КОЊА И ПОЧЕО ДА СЕ СПУШТА. ЊЕГОВИ ГОНИОЦИ СЕ НИСУ УСУДИЛИ ДА КРЕНУ ЗА ЊИМ ...

КРОУ ЈЕ ЛУД!

ЈОШ ГА ТОЖЕМО УХВАТИТИ АКО КРЕНЕМО ДРУГИМ ПУТЕМ! БРЗО!

КРОУ НЕЋЕ СТИЋИ ЖИВ У ПОДНОЖЈЕ ВЕЛИКЕ ДИНЕ?

ТОЖДА? АЛИ, УСАМЉЕНИ ОРАО НЕ ЖЕЛИ ДА РЕСКИРА?

И НАКОН НЕКОГ ВРЕМЕНА...

ААХ! МОЈА НОГА! ПОГОБЕН САМ!

ОООХ! НЕ МОГУ ДА СЕ ПОПНЕМ НА КОЊА! АПАЧИ САМО ШТО СЕ НИСУ ПОЈАВИЛИ! БЛУБЕРИ БИ ТРЕБАЛО ДА САЗНА...

КАД БЛУБЕРИ НАЈБЕ НА КОЧИЗОВ ШТАП, СХВАТИЋЕ!

УЗ ВЕЛИКИ НАПОР, КРОУ СЕ ПРИДИГАО И...

ГААФ!

ОДЛАЗИ! БЕЖИ!

ДОБРО ЈЕ ДА СЕ БАРОН СПАСАО, А ЈА ЋУ СЕ БОРИТИ ДО ЗАДЊЕГ МЕТКА!

НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА КАСНИЈЕ...

ГЛЕ, КРОУОВ КОЊ!

БРЖЕ, ЗА ЊИМ!

ПАЗИТЕ! КРОУ СЕ СИГУРНО КРИЈЕ ТУ НЕГДЕ!

АИИ..

ООХ!

БАНГ!

ЕНО ГА ТАМО!

ЈА ЋУ ДА УТРЕМ, АЛИ УТРЕЋЕШ И ТИ, КВАНА! ЗАЈЕДНО СА ТНОМ!

ПРОКЛЕТСТВО! МОЈ ПИШТОЉ ЈЕ ПРАЗАН!

КЛИК!

11B

А У ПОДНОЖЈУ СИЈЕРА МАДРЕ...

ЧИТИ, ЧУЈЕШ ЛИ ПУЦЊЕ?

УХ! ВЕРОВАТНО АПАЧИ! СА КРОУОМ СЕ ОВДЕ НЕЋЕТО МОБИ САСТАТИ!

ЧУЈЕМ НЕШТО! ВЕРОВАТНО ЈЕ УСАМЉЕНИ ЈАХАЧ!

И УБРЗО...

КОЊ!

ОХ! ПА ТО ЈЕ КРОУОВ КОЊ! НЉЕМУ СЕ СИГУРНО НЕШТО ДЕСИЛО!

ЕВО ТРАГОВА КРВИ!

МОРАМ ДА САЗНАМ ШТА ЈЕ СА КРОУОМ!

ГЛЕДАЈ! КОМАНДНИ ШТАП! КРОУ ГА ЈЕ ИМАО ПОРЕД СЕБЕ У ТРЕНУТКУ КАД СУ ГА НАПАЛИ!

!?!?!

ЧУДНО! ТО ЈЕ РАТНИ ШТАП ПОЗНАТОГ ВОЂЕ, А ЗА ИНДИЈАНЦЕ ОН ПРЕДСТАВЉА ЗНАК ЗА ПРЕГОВОРЕ И ИЗРАЗ ПРИЈАТЕЉСТВА!

КОЧИЗ ЈЕ МОЖДА ЖЕЛЕО ДА ТИМЕ ПОКАЖЕ СВОЈЕ ПОВЕРЕЊЕ!

САЗНАЋЕМО О ЧЕМУ СЕ РАДИ КАД БУДЕМО ПРОНАШЛИ КРОУА!

12B

ПОЖУРИМО ДОК ЈОШ ИМА ВРЕМЕНА ...

ТИ СИ СЛОБОДАН, ЦИГИ? КРОУ ЈЕ МОЈ БРАТ И НЕКУ ГА ТЕК ТАКО ПРЕПУСТИТИ АПАЧИМА?

ПА, НЕКУ НИ ЗА ТЕБЕ... ХЕЈ, ПОГЛЕДАЈ ТАМО?

КРОУ? СКАЛПИРАЛИ СУ ГА? ПРОКЛЕТНИЦИ!

ТАЈ КОЧИЗ НИЈЕ МОГАО ДРУГАЧИЈЕ ДА ИЗРАЗИ СВОЈЕ НЕГОДОВАЊЕ ЗБОГ ПРЕГОВОРА? НЕ ОСТАЈЕ НАМ ДРУГО НЕГО ДА ШТО ПРЕ ПРОНАЂЕМО ГЕНЕРАЛА КРОКА!

ЦИГИ, ПОМОЗИ ТИ ДА САХРАНИМ КРОУА ?

!!!

БЛУБЕРИ, ПОГЛЕДАЈ ?

КРОУОВА ДЕСНА РУКА ЈЕ ЗГРЧЕНА... ДРЖИ НЕШТО?

ОХ? ЗГУЖВАНО ПАРЧЕ ПАПИРА?

ПОРУКА... НАПИСАНА КРВЉУ?

Кочиз је ухваћен за шта ирилом... не очекивали смо ништа мање од њега јер он добија дрвке- Ево квака звоно Кроу

КВАНА... САД РАЗУМЕМ СВЕ?

КОЧИЗ ЈЕ ПРИСТАО НА ПРЕГОВОРЕ И ШТАП ЈЕ ЊЕГОВ? ОН ГА ЈЕ ДАО КРОУ?

АЛИ, КРОУА ЈЕ САЧЕКАО КВАНА, ПРАТИО ГА И УБИО БЕЗ ОБЗИРА НА КОЧИЗА?

И ПОЛА ЧАСА КАСНИЈЕ...

ЗБОГОМ, ДРАГИ БРАТЕ! ЈА ЋУ ЗАВРШИТИ ОНО ШТО СМО ЗАЈЕДНО ПОЧЕЛИ! А, ЈЕДНОГ ДАНА ПРОНАЋИ ЋУ КВАНА И, КУНЕМ ТИ СЕ, УБИЋУ ГА БАШ НА ОВОМ МЕСТУ!

КРЕНИМО, ЧИМИ!

НИСИ РЕКАО ОБОЈИЦА! А САД, ИДЕМО ДА СПРЕЧИМО АРТЕНДАРИЗА ДА ИСПОРУЧИ ОРУЖЈЕ АПАЧИМА!

ДА, ЧЕКА НАС ДУГ ПУТ ДО РУДНИКА У САН ФЕЛИУ!

СУТРАДАН...

ЕВО НАС НА УЛАЗУ У РУДНИК!

ПОГЛЕДАЈ! САМО ВЕЋА ГРУПА КОЊАНИКА МОЖЕ ДА ДИГНЕ ОВАКВУ ПРАШИНУ!

ТО СУ АРМЕНДАРИЗОВИ ТУЂИ!

УПУТИЛИ СУ СЕ ПРЕМА ДОЛИНИ!

ПОЖУРИ ДА ВИДИМО КО СУ ТИ КОЊАНИЦИ!

ИДУ ПРАВО ПРЕМА РУДНИКУ ДА ИСПОРУЧЕ ОРУЖЈЕ КОЈЕ СУ ОБЕЋАЛИ! СТИЖЕМО У ПРАВИ ЧАС!

НЕ ТРЕБА ГУБИТИ НИ СЕКУНДУ! ГРУПА ЈЕ ВЕЋ НА ПУТУ ЗА ЛОГОР! АЛИ, НАС ДВОЈИЦА ИХ НЕ МОЖЕМО САМИ ЗАУСТАВИТИ!

ДОБРО КАЖЕШ, СИНЕ! ЊИХ ЈЕ МНОГО, А АРМЕНДАРИЗ ЈЕ ПОСТАВИО ЛОГОР БАШ НА УЛАЗУ У ПЛАНИНУ!

МОРА ДА ПОСТОЈИ И ДРУГИ ИЗЛАЗ! НЕКИ БИВШИ РАДНИК У РУДНИКУ МОГАО БИ НАМ ПОМОЋИ!

НЕ!

ОДРОН? КАКО ЋЕМО ДАЉЕ?

ИЗГЛЕДА НИСТО ЈЕДИНИ КОЈИ РАЗМИШЉАЈУ О ТОМЕ?

У ПРАВУ СИ? УГЛЕДАО САМ ЈЕДНУ ГРУПУ НАТОВАРЕНИХ КОЊАНИКА.

ПРОКЛЕТСТВО? ЈЕНКИ?

БИЛИ СУ ТО БЕГУНЦИ ПРВЕ ЈУЖНЕ АРМИЈЕ. ПРАТИЛИ СУ ИЗДАЛЕКА КОЛА КОЈА СУ ЗАПЛЕНИЛИ АРМЕНДАРИЗОВИ ЉУДИ...

БАВО БИ ЗНАО ОТКУД ОНИ ОВДЕ? АЛИ, НАША СУ ДОБРОДОШЛИ? БРЗО НА НОЊЕ!

СПАЖЕЋЕМ СЕ СА ТОБОМ, АЛИ НЕ БУДИ ТАКО БРЗОПЛЕТ!

И ПОСЛЕ НЕКОГ ВРЕМЕНА...

СТОЈ! СИЋИТЕ СА КОЊА И ОДЛОЖИТЕ ОРУЖЈЕ! БРЗО!

ТО ЈЕ, ЗНАЧИ, БИО ТРАГ ЈЕНКИЈА!

ОПЕТ СМО СЕ СРЕЛИ, БЛУБЕРИ!

ШТА КАЖЕШ НА ОВО, ЧИТИ!

ПРАВО У ЧЕЉУСТ ВУКА!

ВРАТИ ПИШТОЉ, КИТБЕТЕ! АКО ПУЦАШ, ЧУЋЕ АРМЕНДАРИЗОВИ ВОЈНИЦИ! ОНИ СУ ИЗА НАС!

БУЧ, ОН ЈЕ У ПРАВУ! АКО ОТКРИЈЕТО НАШЕ ПРИСУСТВО ТЕКСИКАНЦИМА, РЕСКИРАТО МНОГО!

ХЕ! БОЉЕ ЈЕ РАЗГОВАРАТИ УЗ ФЛАШУ ВИСКИЈА!

ПАЗИ! ОСЕЋАМ ДА ЋЕ ПРОБАТИ ДА НАС ИСКОРИСТИ, А МИ СМО РЕСКИРАЛИ ГЛАВУ ДА БИ СЕ ДОКОПАЛИ АПАЧА!

БЛУБЕРИ, ШТА ТИ РАДИШ ОВДЕ? ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ПРЕГОВАРАШ СА КОЧИЗОМ!

КРОУ ЈЕ ПОКУШАО И ТАЈ ТО ОСТАВИО СВОЈ ЖИВОТ!

И ЈА САМ ЈЕДАН ОД КРИВАЦА ЗА КРОУОВУ СМРТ! БИО ЈЕ ТО ДОБАР ТОМАК!

ЗАКЛЕО САМ СЕ ДА ЋУ ГА ОСВЕТИТИ! ОСИМ ТОГА, КОЧИЗ ЋЕ ОДБИЈАТИ ДА ПРЕГОВАРА СВЕ ДОК НЕ ДОБИЈЕ ОБЕЋАНО ОРУЖЈЕ!

А ТИ МИСЛИШ ДА ЋЕ НАС ОНИ НАПАСТИ! ДА ЛИ ЈЕ ТАЧНО, ЈЕНКИ?

ВИ СТЕ ЗБОГ ТОГА ОВДЕ, ЗАР НЕ?

НЕ САСВИМ! КАДА СТО САЗНАЛИ ДА ЈЕ АРМЕНДАРИЗ ЗАПЛЕНИО НОЛА, МИСЛИЛИ СТО ДА ВРЕДИ ДА ИХ ПРАТИТО!

НАДАЈМО СЕ ДА ЋЕТО УСПЕТИ ДА ИМ ОДУЗМЕТО ОРУЖЈЕ! И НИШТА ВИШЕ!

И ЈА НЕМАМ ДРУГУ ЖЕЉУ!

ХТЕО БИХ ДА ОРУЖЈЕ НАМЕЊЕНО ИНДИЈАНЦИМА ИЗНЕСЕТ ПРЕ НЕГО ОНИ НАПУСТЕ РУДНИК!

ШТА?!

КАКО?

...ШТО ВАМ ТРАЖИМ ЈЕ ДА ТИ У ОДРЕЂЕНОМ ТРЕНУТКУ ОТПУЋИТЕ ДА ПРОДРЕТ У РУДНИК!

ХА! ХА! СВАШТА!

НЕ РАЧУНАЈ НА НАС У ТОЈ ИГРИ, БЛУБЕРИ! ТИ СТО ТЕ ВЕЋ ЈЕДНОТ СПАСТИ!

ОВО ЋЕ МОЖДА СПАСТИ ТЕКСАС!

МОЖДА?!

ХЕ! НЕ ПОКУШАВАЈ ДА НАС ЗАСЕНИШ, БЛУБЕРИ! ЗА НАС ВИШЕ НЕМА НАДЕ!

ДОЛЕ ЋЕ НАС УБИТИ ЈЕР НИСТО ПРИХВАТИЛИ КАПИТУЛАЦИЈУ!

ЧУЈТЕ! ПЛАШИМ СЕ ВЕЛИКИХ ИЗЈАВА, АЛИ АКО ТИ ПОМОГНЕТЕ...

...ЗАКЛИЊЕМ СЕ ДА ЋУ ОКРЕНУТИ И НЕБО И ЗЕМЉУ ДА БИХ ПОДРЖАО ВАШЕ ОСЛОБОЂЕЊЕ, ПА МАКАРИШАО ПРЕДСЕДНИКУ ВАШИНГТОН!

ХМ? У СВАКОМ СЛУЧАЈУ МИ БИСТО САМО ДОБИЛИ, А НЕМАТО ШТА ДА ИЗГУБИТЕ? ОВДЕ ТОЖЕТО СЕБИ ДА ПОТПИШЕТЕ СМРТНУ КАЗНУ!

АКО ТРЕБА, НЕКА УМРЕМ НА ТЕКСАШКОЈ ЗЕМЉИ!

ЈЕНКИ, БАШ ВО ТЕ УБИЈУ АКО НАС ОБМАЊУЈЕШ РЕЧИМА!

БРАВО! ХА! ХА! ХА! У ВАШЕ ЗДРАВЉЕ, ГОСПОДИНЕ!

?!? ТОО ВИСКИ!

ТЕНОКИ, ПОШТО ЈЕ ИЗНЕО ПЛАН КИМБЕЛУ, БЛУБЕРИ ЈЕ НАПУСТИО ЈУЖЊАКЕ...

ДОТЕРАЈТЕ НАШЕ ЧАСОВНИКЕ! ТРЕБА ДА ПОЧНЕТЕ ОПЕРАЦИЈУ ТАЧНО У ЈЕДАН!

НЕ БОЈИШ СЕ, ЈЕНКИ? НАДАЈТЕ СЕ ДА ЋЕ СВЕ БИТИ ПО ПЛАНУ!

СРЕЋНО!

ПОЛА ЧАСА КАСНИЈЕ, БЛУБЕРИ И СТАРИ МИНЕР НАПУСТИЛИ СУ ДОЛИНУ И КРЕНУЛИ ПРЕМА РУДНИКУ...

СА ЗАМОТАНИМ НОГАТА, КОЊИ НЕ РЕСКИРАЈУ ДА ПРОБУДЕ МЕКСИКАНСКУ СТРАЖУ!

ХИК! ОВО ТИ ЈЕ ДАЛО МАЛО ХРАБРОСТИ...

ПУЕБЛО ДОБРО ЧУВАЈУ! ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ОВО ЈЕДИНА СТАЗА КОЈА ВОДИ У СЕЛО!

ХМ! КАКВА НАС АВАНТУРА ЧЕКА!

МОРАЋЕМО ПРОДУЖИТИ ПЕШКЕ! АЛИ ПРВО МОРАМО ПРОНАЋИ СИГУРНО МЕСТО ЗА КОЊЕ!

ПЕШКЕ! БАШ СЕ НЕ РАДУЈЕМ!

НЕШТО КАСНИЈЕ, ПОШТО СУ КОЊЕ СКЛОНИЛИ НА СИГУРНО МЕСТО...

ХМ? ТРЕБА УКИ НЕОПАЖЕНО, АЛИ КАКО?!

ОВДЕ МОЖЕМО ОСТАТИ ДОК НЕ СВАНЕ, А ТАДА...

ПСТ? ЧУЈЕТ ШКРИПУ КОЛА?

СИГУРНО СУ ТО ОНА КОЈА ЈЕ АРМЕНДАРИЗ ЗАПЛЕНИО?

НАКИ КЕТО СЕ ИЗТЕБУ ДВЕ ВАТРЕ?

ГЛЕДАЈ? ДВА КОЊАНИКА СПАВАЈУ? ИМАМ ИДЕЈУ...

ЦИМИ? ТЕКСИКАНЦИ КЕ ПРОЋИ ИСПОД ОВОГ ДРВЕТА? ТО ЈЕ РИЗИК, АЛИ НЕМАМО ДРУГИ ИЗБОР?

ШТА? ТИ СИ ЛУД?

ЦИМИ, ТИХО ПОБИ ЗА КОЛИМА И УСКОЧИ УНУТРА? ЧЕКАЈ МОЈ ЗНАК КАД ДА ИЗИЂЕШ!

ТО ЈЕ ЛУДОСТ?

АКО САМО ЈЕДАН ОД ЊИХ ПОДИГНЕ ГЛАВУ, ЈА САМ МРТАВ?

А...А... У МОЈИМ ГОДИНАМА, ПРЕДСТАВЉАТИ АКРОБАТУ И СЛОМИТИ ВРАТ..

И ПОСЛЕДЊИ КОЊАНИК ПРОШАО ЈЕ ИСПОД ДРВЕТА...

?!!?

ЦИТИ, БРЗО У КОЛА!

НА СРЕЋУ, КОЛА НЕ ИДУ БРЗО?

УХ! УСПЕО САМ!

БУБЕРИ ЈЕ СТАВИО СОМБРЕРО ...

ЗАКЛОЊЕН САМ КОПИТА! САМО ДА ТЕ НЕ ВИДИ ДРУГИ КОЊАНИК! ОВОГА ЋУ САКРИТИ ОВДЕ!

ДОБРО ШТО ЈЕ ЦИТ У КОЛИМА?

ОГРТАЧ СКРИВА МОЈУ ОДЕЋУ, А СОМБРЕРО ЛИЦЕ? НАДАМ СЕ ДА ТЕ СТРАЖАР НЕЋЕ ОТКРИТИ ПРЕ ВРЕМЕНА!

И БЛУБЕРИ СЂ ПРИКЉУЧИО ПРАТЊИ ...

ПРОКЛЕТСТВО! АКО ОВАЈ ПОДИГНЕ ЦИРАДУ, НАЋИ ЋЕ СЕ ЛИЦЕМ У ЛИЦЕ СА ЦИТОМ!

БАЦИ ЈЕДАН ПОГЛЕД У КОЛА! ТО ЈЕ НАРЕЂЕЊЕ ЗБОГ ГРИНГА!

ЗАШТО, КАД СУ КОЛА ПРАЗНА

СВЕ ЈЕ ИЗГУБЉЕНО! ОТКРИЋЕ ГА!

АКО ОВАЈ УВУЧЕ СВОО НОС САМО ЈЕДАН САНТИМЕТАР ВИШЕ, ДА САМ ГОТОВ!

?!!?

ДОБРО? ПРИЈАТЕЉИ, МОЖЕТЕ НАСТАВИТИ!

УФФ!

ДОВОЉНО СМО ДАЛЕКО ОД МЕСТА! САД ЈЕ ТОТЕНАТ ДА ЦИТИ ИЗИЂЕ!

ЦИТИ! БРЗО, ИСКАЧИ!

ЧЕКАО СИ, ИЗГЛЕДА, ДА СЕ УПЛЕСНИВИТ У ОВИТ КОЛИМА!

КАКО ЈЕ САМО ТАЈ СТАРИ ЛИСАЦ УСПЕО ДА СЕ СКЛОНИ?

БРЗО У БАРАКУ?

ОДЛИЧНО? КОЊ МИРНО ПРАТИ КОЛА?

ХМ? ТРЕБА ПРОНАЋИ ТВОГ ПРИЈАТЕЉА ПИНТА ПРЕ НЕГО АРМЕНДАРИЗОВИ ЉУДИ ОТКРИЈУ НЕСТАНАК КОЊАНИКА?

У НАПУШТЕНОМ СЕЛУ...

УХ? ЈЕСИ ЛИ СИГУРАН ДА ТВОЈ ПРИЈАТЕЉ ПИНТО ЖИВИ ЈОШ У ОВИМ РУШЕВИНАМА?

СВЕ КУЋЕ СУ НАПУШТЕНЕ И НИ КАПИ ЗА ГРЛО ДА ПОДИГНЕМО МОРАЛ?

ЕВО, ОВДЕ ЈЕ ПИНТОВА КОЛИБА?

ПОЗОВИ ГА ОНДА?

ПИНТО? ПИНТО? ОТВОРИ, ЈА САМ ЦИТИ ТЕК КЛУР?

?!!

КАКВО ИЗНЕНАЂЕЊЕ, МОЈ ДРАГИ ПРИЈАТЕЉУ?

ХИ... ХИ...

И МАЛО КАСНИЈЕ...

ПРЕД КАРТЕЛОМ ТОЖЕ-ТЕ ГОВОРИТИ БЕЗ УСТРУЧАВАЊА? ПРИЈАТЕЉУ, ОНА ЈЕ ПОЛУИНДИЈАНКА, И РАЗУМЕ ВРЛО МАЛО ШПАНСКИ?

ПИНТО ЈЕ РАДИО У РУДНИКУ ДОК ГА НИСУ ЗАТВОРИЛИ? ОН ГА ПОЗНАЈЕ КАО СВОЈ ЏЕП?

КОЛИКО ТИ ВРЕМЕНА ТРЕБА ОВДЕ ДА ЗАРАДИШ ДВЕСТА ДОЛАРА? ОКО ДВЕ ГОДИНЕ, А МОЖДА И ТРИ?

НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ ..

ЈА ТИ ТО-ЛИКО НУДИМ ЗА ЈЕДНУ НОЋ?

ШТА?!? ДВЕСТА ДОЛАРА? КОГА БИ ТРЕБАЛО УБИТИ, ГОСПОДИНЕ?

ГОПАЈ

By Bud Sagendorf

ДАНАС СИ ДИВНА, ОЛИВА! К'О ПРОЛЕЋНА РУЖА! РАДО БИХ ТИ ПОКЛОНИО ЈЕДАН ПОЉУБАЦ САМО ДА НЕ ПРИПАДАШ ПОПАЈУ!

КАКО ПРИПАДАМ?

?

ЈА НЕ ПРИПАДАМ НИКОМЕ, А НАЈМАЊЕ ПОПАЈУ!

ХМ!

?

СЛОБОДНА САМ К'О ПТИЦА НА ГРАНИ!

!

©1980 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ПА ТО ЈЕ ДИВНО, ОЛИВА!

ДРАГО МИ ЈЕ ДА СМО СЕ РАЗУМЕЛИ!

♫ ХАЈ, ХАЈ, ХАЈ, ПОЉУБАЦ МИ ДАЈ! ♫

!

!

ЦМОК!

?

ТУП! ТРАС! ТУП!

ЛАЖЉИВИЦЕ!

?

?

?

4-20

BUD SAGENDORF

ЧУДА ЉУДСКИХ РУКУ

СКАНЕР ВИ

НАЈСКУПЉИ МЕДИЦИНСКИ АПАРАТ НА СВЕТУ ОМОГУЋАВА УВИД У СТАЊЕ ИСПИТИВАНОГ ОРГАНА КАКАВ БИ СЕ ДОБИО КАД БИ СЕ, РЕЦИМО, ТЕЛО ПАЦИЈЕНТА ПРЕСЕКЛО НА ДВА ДЕЛА.

Нобелову награду за медицину поделила су 1979. године два научника од којих ниједан не припада лекарској професији. Награде ће се памтити и по томе што један од добитника, Енглез Годфри Хаунсфилд, и поред дипломе почасног доктора универзитета у Базелу, никада није похађао факултет. Високо признање дели са јужноафричким физичарем Алан Кормак, већ годинама држављанином Сједињених Америчких Држава и професором Тафтс универзитета у Масачусетсу.

Два научника први пут су се видела на церемонији у Стокхолму, а награда им је додељена као признање за допринос који су, независно један од другог, дали развоју такозване компјутеризоване томографије, новог метода рендгенолошке дијагнозе који омогућава дубинско снимање људског тела по уздужној оси, односно рендгенско снимање разних слојева било којег унутрашњег органа.

Кормак је разрадио теоријске поставке и принципе, а Хаунсфилд конструисао апарат који, после рендгенског, представља највеће достигнуће у области радиологије.

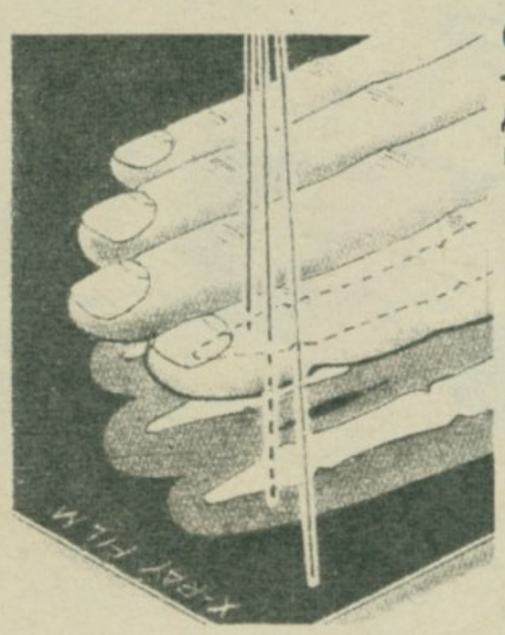
НЕПОГРЕШИВИ ИСТРАЖИВАЧ

Ново чудо медицинске технике има неколико назива — компјутеризовани томограф, тотални истраживач људског тела, „боди-сканер“ (од енглеских речи body = тело и to scan = подробно испитивати, истраживати). **Сканер** може, у року од 2—3 секунда, да сними било који део људског тела, а добијени снимци сто пута су оштрији од рендгенских.

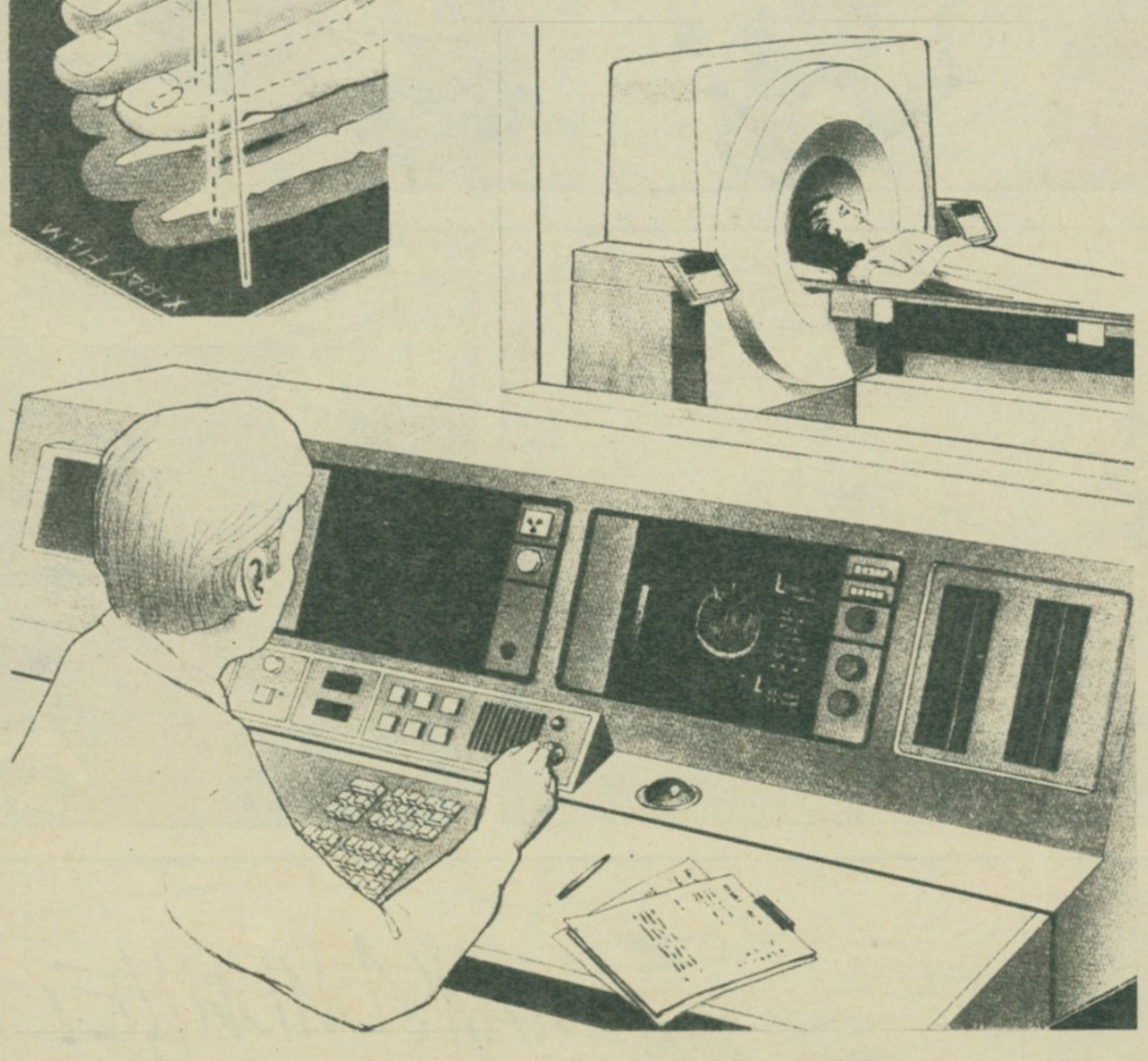
Драгоцени апарат веома је осетљив: у просторији у којој се налази неопходна је стална температура и влажност ваздуха, као и непроменљиви напон електричне струје. Компјутер је толико „нежан“ да и зрно прашине, влас косе, дим цигарете или отисак прста на његовом механизму блокирају и искључују читав систем.

Рендгенски или, како их је њихов проналазач Рентген 1895. године назвао, икс-зраци, пружају драгоцену помоћ лекарима у откривању обољења костију, камена у бубрегу или утврђивању стања у неким шупљинама у организму. Међутим, када се ради о органима са мање компактним ткивима, као што су срце, бубрег, мозак, слезина, јетра, гуштерача или жучна кеса, могућност ових зрака је ограничена.

На снимцима обичног рендген-апарата добијале су се јасне беличасте сенке тврдих ткива какве су кости, али су зато снимци осталих унутрашњих органа или шупљина у њима били недовољно јасни или уопште нису могли да се виде без примене тзв. контрастних средстава (баријум, јод).

Стакленим зидом одвојен од »боди-сканера«, лекар-радиолог на тв-монитору командног стола анализира добијени пресек »сумњивог« органа. У овом случају испитује се глава.

Озбиљан недостатак традиционалних рендген-апарата су дводимензионални снимци. Зато су лекари, да би сакупили што више података о органу који испитују, прибегавали снимањима из различитих углова и на основу тако прибављених информација, доносили коначан закључак. Већи број снимања излагао је пацијента и већим дозама штетног зрачења, а утврђивање дијагнозе одузимало драгоцено време.

Насупрот томе, **сканер** даје тродимензионалне слике и омогућава снимање у слојевима на основу којих је могуће уочити и минималне разлике у густини појединих ткива. Захваљујући овим техничким особинама компјутеризованог томографа, данас могу да се открију до сада тешко видљиви тумори панкреаса, бубрега, неприродне шупљине кичмене мождине, измењене димензије и облик јетре и слезине, скривени угрушци крви у мозгу, као и друге скривене, али за живот веома важне промене у било ком делу тела.

ШТА ЧУЈУ ДЕТЕКТОРИ?

Сканер ради безмало на истом принципу као и рендген-апарат. И код њега се болесник излаже снопу икс-зрака не дебљем од обичне оловке, али док су се код рендген-апарата зраци после проласка кроз ткива одсликавали директно на филму, овде они падају на изузетно осетљиве кристалне детекторе смештене у велики ротирајући челични „точак“ који потпуно окружује тело болесника.

Детектори „ослушкују“ различиту пропустљивост појединих ткива за упућене зраке и сакупљене податке, неких 300 хиљада информација за сваки слој испитиваног органа, преносе компјутеру који их брзином од 1.400.000 математичких јединица у секунду вредности и скоро истовремено, у виду различи- региструје као бројчане тих електричних импулса, преноси на катодну цев. Она импулсе претвара у слику која се пројектује на телевизијском екрану — монитору — **сканера.**

У суседној просторији, одвојен стакленим зидом, лекар-радиолог анализира добијену слику коју по потреби може да сними на рендгенски филм или полароид-хартију и да посебно интересантне детаље увећа ради даљег проучавања. Како се код већине **сканера** слика са телевизијског монитора истовремено снима и на магнетоскопску траку, на тај начин сачувани пресеци органа могу касније да се пројектују на специјалном апарату, тзв. евалускопу.

Пошто је сноп електрона „скупљен“ и усмерен на делић ткива на који обавезно пада под правим углом у односу на уздужну осу тела, добијени хоризонтални пресек омогућава увид у стање испитиваног органа какав би се добио само када би се, рецимо, тело пацијента пресекло на два дела.

БРЗО И БЕЗБОЛНО

Усмереност зрака спречава и њихово расипање, тако да су од опасног зрачења заштићени и лекар и околина.

Количина зрачења којој је пацијент изложен у току једног прегледа **сканером**, истоветна је малој и

ИДИ СВЕ

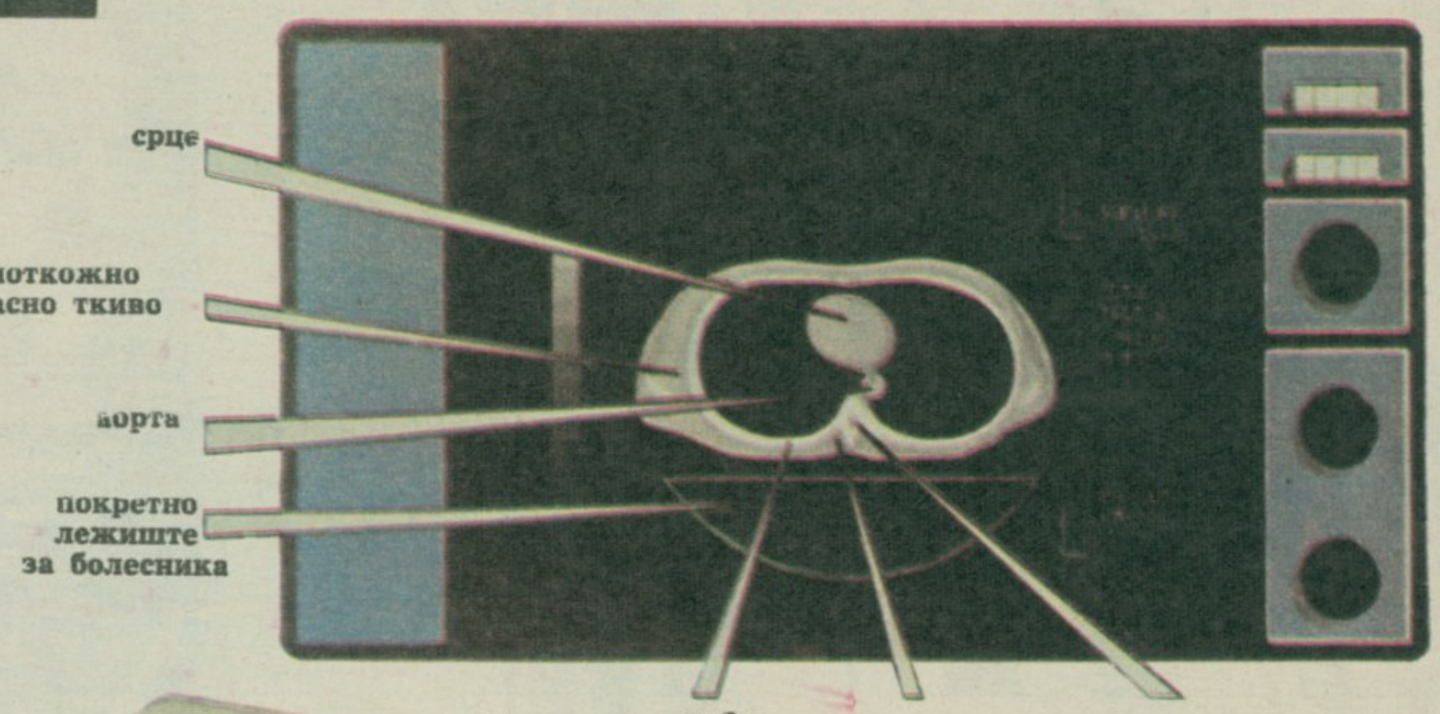
безопасној дози при класичном рендгенском снимању плућа. Болесник при прегледу једноставно легне на покретно лежиште које га увлачи у челични прстен са детекторима и, онолико колико траје снимање, задржава дах.

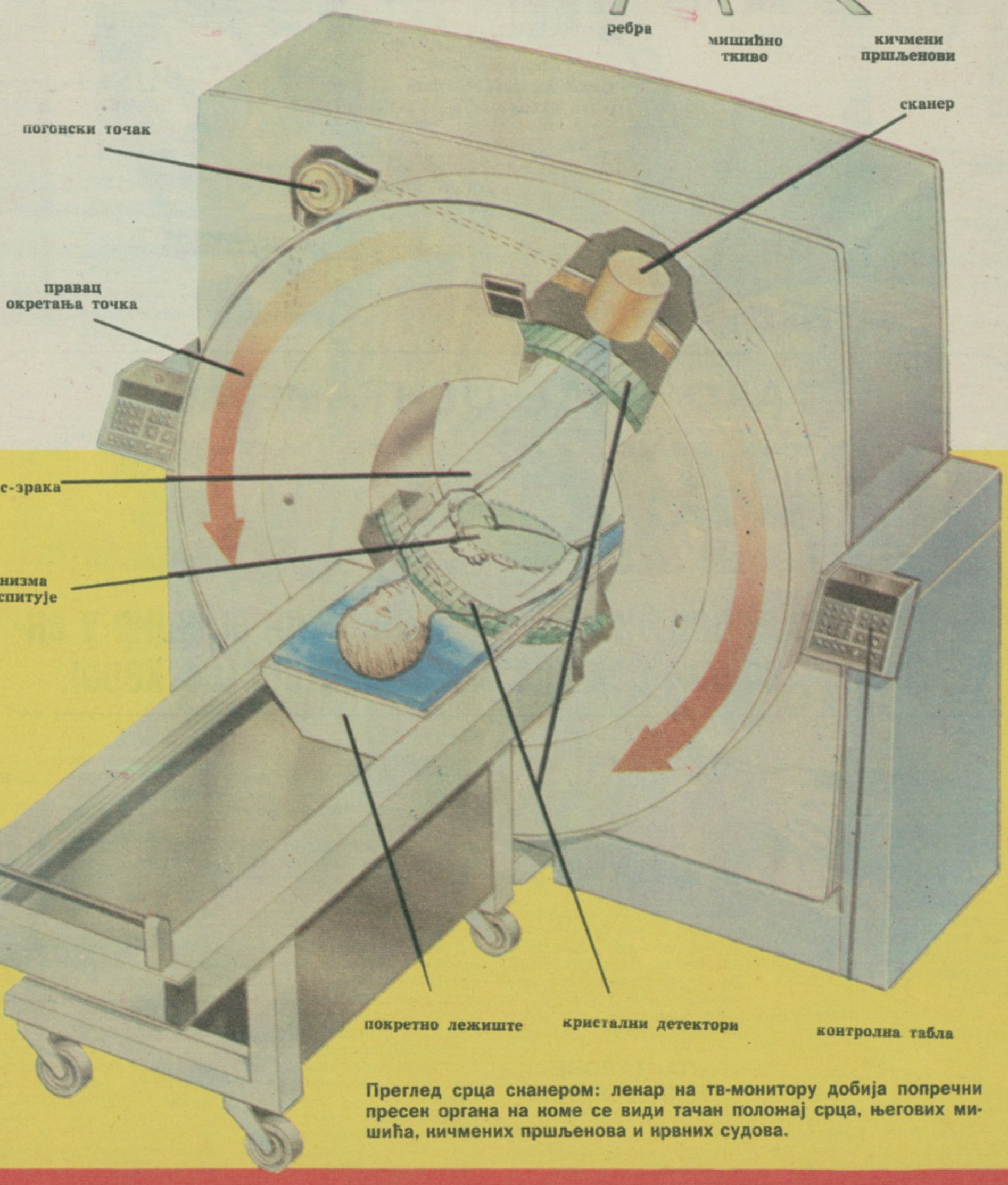
Многе експлоративне операције — захвати да би лекар директно видео оболели орган јер је дијагнозу било немогуће поставити на други начин — постаће непотребне захваљујући „магичним детекторским очима“ компјутера који види сваку ћелију људског организма. Тако ће и болесници који раније због тешког здравственог стања или година нису смели да се подвргну овим често веома болним операцијама, брзо и безболно долазити до дијагнозе.

Компјутеризовани томограф је, за сада, најскупљи медицински апарат на свету. Изражен у динарима, цена му је 20 нових милиона. У Југославији га тренутно поседују болнице у Загребу, Скопљу и Сарајеву, а Београд располаже апаратом за снимање главе.

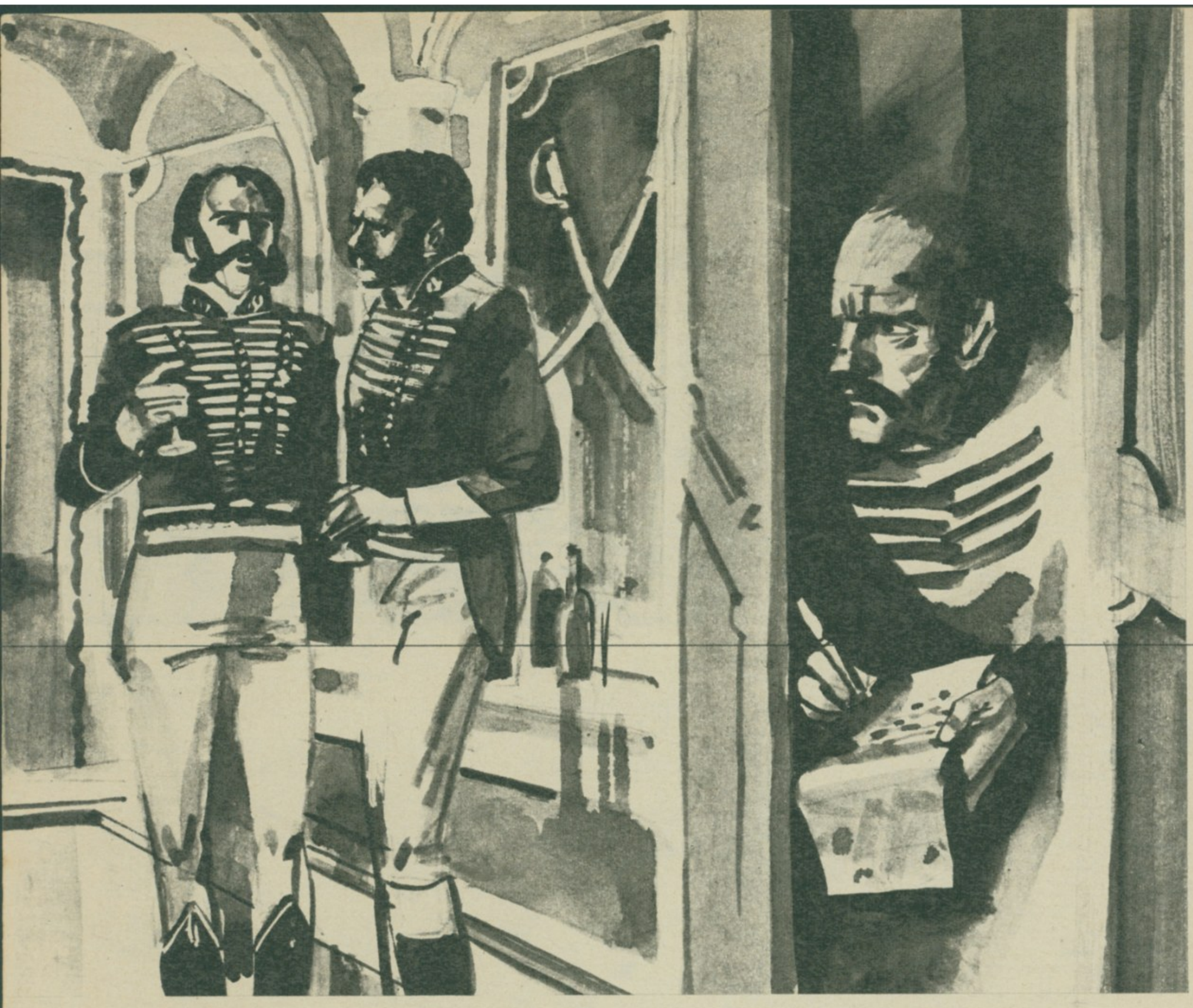
М. И.

Дон су се код рендген-апарата зраци после проласка кроз ткиво одсликавали директно на филму, овде они падају на изузетно осетљиве детекторе смештене у велики челични »точак« који потпуно окружује тело болесника. На основу добијених података, компјутер на тв-екрану пројектује попречни пресек испитиваног органа.

Преглед срца сканером: лекар на тв-монитору добија попречни пресек органа на коме се види тачан положај срца, његових мишића, кичмених пршљенова и крвних судова.

ТАКО РАДЕ ЏЕНТЛМЕНИ

ЦРНА БОЦА

Ерл од Кардигана био је најомраженији официр у енглеској војсци док грешком није постао херој.

Ако је оштрим кораком улазио у своју ложу у лондонском позоришту Друри Лејн, Џејмс Томас Бруднел, седми ерл од Кардигана, личио је од главе до пете на хусарског команданта.

Висок и дугог, заповедничког носа, држао се право као стрела и севао очима. Густи бакенбарди уоквиривали су његово охоло лице.

У том часу из партера се зачуо промукли узвик:

— Црна боца!

Подигло се неколико руку уперених у Кардигана.

Црна боца! Црна боца! Избаците га! — чуло се сада са свих страна. У позоришту је настала заглушујућа ларма.

Кардиган је нетремице гледао пред себе као да ништа није чуо. Ако је, као што су тврдили радикални листови, тренутно био најомраженији војник у земљи, човек кога су свуда пратили поруга и узвици: „Црна боца!“, онда се то по њему није дало приметити. Изгледао је као да га се читава ствар нимало не тиче.

По мишљењу, Кардиган је само извршио дужност.

ПАНТАЛОНЕ ТРЕШЊЕВЕ БОЈЕ

Четири године раније потрошио је четрдесет хиљада фунти — укупан једногодишњи приход са свих породичних имања вредан данашњих пет стотина хиљада фунти — на куповину потпуковничког положаја у Једанаестом хусарском пуку од којег је, потом, неуморно настојао да начини најелегантнији пук у читавој британској армији.

Успех који је постигао признали су му и највиши кругови. Фебруара 1840. године Једанаести пук изабран је да у Доверу сачека брод принца Алберта из сакс-кобуршке династије и отпрати га у Лондон на венчање са краљицом Викторијом.

После овога пук је проглашен Хусарима принца Алберта и добио је раскошне нове униформе које је очарани новинар листа „Тајмс“ назвао „неописивим“.

Кардиган је утрошио на хиљада фунти сопственог новца шаљући своје људе једном кројачу у отменој улици Бонд Стрит како би био сигуран да су им златножути гајтани беспрекорно пришивени на плаве катарке, да су панталоне боје трешње довољно тесне и да су огртачи с крзненим оковратником на најелегантнији начин забачени преко рамена.

Резултатом својих напора био је толико задовољан да се говоркало како је, кад би наумио да иде у град, плаћао својим људима да га сачекају и салутирају му док јаше улицама.

Али, на Кардиганову жалост, све се није одвијало сасвим беспрекорно. Опажао је да, упркос бескрајним вежбама и строгој обуци коју је спроводио, у пуку још има официра којима није много стало до таквог савршенства.

То се нарочито односило на „презрења достојне“ официре који су раније служили у Индији и у дугом ратовању на Истоку стекли неке „врло лоше“ навике. На пример, тамо, у Индији, сматрало се нормалним да се у официрској кантини пије просто пиво „портер“, па чак и да се боца метне на сто.

Кардиган је јасно ставио до знања да такво понашање неће трпети у Хусарском пуку принца Алберта.

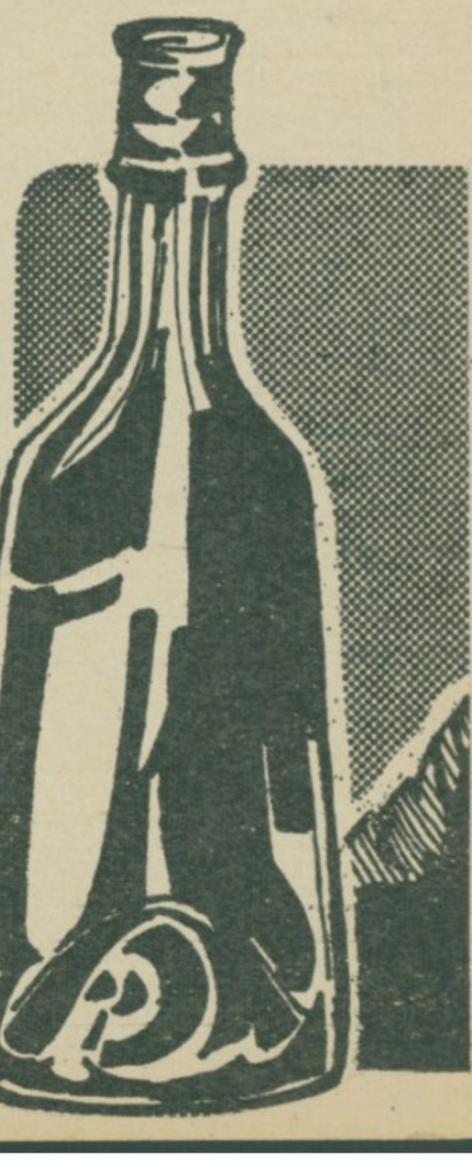
ЗАШТО НЕ НАПУСТИТЕ ПУК?

Маја 1840. године генерал-мајор Слеј, задужен за инспекцију читаве коњице, извршио је смотру пука и изразио потпуно задовољство његовим стањем. Увече је позван на свечану вечеру у официрској кантини.

Пред крај богате гозбе, док су запушачи излетали из боца шампањца, Кардиган је одједном са ужасом приметио да у дну стола стоји — ружна црна боца.

Боца се налазила испред једног од „оних момака из Индије“ — капетана Џона Ренолдса. Догодило се најгоре: прости „портер“ на трпези Албертових хусара!

Чим је вечера завршена, Кардиган је позвао управника кантине, извесног капетана Џонса, и наредио му да у име свог команданта скрене пажњу Ренолдсу како је „врло погрешио што је своју црну боцу ставио на сто за време овако значајне вечере. Сто у официрском клубу је

трпеза центлмена, а не кафанског бекрије".

У ствари, у спорној боци није се ни налазило пиво „портер" већ мозелско вино које је један од гостију тражио уместо шампањца. Када је чуо опомену, капетан Ренолдс је рекао да је она увредљива и одбио да је прими од официра свог ранга.

ЧУВЕН ПО СКАНДАЛИМА

Кардиган га је тада лично позвао.

— Било унутра мозелско вино или не — рекао је — центлмен пије из чаше Зашто не напустите пук, капетане, ако не можете да се држите неупадљиво? Невоља с вама „Индијцима" је у томе што мислите да све знате најбоље!

Ван себе од беса, Кардиган је ставио Ренолдса под присмотру. Овај се пожалио Министарству рата које је било запрепашћено Кардигановим испадом. Ускоро је прљаво рубље овог пука, од којег отменијег није могло бити, поново нашло пута до одушевљене јавности.

Као што је свакоме било познато, ово никако није било прво изненађење које је приредио ерл од Кардигана. Напротив, он је био чувен по скандалима. Само четири године раније, када је командовао Петнаестим хусарским пуком, послао је једног официра на преки суд због сличне ситнице.

Испоставило се како је ерл имао обичај да сакрије једног подофицира у орман официрске собе да би записивао шта официри разговарају. Тако је једног официра извео пред суд због неке опаске коју је изрекао. Међутим, официр је сместа разрешен кривице а Кардиган, тада познат само као лорд Бруднел, лишен је командантског положаја због „понашања које вређа сва исправна осећања центлмена".

За сваког обичног човека оваква брука представљала би крај каријере. Али, Бруднел није био обичан човек. Пошто је употребио све расположиве везе, па чак послао своју сестру да апелује на краљицу и старог оца да на коленима моли принца Алберта, најзад се домогао команде над другим славним коњичким пуком.

Случај са црном боцом ускоро је јасно показао да Бруднел ништа није научио. Али, неколико месеци после тога дошло је до још већег скандала. Кардиган је ухапшен у Вимблонду близу Лондона пошто је у двобоју ранио једног свог бившег официра. Оптужен је за покушај убиства и наношење телесне озледе.

На суђењу у Дому лордова, врховном правосудном телу у земљи, вешт адвокат ослободио га је играјући на неку ситну формалност. Али, чак ни ово опасно искуство није га научило такту.

ПОГРЕШАН ПРАВАЦ ЛАКЕ КОЊИЦЕ

Априла 1841. године Министарство рата пренеразило се када је примило вест да је Кардиган наредио да се један војник бичује на дан Ускрса, и то на истом месту на којем је неколико минута пре тога завршено богослужење.

Премијер лорд Мелбурн написао је краљици писмо у којем је рекао како је влада решена да једном заувек уклони Кардигана с командантског положаја.

Међутим, врховни командант британске армије војвода од Велингтона, слављен као војсковођа који је победио Наполеона код Ватерлоа али исто тако непознат као присталица немилосрдног кажњавања, изразио је мишљење да Кардиганов поступак сам по себи није против војних прописа, мада је бичевање војника недељом, и то још на Ускрс, сасвим непрепоручљиво. Највише што је Велингтон дозволио било је да се Кардиган укори.

Срећа је наставила да служи Кардигана приликом многих каснијих испада све до октобарског дана 1854. године када је у свом плавом копорану и панталонама боје трешње повео Лаку бригаду Једанаестог хусарског пука право на руске топове у бици код Балаклаве.

Истина је да су људи ерла од Кардигана изгинули зато што их је повео у погрешном правцу. Упркос томе најомраженији војник преконоћ је у очима Британаца постао херој. Мјузик холови на чијем су репертоару доскора биле подругљиве баладе о „црној боци" сада су се орили од песама о „храбром ерлу од Кардигана".

Ј. М.

ЗАБАВНИКОВ ЛЕКСИКОН

СИБИЛА

Према миту, Сибила је била Аполонова свештеница која је живела усамљено у једној пећини и умела да прориче будућност. Била је, према једној верзији, кћер бога Зевса, а према другој — кћер тројанског краља Дардана. По овој свештеници прозване су касније и друге пророчице.

Античка традиција помиње десет Сибила: **делфијску, фригијску, хелеспонтску, халдејску, кимеријску, либијску, самијску, тибуртенску и,** најчувеније, **еритрејску и куманску.**

Римском краљу Тарквинију Охолом, каже легенда, дошла је једног дана нека старица и понудила да му прода девет књига. Биле су то, додуше, вредне књиге: помоћу њих је могла да се прориче будућност; али цена је била, сматрао је краљ, превисока — старица је за њих тражила половину његовог богатства!

Кад јој се краљ подсмехнуо, старица је бацила три књиге у ватру и понудила му преосталих шест — по истој цени! Тарквиније је, наравно, одбио да их купи, а жена је спалила још три књиге. За последње три њена цена је још била — половина краљевог богатства! Сада се Тарквиније замислио на оволику упорност и, мада су се његови саветници и даље смејали, пристао на старичине услове.

И добро је учинио: „продавачица" је била куманска Сибила лично! Њене књиге су, каже римска легенда, стајале наредних хиљаду година у Јупитеровом храму, и кад год је добро државе било у питању сенат је тражио у њима савет.

МЕТУЗАЛЕМ

Први људи су, каже Библија, били заиста дуговечни: први човек, Адам, живео је 930 година, његов син Сит 912, Ситов син Енос 905... А највише се наживео Метусалем (каже се и Метузалем, и Метусал, и Матусал): он је живео пуних 969 година!

И данас се за човека који доживи дубоку старост каже да је „стар као Метузалем".

ДРАКОНСКЕ КАЗНЕ

Дракон је био атински државник и законодавац који је живео у 7. веку пре наше ере.

За Дракона кажу да је први кодификовао (621. пре н. е) дотад неписане законе које су атински аристократи (еупатриди) самовољно тумачили. По предању, његови су закони били изузетно строги („крвљу писани") и предвиђали су за готово све злочине смртну казну. Солон је, према истој традицији, укинуо у 6. веку све Драконове законе осим оних који се односе на убиство.

Као успомена на овог атинског законодавца остао нам је израз „драконски" са значењем: **претерано строг, неумољив, свиреп.** „Драконска казна" је несразмерно сурова казна у односу на почињен злочин.

ОСТАТИ НА ЦЕДИЛУ

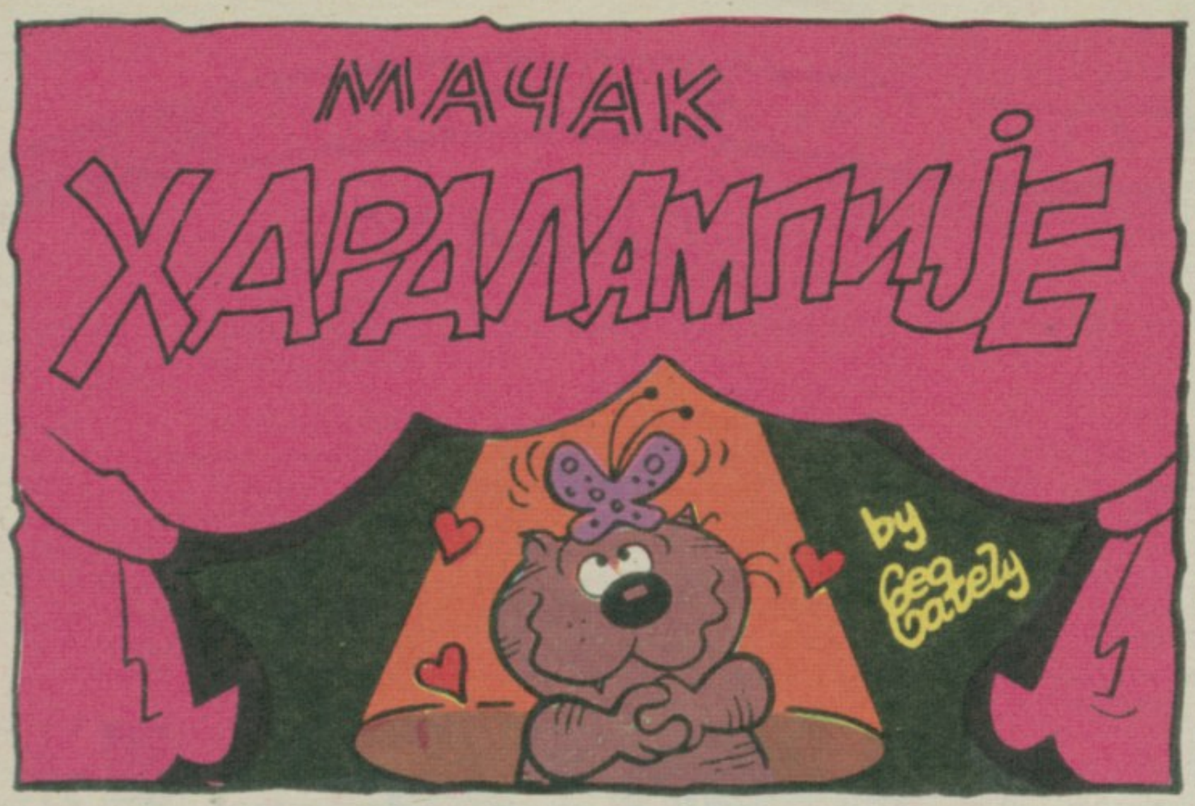
Ова пословица само је новији и „пристојнији" облик наше старе пословице „Остао као брабоњак на цедилу". Како је израз настао?

„Дјекоја се овца и коза побрабоња у музлици кад је музу, па кад се млијеко проциједи, БРАБОЊЦИ ОСТАНУ НА ЦЈЕДИЛУ. Мјесто БРАБОЊАК говори се и друга ријеч." (Вук)

Иначе, изразом „остављен на цедилу" означава се човек који је остављен у некој критичној ситуацији кад му је помоћ потребна, изигран човек.

МАЧАК ХАРАЛАМПИЈЕ

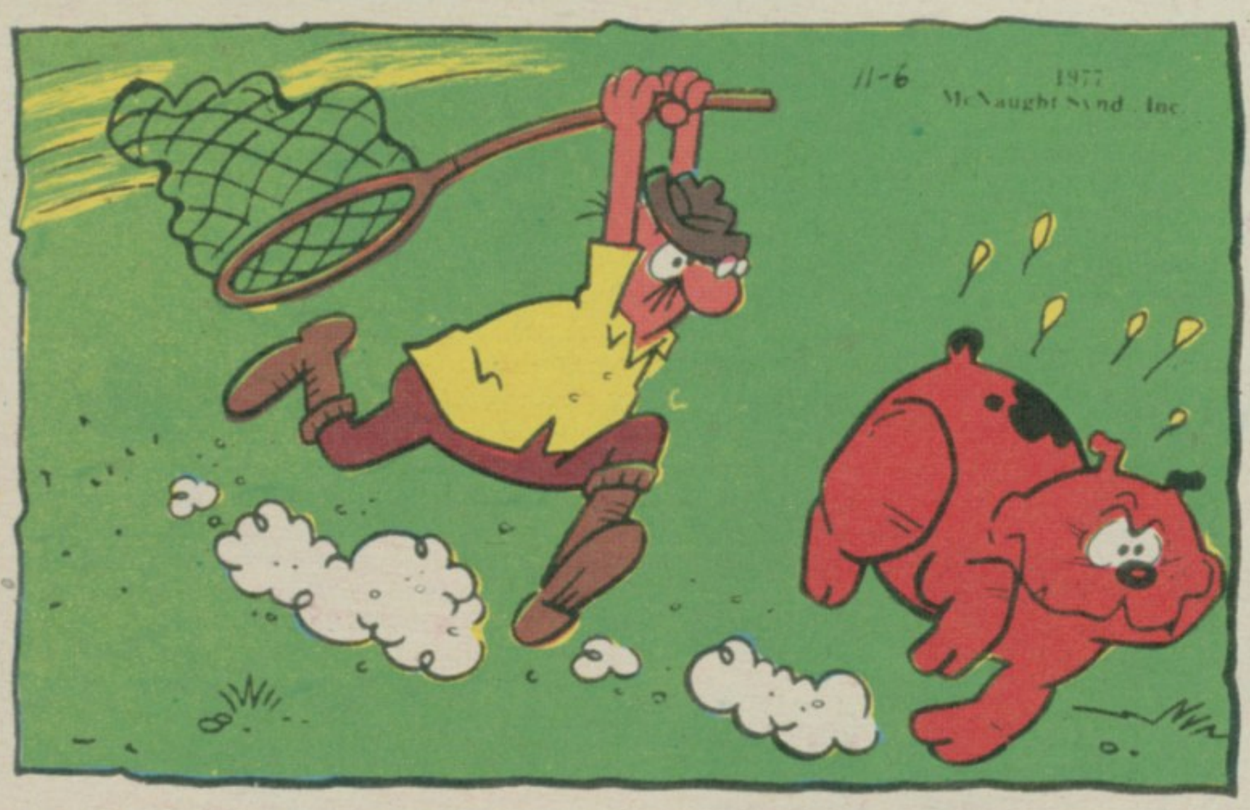

EUROCREM®

ЗА ГЕНЕРАЦИЈУ КОЈА РАСТЕ!

Мама зна да је EUROCREM са хлебом ***већ много година*** *здрава, укусна, свакодневна храна за њену децу.*

EUROCREM ***одувек*** *чине само природни састојци: млеко, лешник, какао...*
EUROCREM се ***одувек*** *прави брижљиво и пажљиво.*

EUROCREM са хлебом ***одувек*** *даје више: са њим се штеди.*
А највећа гаранција за маму је дугогодишње искуство са EUROCREMOM у исхрани њене деце.
Онда се не треба чудити што мама зна да је баш EUROCREM оно што треба њеној деци.

TAKOVO

Због тога вам кажемо:
НИЈЕ ДОВОЉНО ДА ЛИЧИ НА EUROCREM ДА БИ БИО EUROCREM!

ХИТ СТРАНА

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

МЕТАК

ДА МИ ЈЕ БИТИ МОРСКИ ПАС

Музика: Мирко Крстичевић
Текст: Момчило Попадић
Изводи: Метак

Да ми је бити морски пас
Бар један дан, један сат, један трен
Бити морски пас

Имао бих лијепе раље
Пливао бих даље, даље
Пратио бих ледоломце
Чекао бих бродоломце
Гутао бих све од реда
Рибе, звијезде и торпеда
Канте, барке, разгледнице
Плутаче и подморнице

Да ми је бити морски пас . . .

Имао бих оштре зубе
За конзерве и за тубе
Ронио бих немилице
Испод неке кобилице
Гутао бих све од реда
Рибе, звијезде и торпеда
И био бих на све спреман
Као права морска неман

Да ми је бити морски пас . . .

Када се појавио први ЛП сплитске групе МЕТАК „Метак у тетрапаку", мно ги су је прогласили највећом надом у 1980. години. Једанаест композиција са албума задовољиле су и напробирљивије љубитеље рока и добре музике. МЕТАК је издао и нову малу плочу која квалитетом не заостаје за осталим остварењима групе. Мирко Крстичевић је аутор композиције „Да ми је бити морски пас", једне снажне рок-песме, док је нумера „Хтио сам ноћас да ти пишем" лагана композиција скинута са ЛП-ија.

Када је прошле године групу напустио њен оснивач и певач Ранко Бобан, многи су помислили да ће то бити и крај МЕТКА. Али, састав не само да се није распао, већ је стицао све већу популарност. Улогу певача преузео је гитариста Жељко Бродарић. Занимљиво је да је Жељко, док је група трагала за певачем, одлучио да се окуша на том пољу, па је сам начинио пробне снимке који су се допали осталим члановима. Жељко је у међувремену почео и да компонује, па је његова

интерпретација тих композиција и најбоља.

МЕТАК, чији чланови раде и као студијски музичари у студију „Тетрапак", увелико ради на припреми другог ЛП-ија који ће се појавити на лето. Пошто шира јавност још није имала прилику да види састав уживо, МЕТАК ће овог лета кренути на турнеју и тада ће његова популарност сигурно бити још већа.

ПИ ЕМ (P.M.)

Средином фебруара објављена је вест да је чувени трио **Емерсон, Лејк и Палмер (Emerson, Lake & Palmer)** престао с радом и да су се његови чланови разишли.

Карл Палмер, бубњар некадашње супергрупе, први је објавио своје будуће планове. Оформио је нови

састав под називом ПИ ЕМ. Поред Палмера, у саставу су: **Ерик Скот** (Eric Scot) — бас и вокал, **Тод Кохерен** (Tod Coheren) — инструменти с клавијатурама и вокал, **Бери Финерти** (Berry Finerty) — соло-гитара и вокал и **Џон Ницингер** (John Nitzinger) — гитара. Потписали су дугогодишњи уговор са диско-кућом Ариола која је 7. марта издала њихову деби плочу »1 M. P.«

Састав се недавно представио публици у Европи, а тренутно се спрема за дужу турнеју по Енглеској и Америци.

Читаоци јављају...

ВЕСТИ ИЗ СКОПЉА

Већ неколико година у Скопљу постоји група СЕКИРА У МЕД која ради пуном паром. Њени чланови свирају своје композиције, али на репертоару имају и песме домаћих панк-група. Састав свира на игранкама и по клубовима.

Групу сачињавају: ЗВОНКО СТОЈАНОВСКИ (соло-гитара и вокал), ЛАЗО АНДОНОВСКИ (бубњеви), ВАНЧО ВИТАНОВ (инструменти с клавијатурама), ЗОРАН СПИРКОВСКИ (бас-гитара) и КИРЕ СТРЕЗОВСКИ (пратећи вокал).

Зоран Спирковски,
Ивана Цанкара 109-б,
насеље Влае,
Скопље
(хонорар 150 динара)

БОЗ СКЕГС (BOZ SCAGGS)

После годину дана припрема БОЗ СКЕГС издао је свој нови албум назван „Посредник" (»Middle Man«).

О својој новој плочи Боз каже: „Мислим да ће се мој нови албум посебно допасти онима који воле моју музику. Композиције су жешће, мада нема неких радикалних промена у стилу. Одувек сам себе сматрао ритам и блуз музичарем, па то и на овој плочи потврђујем."

Снимање „Посредника" објављено је у четири различита студија Лос Анђелеса. Скегс их је одабрао руководећи се потребама одређених композиција. Сарадници који су му помагали на албуму представљају елиту америчких студијских музичара.

Скегс признаје да га је успех плоче „Дипломе од свиле" (»Silk Degrees«) из 1976. године прилично избацио из равнотеже. Услед тога, његов следећи албум „Два доле, онда лево" (»Down Two, than left«) није у потпуности испунио очекивања. Међутим, »Middle Man" приказује Скегса у много бољем светлу. „Плоча „Посредник" одлично илуструје моја тренутна музичка опредељења", каже Скегс. „Посебно ме интересује на какав ће пријем наићи код публике, имајући у виду сва превирања на музичкој сцени. Надам се да ће и млада публика бити заинтересована за мој рад, што би за мене представљало велико задовољство."

Почетком маја Боз Скегс је кренуо на промоциону турнеју. Посетио је велик број земаља и наишао на изузетно интересовање јер прекс две године није био активан.

КВИН (QUEEN)

БЕРЗА ПЛОЧА

Купио бих следеће, добро очуване ЛП плоче: »Ummagumma«, »Atom Heart Mother" и »Relics« (PINK FLOYD), »Salisbury«, »Look at Yourself«, »Demons and Wizards«, »The Magicianss Birthday« и »Return to Fantasy« (URIAH HEPP) и »Sheer Heart Attack« (QUEEN).

Александар Шустер,
Хо Ши Минова 3/62
11070 Нови Београд

Продајем добро очуване плоче: »Rubber Soul", »A Hard Day's Night«, »Please, Please Me« (THE BEATLES). У обзир долази и замена за »Some Girls« (THE ROLLING STONES) и било коју ЛП плочу групе STATUS QUO.

Синиша Стојновић,
М. Тита 178,
54431 Чепин.

Имам око 70 сингл-плоча и 10 ЛП-ија домаће и стране рок-музике које бих мењао за друге плоче или продао. Плоче су одлично очуване. Заинтересованим шаљем списак.

Драган Туфегџић,
Братства и јединства Братства и јединства 12,
41422 Брегана.

Својим последњим синглом „Шашава мала ствар звана љубав" („Crazy Little Thing Called Love«), КВИН се представио потпуно новим звуком. Чак бисмо могли рећи да га је тешко и препознати јер су његови чланови прихватили звук педесетих година. Певач Фреди Меркјури пева као Елвис Присли, а соло-гитариста Брајан Меј и басиста Џон Дакон опонашају пратеће вокале педесетих година.

„На ову идеју дошао је Фреди у Минхену. У почетку смо мислили да је то нека пролазна идеја. Међутим, требало нам је четири недеље да схватимо и изведемо оно што је он смислио", прича Меј. „Док смо вежбали, нисмо пуштали у студио чак ни најбоље пријатеље бојећи се да нам неко не преотме идеју. Ово је на крају ипак наш први прави сингл. Сви досадашњи били су скинути са ЛП плоча. Овај последњи сингл прављен је тако да представља неку врсту пробе. Сматрали смо да је најбоље да направимо ову пилот-плочу и да видимо како ће је публика прихватити."

КВИН није разочарао своје слушаоце и плоча је невероватном брзином постигла велики успех. „Фреди је геније", каже Брајан Меј. „Њему треба да захвалимо за све. Неуништив је, главом пробија и најтврђи зид кад нешто науми. Смишљене идеје усавршава док он сам није потпуно убеђен да боље не могу да се изведу. Типично за његов професионализам је и то да сада узима часове играња ради што бољег шоу-програма".

Остали чланови групе немају, међутим, разлога да се скривају иза Фредија јер и сни су свако на свој начин, заслужни за успех групе. Брајан Меј свира гитару коју је сам направио јер сматра да на куповним гитарама не може да изводи оне техничке ефекте који су му потребни. Он је сигурно један од најбољих енглеских гитариста. Интересантно је да је Меј дипломирао физику и математику на Империјал колеџу у Лондону. Роџер Тејлор, бубњар, био је на најбољем путу да постане зубар, а Џон Дакон је студирао електронику и физику на Челси колеџу. Радио је као професор док није започео каријеру музичара.

„Често се о нама пише као о интелектуалцима у рок-музици, чак нам се пребацује да имамо сувише компликоване и неразумљиве музичке структуре. Са нашим новим синглом „Шашава мала ствар звана љубав" доказали смо да и са једноставним рок-ен-ролом можемо да направимо добру ствар. Морамо да признамо да нама ова врста музике није сасвим нова. Док смо свирали по клубовима на почетку каријере, увек смо највише аплауза добијали за Чака Берија", изјавио је Меј.

РОБЕРТ ФРИП (Robert Fripp)

Средином марта изашла је нова плоча РОБЕРТА ФРИПА. Овај албум представља други део најављене трилогије започете плочом „Демаскирање" („Exposure«).

Паковање ове плоче посебно је интересантно. Наиме, ради се о дуплом албуму, где је на свакој плочи одштампана само једна страна. Један број нумера представља снимке уживо и на њима Робер Фрип демонстрира стил свирања гитаре назван „фрипертроникс". Његова гитара је у овом случају повезана са два магнетофона што му пружа могућност да, пошто одсвирани звук стиже са закашњењем, успешно прати себе. Може се уочити тежња Робера Фрипа да, за разлику од других музичара, своје импровизације на гитари одржава у строго одређеним ритмичким оквирима.

Друга плоча нуди композиције снимљене у студију. Поред Роберта Фрипа, овде се појављује и бубњар Ален Даскин и вокални солиста ТОКИНГ ХЕДСА Дејвид Берн.

Албум је у Енглеској изврсно примљен, мада су му критичари упутили доста замерки, сматрајући да је Фрип при снимању ове плоче заборавио на своју публику.

МОЈ ИЗБОР

ВИЛИМ МАРЦАН, ученик из Пазина, послао нам је листу са мелодијама које најрадије слуша и које му, како каже, никада неће досадити.

ДОМАЋЕ

1. ПРИСТАО САМ, БИЋУ СВЕ ШТО ХОЋЕ — Бијело дугме
2. ЗВЕЗДА ПОТКРОВЉА И СУТЕРЕНА — Рибља чорба
3. УЛИЧНЕ ТУЧЕ — Парни ваљак
4. ЂАВО — Сребрна крила
5. НА БАЛКАНУ — Смак

STRANE

1. ANOTHER BRICK IN THE WAL — Pink Floyd
2. KNOCK ON WOOD — Amii Stewart
3. TRAGEDY — Bee Gees
4. DOES YOUR MOTHER KNOW — Abba
5. YESTERDAY — Beatles

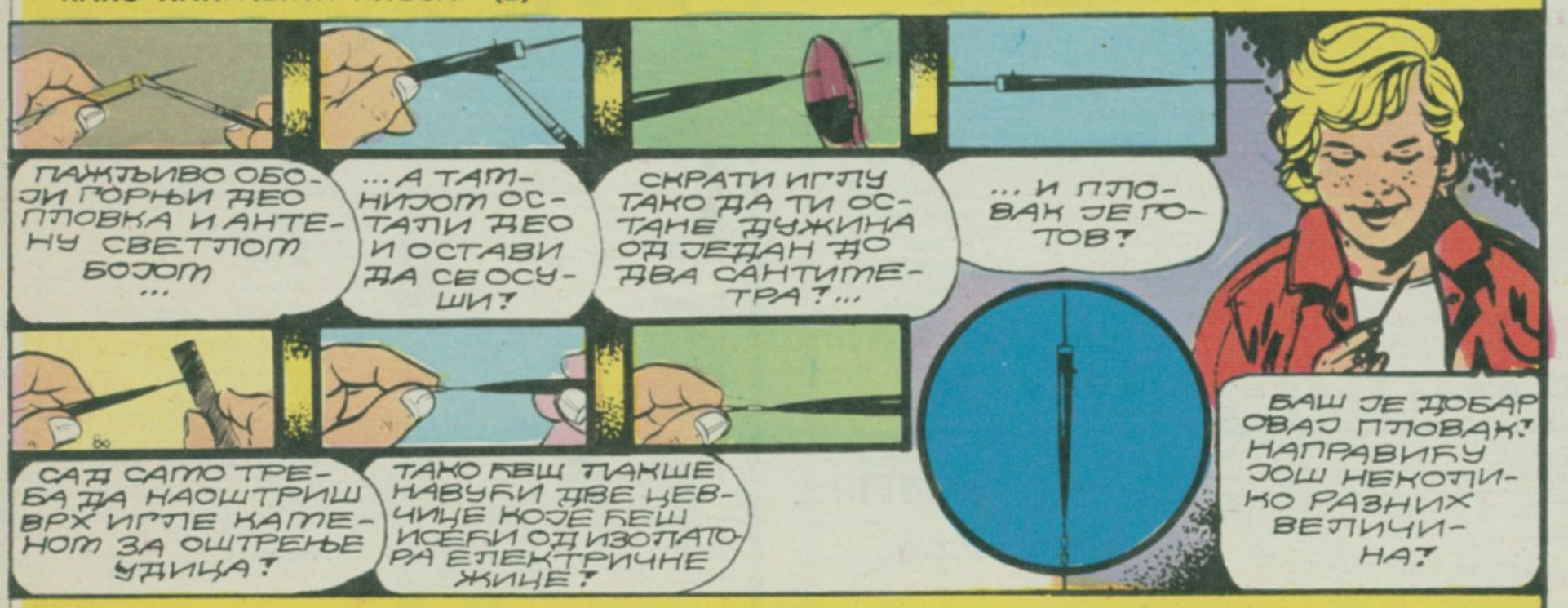
ЧУВАЊЕ ВРТИЛИЦА

КАКО НАПРАВИТИ ПЛОВАК (1)

КАКО НАПРАВИТИ ПЛОВАК (2)

ИЗБАЦИВАЊЕ ВОДЕ ИЗ ЧАМЦА

МА ШКО РИБО

ИСТИНИТО ОД РЕЧИ ДО РЕЧИ

РИБЉА ЧОРБА

Већа количина црног лука исече се на комаде и кува у посољеној води. Када вода добро проври, ставимо у њу комаде рибе одређене за чорбу — главе, реп, пераје и остало што преостане после пржења. У чорбу се ставља и икра, млеч и јетра. Када је риба скувана, по вољи се додаје и сирће, чорба се још мало прокува и служи.

РИБА НА РОШТИЉУ

Мања риба се добро очисти, извади јој се утроба, разреже дуж кичме и главе на две половине, добро опере и осуши. У међувремену очистимо мању главицу белог лука и добро га истуцамо, а затим прелијемо са 2 децилитра белог вина и оставимо да стоји сат-два, да би вино упило мирис лука. На тањир се наспе мало уља и дода бибер, а по жељи и мало црвене паприке. Осушена риба се намаже овим уљем и стави на врло загрејан роштиљ. Приликом печења риба се чешће премазује уљем и вином и окреће само два пута. Соли се када је напола пржена.

ШТЕТАН ЗА ИКРУ

Скобаљ је због своје распрострањености и лакоће пецања врло интересантан за спортске риболовце. Храни се воденим инсектима и њиховим ларвама, али и икром других риба због чега је врло штетан у оним водама где се прекомерно размножи. Лови се лаганим прибором, најчешће на пловак и са малом удицом, а као мамац се употребљава хлеб, црвићи и глисте.

НИШТА БЕЗ ЧОВЕКА

Амур и толстолобик, због промењених еколошких услова, код нас се не мресте у природним стаништима. Њихово размножавање и мрест омогућава, у

...ЛА ...ЛА ...ЛОВА

10

ПРИПРЕМА
Ing
М. ЂОНИЋ

нашим условима, човек и то вештачким потпомагањем ове појаве неопходне да би се рибе размножиле и опстале.

РИБА БЕЗ МУЖЈАКА

Бабушка се врло брзо раширила по многим нашим водама, највише због своје особине да се брзо и лако прилагоди разним условима живота. Много се лови на удицу, али до сада код нас нико није уловио мужјака. Зашто? Зато што мужјаци уопште не живе у нашим водама. Због тога је код бабушке изразита једна необична појава при размножавању: њену икру оплођују мужјаци других шаранских врста.

КО ЈЕ ИЗУМЕО УДИЦУ?

Не зна се ко је, када и где први пут употребио удицу. Историјски докази показују да је човек овај предмет без којег нема спортског риболова употребљавао још у праисторији.

БОРАЦ СА ДНА

За лов мрене користи се јачи прибор и то најлон дебљине од 0,30 до 0,50 милиметара, удице јаке, средње величине. Обично се пеца „дубински", тј. на олово при дну, а као мамац се користе глисте, ровци, ларве воденог цвета, ваљак од кукурузног брашна, сир и качкаваљ. Уловљена мрена се упорно отима и тешко ју је извући из воде, мада се ретко откачи са удице јер има дебела и јака уста. Хвата се преко целе године, сем зиме када је улов слабији. Приликом лова удица се мора забацити даље од обале, изузев ако се не пеца из чамца.

ЧЕПОВИ — ИЗНУТРА

Да би се риболовац заштитио од разних атмосферских непогода, мора да пази на прописно одевање и обућу, зависно од годишњег доба. Најпрактичније је кратко одело, лако за лето и топло за зиму са ђеповима и дугмадима изнутра да за њих не би запео најлон.

МЕЊАЊЕ АНТЕНЕ ПЛОВКА

БОЦА ЗА ХВАТАЊЕ МАМЦА

ЧУВАЊЕ УДИЦА

ДА УДИЦЕ НЕ ЗАРЂАЈУ

Мали МИКА

ШКРИП
ППП ПСС
ШКРИ.
ШКР..
ШК...
Ш....

KIKA kozmetika

ГДЕ ЈЕ ПИПС ТАМО НЕМА МУВА!

KIKA kozmetika

100% памук

НАРУЏБЕНИЦА:

Име и презиме .....

Адреса .....

Неопозиво наручујем мајицу [А] [Б]

Величина:
Дечија: [8] [10] [12] [14] [16]
За одрасле [3] [4] [5] [6]
Одговарајуће заокружити

Количина ..... комада .....
Цена ком. 100 динара
Плаћено поузећем
Исцепи и прилепи на дописницу

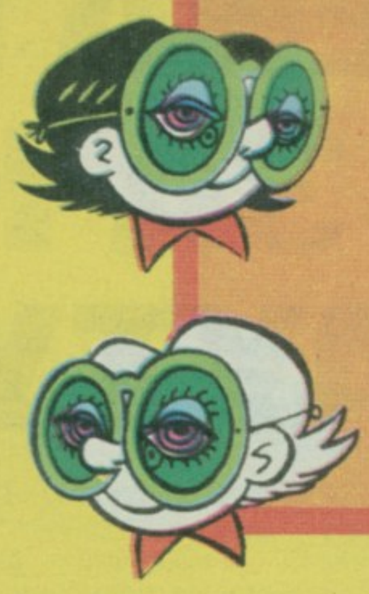
WD — 40/ PIPS
61104 Љубљана
[А] Поштански фах 31
[Б] Поштански фах 32

непотребно прецртати

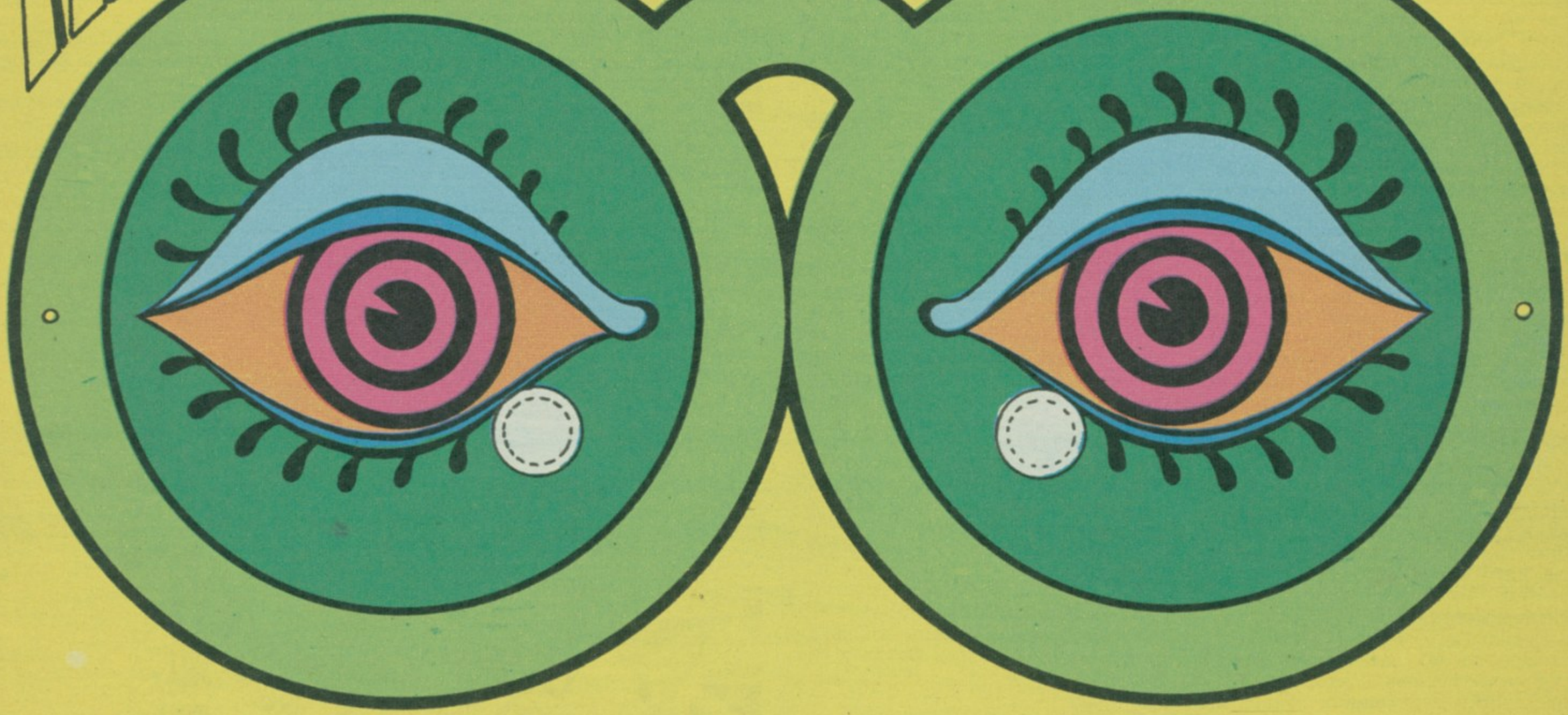

Умишин кутак

НАОЧАРИ

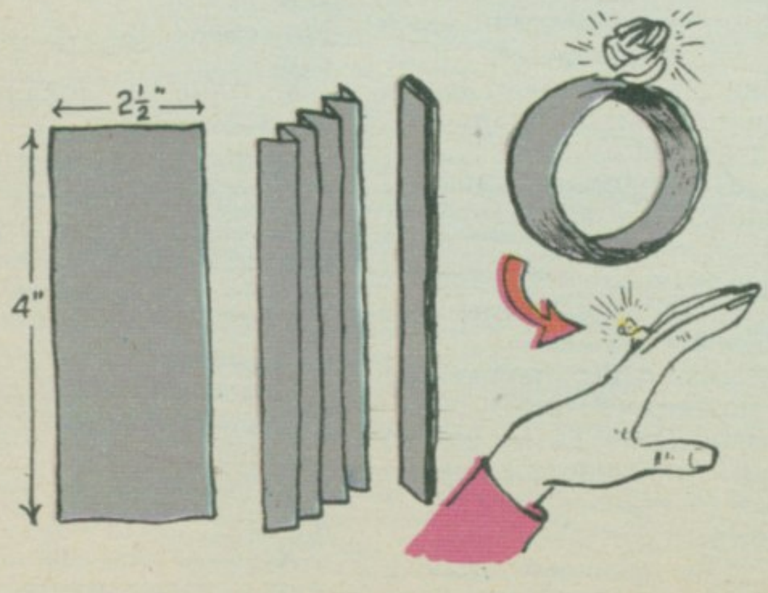

Да ли вам се допадају ове смешне наочари? Зачас вам се могу наћи на носу ако то пожелите. Треба само да их залепите на дебљи картон и пажљиво исечете. Са стране, на месту означеном кружићима, направите рупице кроз које ћете провући ластиш. У самом оквиру, на местима обележеним испрекиданим кругом, направите отвор како бисте могли да гледате кроз ове необичне наочари. Када вам неки друг или другарица зазвоне на врата, не заборавите да их ставите јер ћете их сигурно изненадити и засмејати.

СРЕБРНИ ПРСТЕН

Исеците траку од алуминијумске фолије (димензије 3 x 10 цм) и испресавијајте је као хармонику тако да на крају добијете уску траку коју ћете омотати око прста. Крајеве затим затегните и уврните и добићете леп »камен«.

ОГРЛИЦА ОД КАНАПА

Дебљи канап исеците на комаде дужине 10 см и спојите их у ланац.

Пришијте крајеве, а . . .

. . . спојеве прекријте лепљивом траком у боји.

ИЗ БИЛТЕНА ИНСТИТУТА ЗА НАУЧНА ИС У МАРМАУТУ, ДРЖАВА

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

Следећи препис начињен је са магнетофонске траке пронађене у лабораторији др Едвина Цербера у Институту за научна истраживања у Мармауту, у држави Масачусетс, два месеца после његове смрти, међу шездесет седам таквих трака са снимљеним белешкама, предавањима и опаскама о текућем раду.

Мада све указује на то да је овај снимак начињен више од годину дана пре смрти др Цербера, тачније време није се могло одредити ни проучавањем његових белешки ни распитивањем међу његовим колегама. Финансирање Института ничим се не условљава те научници нису дужни да објављују резултате својих истраживања. Ипак, управи Института тешко је да разуме ћутање др Цербера с обзиром на природу и значај експеримента наводно снимљеног на дотичној траци.

Мада не јамчи за аутентичност снимка, Институт сада објављује његов препис сматрајући то својом дужношћу према научној јавности и у нади да ће физичаре са којима је др Цербер водио преписку он подсетити на неки, ма како ситан наговештај о теоријској или техничкој подлози експеримента.

Неколико чланова Института сматра да је глас који углавном поставља питања докторов, али у недостатку несумњивих доказа ми смо одлучили да гласове означимо са „X“ и „Y“. Преписани део представља другу половину траке. На првој половини, која вероватно садржи драгоцена докторова објашњења, звук је потпуно изобличен — можда услед сметњи од стране инструмената др Цербера. Неразумљиви и нечујни делови означени су са три тачке.

(Пиштаво завијање)

X: ...испробати... до седамдесет милијарди... можда вертикално магнетско... осамдесет милијарди?... још четири секунде...

(ЗАВИЈАЊЕ СЕ ПОЈАЧАВА А ЗАТИМ СЛАБИ. У НЕПРАВИЛНИМ РАЗМАЦИМА ЧУЈЕ СЕ ПЕТ ЈАКИХ ПРАСКОВА)

X: ...а сада... сасвим невероватно, али... **Да, да! Успело** је... човек постигао... Добар дан. Све у реду? Ви сте прва особа која... Полако, најпре ноге... Ајнштајн? ... Кроз временску баријеру ... овуда ... микрофон ... име?

Y: ...елман.

X: Хари Венселман, доведен из године две хиљаде...

Y: Пустите ми руку.

X: ...уплашени, Венселмане?

Y: Само што сам хтео да заспим, кад опазих да сам у некој врсти...

X: Реците ми... зиста верујете... двадесети век?

Y: ... усред ноћи. Помислио сам: „зашто нису чекали недељу?“

X: Како изгледа вратити се унатраг сто...

Y: У реду је. Само ова рука...

X: Добро је, јер хоћу да вам поставим многа...

Y: Биће ми драго да...

X: ...о идућем веку...

Y: О идућем веку? Откуд ја знам...

X: Не, не! Идућем за нас — прошлом за вас!

Y: Извините, мало сам смушен.

X: Па, после оваквог путовања...

Y: Навикао сам ја да путујем. Само, увек сам имао муке с овом руком...

X: Дакле, који су се значајни догађаји одиграли за вашег живота? Колико вам је година, Венселмане?

Y: Четрдесет седам. Дакле, да видимо. Рођен сам код Чикага а кад сам имао десет година преселили смо се у Детроит. После тростепеног школовања запослио сам се у „Удруженој индустрији“ где радим и данас. Када ми је плата довољно порасла...

X: Венселмане...

Y: ...довољно за **оно** време, оженио сам се. Жена ми је годину дана млађа. Имамо троје деце — два дечака и девојчицу.

X: Добро, за све то време у свету се догађало — шта?

Y: Ох, доста тога.

X: Реците ми најважније.

Y: Па, по мом мишљењу, људи су постали себичнији. Отуда и сви ратови...

X: Где?

Y: У Африци, Азији — свуда.

X: А у Америци?

Y: Америка је прошла кроз револуцију, грађански рат, светске ратове... Зар нисте учили у школи? Мислим да је то било у ваше време. Управо смо обележили стогодишњицу.

X: Венселмане, ако бисте могли нешто о **каснијим** сукобима...

Y: Пре сам пратио те ствари али сад сам подигао руке — зашто да се секирам узалуд.

X: Да ли још постоје Уједињене нације?

Y: Уједињене нације? Чекајте... мало бих размислио али ви само испаљујете питања!

X: Извините, разумљиво је што сам прилично узбуђен. А и време нам је ограничено. Сада, можете ли укратко, својим речима, да нам опишете политичку ситуацију?

Y: Мојим речима... Па добро, имам да кажем да су прошли избори били врло прљави. Купили су кандидате.

X: Ко?

Y: Па победници, разуме се.

X: Знам, али ко је победио? Републиканци? Демократи?

Y: Републиканци или демократи? Ако нису једни, други су. Пре шест година био је републиканац — то знам јер сам се кладио са Леном Самисом. Добио сам од њега двадесет два долара и педесет центи. Да кажем искрено, не пратим више политику — сувише је замршена. Сад се углавном бавим рисибом.

X: Рисибом? Шта је то? Нека религија?

Y: Не знате шта је рисиба? Игра се покерским шпилом.

X: Ох... Али, шта је са изумима, индустријом... На пример, са атомском енергијом?

Y: А, ту је дошло до великих промена. Како да објасним...

X: Шта је с вашим послом у „Удруженој индустрији“? Шта радите?

Y: Па, кад рачуни прођу кроз рачуноводство...

X: Да ли ви нешто производите?

X: Мислио сам на друге крајеве света.

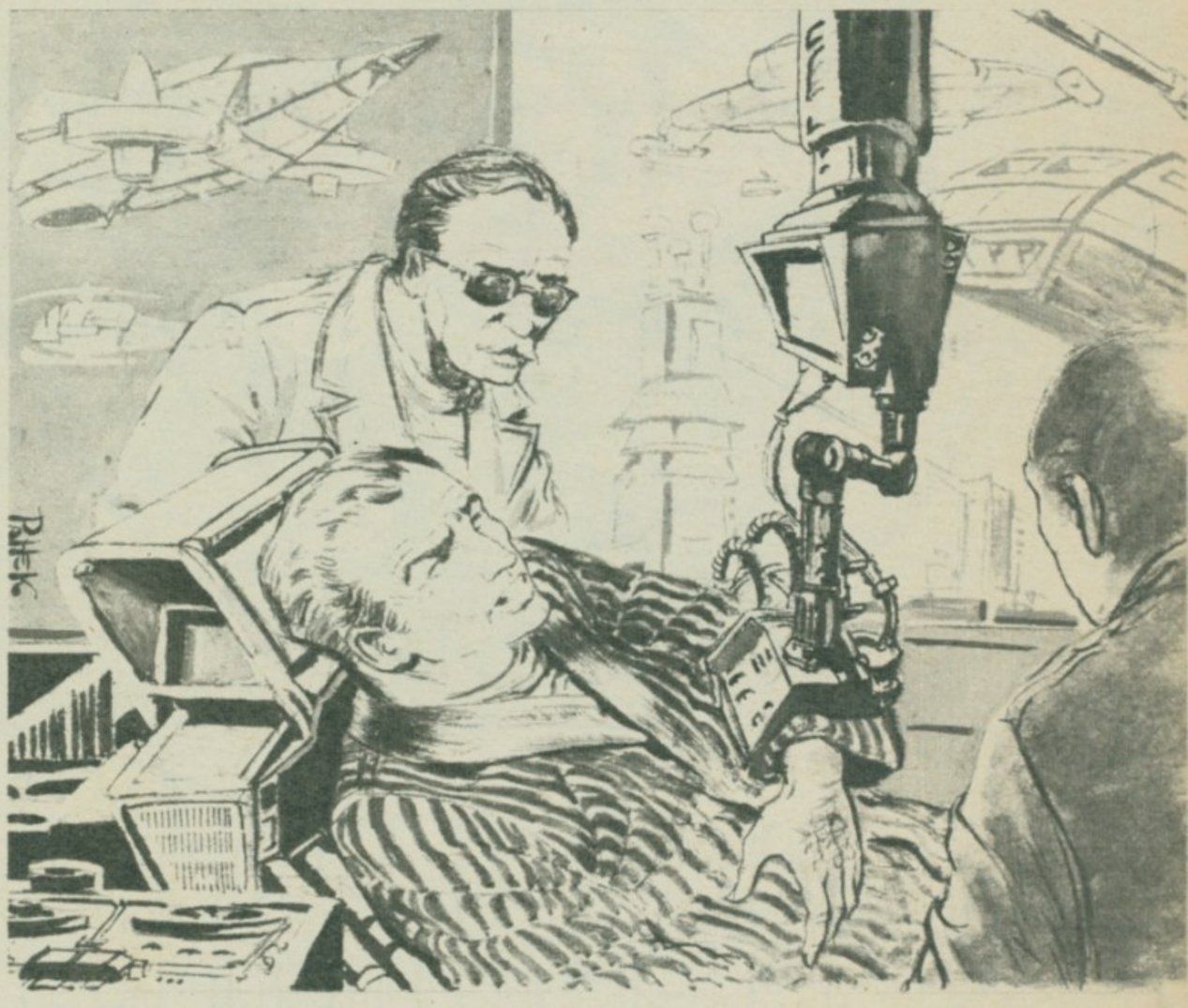
Y: Хтели смо да путујемо али тренутно имам обавеза.

X: Дакле, било би добродошло све што нам можете рећи о конзервацији, транспорту и новим изворима хране...

Y: Е, ту сте ме нашли! Никад не идем у кухињу. Жена не воли да јој се мешам.

X: Добро, а каква је кућа у којој живите?

Y: Нисмо се селили од венчања. Пажљиво смо изабрали и ниједном нисмо зажалили.

Y: Шалите се! Нема у земљи тог килограма челика који није обрађен у нашој фирми.

X: Какав је производни поступак?

Y: Е, то је ствар инжењерског одељења. Ја с тим немам везе.

X: Па добро, мора да је на другим пољима било открића?

Y: Тешко је пратити. Био је неки медицински... медицински? Углавном, сви листови су писали... Наравно, и ја о себи водим рачуна. Пре неколико година надражило ми се грло...

X: Шта је с начином живота? Шта се једе? Шта **ви** једете за вечеру?

Y: Шта ми жена да

X: Добро, **то** се није променило. А шта вам даје?

Y: Углавном оно што волим. Не могу да се пожалим.

X: Ми данас доста размишљамо о технологији производње хране због експлозије становништва...

Y: Због чега?

X: Хм... због ширења становништва — све се више деце рађа.

Y: Ми имамо троје — два дечака и...

X: Јесте ли у граду или у предграђу? Како идете на посао?

Y: Хватам Источни експрес. Преседам само једном и читава вожња траје деветнаест минута.

X: Је ли то нешто што иде кроз ваздух?

Y: Него? Ваљда не мислите да иде по земљи!

X: Добро, али је ли то авион? Млазњак? Имате ли још млазне авионе?

Y: Само за локалне линије. Ја идем Експресом.

X: Рекао сам вам већ — Источни експрес! Полази у 7.39, 7.52 и 8.16. Онда тек у 9.48. Свашта — доведу човека оволико година унатраг и онда не слушају шта говори!

X: Знате, толико сте ми занимљивог испричали да ми је тешко да пратим! А како изгледа тај... Експрес?

Y: Седишта су преблизу. Ноге вам се...

X: Али, како цела ствар изгледа споља? Опишите је.

Y: Па, ја видим само задњи крај. Улазим на лева задња врата

А ТРАЖИВАЊА МАСАЧУСЕТС

ВИЛМА ШОР

и одатле после преседам право у локалну везу.

X: Шта покреће Експрес?

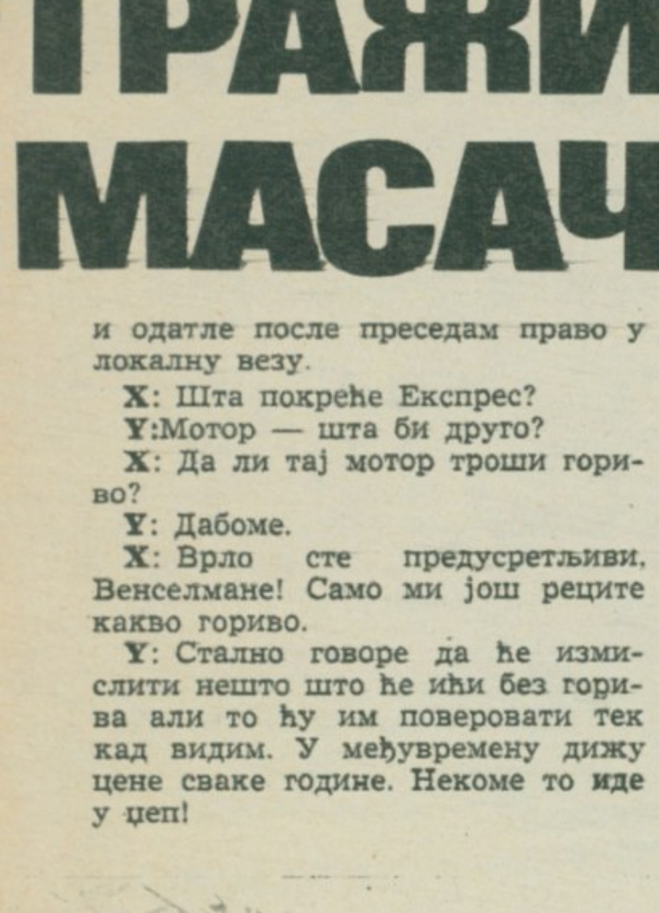
Y:Мотор — шта би друго?

X: Да ли тај мотор троши гориво?

Y: Дабоме.

X: Врло сте предусретљиви, Венселмане! Само ми још реците какво гориво.

Y: Стално говоре да ће измислити нешто што ће ићи без горива али то ћу им поверовати тек кад видим. У међувремену дижу цене сваке године. Некоме то иде у џеп!

X: Је ли то гориво нуклеарно?

Y: Слушајте, ја се тим не бавим још од школе. Да сте ми дали времена да се припремим уместо што сте ме зграбили усред ноћи...

X: Засад се добро држите. Али, што се тиче Експреса...

Y: Да — мада све више наплаћују, служба им је очајна. Синоћ је била таква гужва... Док сам преседао, један тип ме је тако гурнуо да сам пао на...

X: Где преседате?

Y: На трећој станици.

X: Добро, где је то — у којој држави? И зовете ли то још државама?

Y: Зовемо ли шта државама?

X: Каква је географска подела?

Y: ...и каже ми он: „Зашто не спустите те новине и не пазите куда идете?“

X: Новине? Неки дневни лист?

Y: Ваљда. Зове се „Извештај“. Узимам га сваког јутра на станици.

X: Одлично! Пазите, Венселмане, треба само да ми испричате шта сте прочитали у јучерашњим новинама.

Y: Па, пре свега...

X: Само тренутак. Који је датум био јуче?

Y: 23. фебруар 2061.

X: 23. фебруар 2061. добро, наставите.

Y: Дакле, реч у ребусу била је „РАЗВОДЊЕН“...

X: Пустите ребус. Даље.

Y: Преријски пси победили су Кајуге са 64:35. Хамил је нокаутирао Ортегу у осмој рунди...

X: Добро, добро. Даље?

Y: У ветеринарској рубрици пише да је нека жена имала корњачу...

X: Да вас нешто питам, Венселмане: јесте ли уопште погледали насловну страну?

Y: Наравно.

X: Молим вас, затворите очи и покушајте да се сетите шта пише на првој страни. Можете ли?

Y: Могу.

X: Добро, шта пише горе десно?

Y: Знам да је опширан чланак...

X: Јесте ли га прочитали?

Y: Па, човек купује лист да би га...

X: И сећате се?

Y: Не од речи до речи...

X: Добро, како је гласио наслов?

Y: „Сам и Триг склапају трајан мир“.

X: Сам? Ујка Сам? Сједињене Државе?

Y: Сам Прентис — певач...и његова жена Триг Слејд. Развели су се па су се поново састали. Јефтина ствар али моја жена гута те глупости.

X: Чујте ме, Венселмане, чега је још било на првој страни?

Y: Облачно, али топло. Изгледи за зиму... Хеј, шта вам је? Шта то радите?

X: Време је истекло — морам да вас вратим. Само убаците ногу овуда...

Y: Куд журите? Ноћас ми је сан ионако пропао!

X: Због окретања Земље... Не смем да рескирам. Ово је ново достигнуће.

Y: Добро, велика вам је то свар. Рачунајте на мене — испричаћу свима! Само ми једна ствар није јасна, а то је — како сте изабрали баш мене?

X: Пуким случајем, Венселмане. Хоћете ли сад...

Y: ...поверујем ушима. Је ли вам уопште пало на памет да сте могли да набасате на неког сељака, на неког клинца који нема појма, или, чак — на **странца?**

X: Време је!

Y: Само час — да замолим... Ову ствар за руку ставите овако. Не бих марио, само одувек имам те болове...

(ШЕСТ СНАЖНИХ ПРАСКОВА КАО РАНИЈЕ: ГЛАСНО ЗАВИЈАЊЕ КАО РАНИЈЕ — МОЖДА УСЛЕД СМЕТЊИ ОД ЕЛЕКТРОНСКЕ ОПРЕМЕ).

укрштене речи

ДЕЛОВИ ГРАМАТИКЕ

Колико им је муке задала граматика, грана лингвистике која проучава структуру и међусобне односе речи и конструкција, најбоље знају ученици. Међутим, надамо се да овде неће бити много муке. Наиме. у нашу укрштеницу треба уписати њене саставне делове: под **1** — ону која описује системе који постоје у једној временској равни; под **2** — која прописује шта од онога што постоји треба употребљавати, а шта избегавати; под **3** — која упоређује граматичке системе сродних језика и под **4** — која прати промене до којих долази током времена.

АУТОР: ВЕ-МАК	РЕШЕЊЕ ДРЖАВНЕ ВЛАСТИ	НАША СТОТЕНИСЕРКА ЕРЖЕБЕТ		ПОМАГАЊЕ / ОБНОВА ПРОЦЕСА	ШПАНСКИ СЛИКАР ГРЕКО	1	2		ИНДУСТРИЈСКА БИЉКА
3									4
ВРСТА ТУЧИШТЕРА (МН.)									
РИБАРСКА ГИРЕЖА					ЗНАК ЗА СТРОНЦИЈУМ			СУМПОР / НАША ГЛУМИЦА РАС	
					НЕСЛОБОДАН СЕЉАК / „ДЕЦИЛИТАР“				
УДАЉИТИ СЕ ИЗ ПРОСТОРИЈЕ	ТОНД / УЧЕНИК ПРЕД МАТУРОМ		ЈЕДАН ПОЗДРАВ / ВРСТА ПОВРЋА						
МЕРА ЗА ТЕЧНОСТ									
ФРАНЦУСКИ ДРАМАТИЧАР ЖАН					ЛУДОЛФОВ БРОЈ, 3,14...			4. И 5. САМОГЛАСНИК	
ПУРД, ЂУРКА					ПРИСВОЈНА ЗАМЕНИЦА / ЖЕНСКО ИМЕ				
			УСИЈАНА ВУЛКАНСКА МАСА	ШУПЉИНА УЛОБДЊОМ / ПИСАЦ ВИКТОР ЏАР					
ЦРНИЛО ЗА ПИСАЊЕ		УСКА А ДУГА ДАСКА / ОБОР						КЕЛВИН / ТИШИНА, СПОКОЈСТВО	
КОЗАЧКИ ПОГЛАВИЦА							ЗНАК МАЂАРСКЕ / ПРЕБЕН		
ЖУРНАЛИСТИ / ДЕО КЊИГЕ									ЗНАК ЗА ИТАЛИЈУ
						ПРОСТ БРОЈ			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: ТАНГАЊИКА, О'Нил, Плин, Пака, Х, л, олово, азид, стило, Тома, ЗАНЗИБАР, штакор, не, етажер, ис, морање, ас, кароца, Ера, г, В, Никол, ШИЛИНГ, а, Имоћани, ам.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Директор НО „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредник: Бојана Дожић, телефон 324-483. Ликовно-графички уредници Владимир Горбунов и Соња Јашовић, телефон 326-620. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 10 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ

3 месеца	110,00 динара
6 месеци	220,00 динара
1 година	440,00 динара

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО

3 месеца	220.00 динара
6 месеци	440.00 динара
1 година	880.00 динара

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку — НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР „Продаја“ претплата на лист „Политикин забавник“

ПРЕТПЛАТА У СТРАНОЈ ВАЛУТИ

САД	$	47 —
СР НЕМАЧКА	DM	83.—
ШВЕДСКА	Skr	195.—
ФРАНЦУСКА	Ffr	193.—
ШВАЈЦАРСКА	Sfr	77 —

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „ПОЛИТИКА“ код ИНВЕСТ БАНКЕ — БЕОГРАД, на рачун број 60811-620-63-257300-00051, са обавезном назнаком, претпата на „ПОЛИТИКИН ЗАБАЗНИК“

5 ИЗУЗЕТНИХ, БОГАТО ИЛУСТРОВАНИХ КЊИГА
ОТКРИЋА И ИСТРАЖИВАЊА

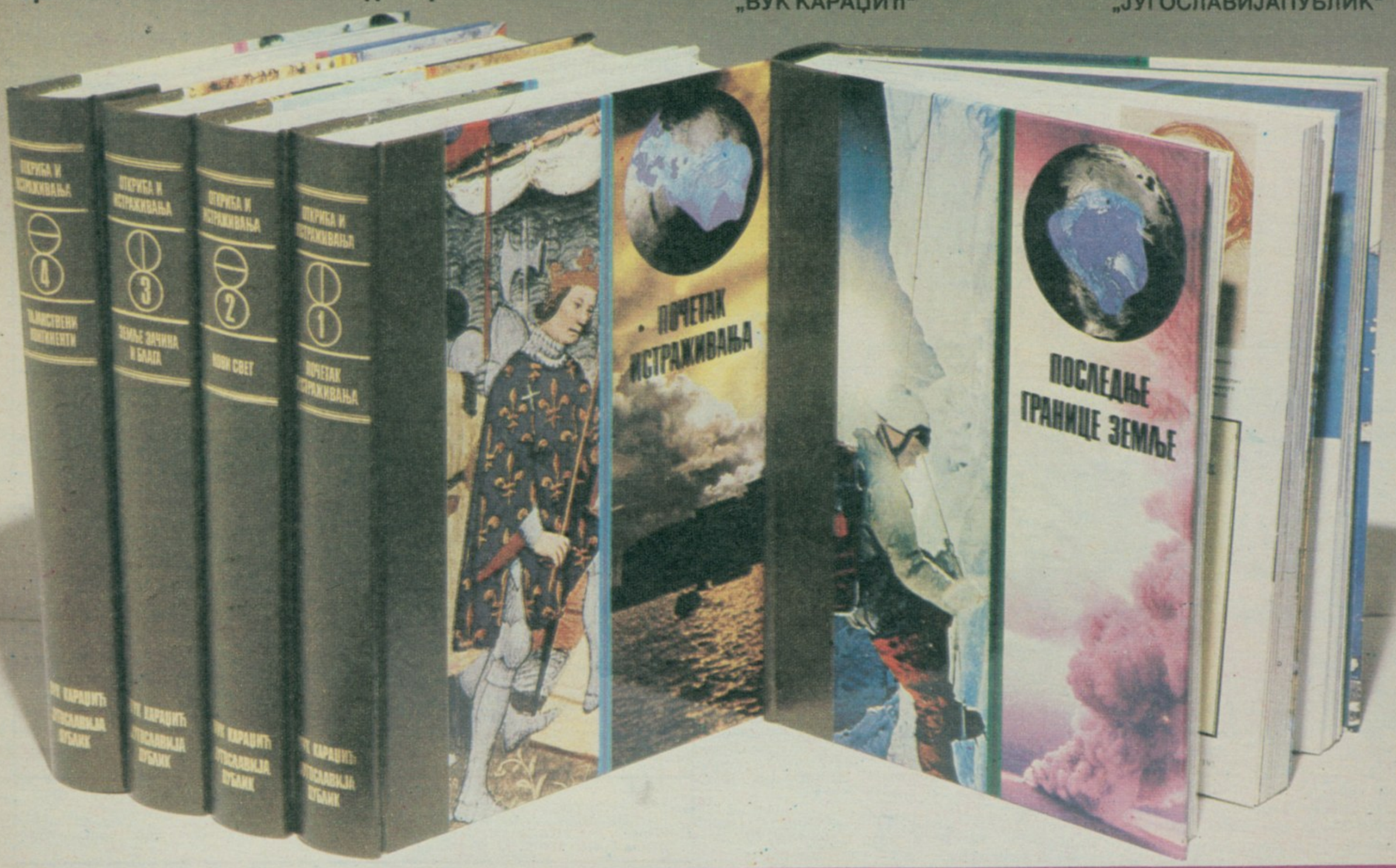
- **ПОЧЕТАК ИСТРАЖИВАЊА**
- **НОВИ СВЕТ**
- **ЗЕМЉА ЗАЧИНА И БЛАГА**
- **ТАЈАНСТВЕНИ КОНТИНЕНТИ**
- **ПОСЛЕДЊЕ ГРАНИЦЕ**

5 КЊИГА
ЕНЦИКЛОПЕДИЈСКОГ ФОРМАТА (19 × 27)
2400 СТРАНА
УЗБУДЉИВОГ ТЕКСТА
40 СТРАНА ИНДЕКСА
1000 ЗАНИМЉИВИХ ПОДАТАКА
ВИШЕ ОД 2000
ИЛУСТРАЦИЈА У БОЈИ
140 ГЕОГРАФСКИХ КАРАТА

ЦЕНА КОМПЛЕТА 2.800.— динара.

„ОТКРИЋА И ИСТРАЖИВАЊА“ спадају у научно-популарну врсту књижевности која у последње време побуђује све шире читалачко интересовање. На јединствен и приступачан начин ових пет књига дају преглед човекове радозналости за тајне природе и резултате његових упорних настојања да савлада раздаљине, да потчини простор, да у своју корист упрегне силе природе. На око 2500 страница великог формата представљен је преглед кретања људске мисли на раскршћима цивилизација, везе појединих култура у различитим друштвима и различитим временима, приказана су најзначајнија открића у разним областима људске делотворности.

ОТКРИЋА И ИСТРАЖИВАЊА у издању
„ВУК КАРАЏИЋ“ „ЈУГОСЛАВИЈАПУБЛИК“

Књиге можете купити сваког радног дана до 15 часова у ИРО „ВУК КАРАЏИЋ“, Краљевића Марка 9, тел. 620-371, а можете их купити и у нашим представништвима у
Новом Саду —
Лазе Костића 22, тел. 20-339;
Сарајеву —
Симе Милутиновића 10, тел. 22-773;
Светозареву —
Славке Ђурђевић бб. згр. Б-3, тел. 23-313 и у
Загребу —
Николе Тесле 14/III, тел. 410-525.

Издавачка радна организација „ВУК КАРАЏИЋ“ Београд, Краљевића Марка 9 ПЗ 1486

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем комплет од 5 књига „ОТКРИЋА И ИСТРАЖИВАЊА“ по цени од 2.800 динара
ЗА ГОТОВО плаћање поштару приликом пријема књиге
НА ОТПЛАТУ у ... редовних месечних рата. Најдужи рок отплаћивања износи 18 месеци. Камата ће се обрачунати према броју рата и важећим законским прописима. Рате ћу отплаћивати редовно по пријему књига, доћи ћу и одговарајућег броја уплатница „Вук Караџић“ не очекујући посебне позиве.
У случају спора признајем надлежност општинског суда у Београду.

Презиме, име и очево име
Место и година рођења
Занимање
Поштански број и место становања
Улица и број Телефон
Назив и адреса радне организације
Овера о запослењу захтеване на отплату Потпис купца
Број личне карте Издате од СУП-а

Пензионери прилажу претпоследњи чек од пензије

НОВО!

sprint
жвакаћа гума са декстрозом

Серија самолепивих сличица у боји о развоју саобраћајних средстава на копну, на мору и у ваздуху — од прве бицикле и легендарних Дедалових крила до првог корака астронаута на Месец.

У сваком омоту налази се по једна сличица.
За десет омота вам БЕСПЛАТНО достављамо албум.
Број албума је ограничен, зато што пре доставите 10 омота на адресу: „Јосип Краш", 41000 Загреб (за наградно извлачење).

СПРИНТ вас такође награђује!

Шта сте добили, можете сазнати на полеђини сличице, а награде су следеће:

- фото-апарат
- књиге „Велики светски проналасци"
- књиге, „Илустрована дечја енциклопедија"
- мајице „СПРИНТ"
- значке „СПРИНТ„

НОВО!

KRAS

ИГРАЈТЕ СЕ - СЛАДИТЕ СЕ!

Децо!

Нешто лепо за вас који волите PEZ бонбоне. Сада у вашим продавницама уз PEZ бонбоне можете добити лепу значку из серије 15 ликова PEZ фигурица. Играјте се — сладите се!

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

НА БАЗИ РАВНОПРАВНОСТИ

Можеш ли да ми наведеш које су све државе чланице Комонвелта и када су то постале?

Илија Студен,
Алексе Шантића 6
Бихаћ

Поред Уједињене Краљевине Велике Британије и Северне Ирске чланице Комонвелта су: од 1. јануара 1901. Аустралија (Australia), 10. јула 1973. Бахамска острва (Bahamas), 4. фебруара 1972. Бангладеш (Bangladesh), 30. новембра 1966. Барбадос (Barbados), 30. септембра 1966. Боцвана (Botswana), 1. јула 1867. Канада (Canada),16. августа 1960. Кипар (Cyprus), 10. октобра 1970. Фиџи (Fiji), 18. фебруара 1965. Гамбија (Gambia), 6. марта 1957. Гана (Ghana), 7. фебруара 1974. Гренада (Grenada), 26. маја 1966. Гвајана (Guyana), 1. јануара 1949. Индија (India), 6. августа 1962. Јамајка (Jamaica), 12. децембра 1963. Кенија (Kenya), 4. октобра 1966. Лесото (Lesotho), 6. јула 1964. Малави (Malawi), 16. септембра 1963. Малезија (Malaysia), 21. септембра 1964. Малта (Malta), 12. марта 1968. Маурицијус (Mauritius), 31. јануара 1968. Науру (Nauru), 26. септембра 1907. Нови Зеланд (New Zealand), 1. октобар 1960. Нигерија (Nigeria), 26. септембра 1975. Папуа Нова Гвинеја (Papua New Guinea), 22. фебруара 1979. Ст. Лусија (St. Lucia), 27. октобра 1979. Ст. Винсент и Гренадини (St. Vincent и Grenadines), 29. јуна 1976. Сејшелска острва (Seychelles), 27. априла 1961. Сијера Леоне (Sierra Leone), 3. јуна 1959. Сингапур (Singapore), 7. јула 1968. Соломонска острва (Solomon Islands), 1. јануара 1949. Шри Ланка (Sri Lanka), 6. септембра 1968. Свази (Swaziland), 9. децембра 1961. Танзанија (Tanzania), 4. јуна 1970. Тонга (Tonga), 31. августа 1962. Тринидад и Тобаго, 1. октобра 1978. Тувалу (Tuvalu), 9. октобра 1962. Уганда (Uganda), 1. јануара 1962. Западни Самоа (Western Samoa), 24. октобра 1964. Замбија (Zambia), 18. априла 1980. Зимбабве (Zimbabwe).

Статус зависних земаља и колонија имају: Антигва (Antigua), Белиз (Belise), Бермудска острва (Bermuda), Британски Антарктик (British Antarctic Territory), Британска територија у Индијском океану (British Indian Ocean Teritorry), Британска Вирџинска острва (British irgin Islands), Острва Кајман Cayman Islands), Доминика (Dominica), Фокландска острва (Faukland Islands), Гибралтар (Gibraltar), Корибати (Kioribati), Хонгконг (Hong Kong), Каналска острва (Channel Islands), Острво Мен (Isle of Man), Монсерат (Monserrat), Острва Пикерн (Picairn Islands), Ст. Кристофер, Невис и Ангвил (St. Chrisopher, Nevis и Anguila), Ст. Јелена (St. Helena), Туркс и Каикос острва (Turks и Caicos Islands).

Британска заједница народа, односно Комонвелт нови је вид међудржавне организације највећег дела некадашње Британске империје а настала је из потребе да се односи између Велике Британије и њених бивших колонија уреде на бази равноправности.

УВЕК ГЛАДНЕ АЈКУЛЕ

Занима ме откуд ајкуле у Јадранском мору и чиме се хране?

Јасенко Топчагић,
Акифа Шеремета 29
Сарајево

Откуд ајкуле у Јадранском мору? Па, једноставно, допливају из Средоземног мора. Наиме, поред осталих мора и океана у којима живе, ајкуле могу да се нађу и у Медитерану. То су, рецимо, шестошкрга воложња и њена сродница широкоглава седмошкрга ајкула, затим неке врсте морског пса.

Кад је храна у питању ајкуле слободно могу да се назову незајажљивим гладницама. Њихова прождрљивост је толика да их наводи на потпуно бесмислене поступке. Све што поједу избацују из тела упола сварено, па због тога изнова морају да пуне желудац. Чиме ће га напунити то их нимало не брине: гутају све што стигну. Тако је у желуцу једног морског пса пронађена половина шунке, неколико овчјих ногу, задњи део свиње, глава и предње ноге булдога, велика количина коњског меса, комад платна за вреће, железна полуга. Желудац једног другог морског пса био је „до врха" пун ситних риба и разних сипа. Како је то могуће, питали су се истраживачи, и на крају дошли до закључка да се то дешава због тога што се морски пас не окреће устрану да би зграбио плен: он јури кроз воду широко разјапљених уста и гута све на шта наиђе.

Неке ајкуле су праве готованке: радо се хране уловљеном рибом па тако представљају праву напаст за рибаре. Једна од тих је и брза мако ајкула. Две највеће представнице овог грабежљивог рода — џиновска ајкула и кит ајкула — хране се, међутим, планктонима. Наравно, не одбијају ни неки други понуђени залогај. Не тако ретко може се видети кит ајкула како гута и јата малих рибица, сипа и љускара.

Необична тигар ајкула позната је као сваштојед: једе све до чега дође, без обзира да ли је то сисар, птица, риба, рак, ђубре, кутија конзерве или морска корњача. Ако јој се укаже прилика, она ће прождрати и човека, у чему и не представља неки изузетак.

РИМЉАНИ СУ КУМОВАЛИ

Прошлог лета био сам у Енглеској и чуо да су Темзи име дали Римљани. Интересује ме да ли је то тачно јер сам до сада био уверен да су највећој енглеској реци име дали Британи?

Братислав Јовановић,
Београд

Велики број европских река добио је име у време Римљана. Међу њима и Темза. Наиме, два најјача извориштa горњег тока Темзе Римљани су звали Там и Изис, Временом, река је настајала на месту где су се Там и Изис спајали, добила је назив Тамезис. У време римских освајања Енглеске, Цезареве легије користиле су Тамезис као веома важан пловни пут. Занимљиво је да је ова река у то доба била много већа и богатија водом него данас.

ЗАВИСИ ОД ФОНДА

Хтео бих да знам колики је износ Нобелове награде?

Антун Пирпеки,
Ваљевска 17
Суботица

Новчани износ Новелобе награде није сваке године исти: зависи од величине фондова и њихове рантабилности. Најмањи износ забележен је 1923. године када је награда износила „само" 115 хиљада шведских круна. Ове године вредност награде биће за десет посто већа од прошлогодишњих и износиће по 880 хиљада круна (једна круна је 4,82 дин) за области за које се додељује.

КАКО СЕ ПРАВИ БОЗА?

Недавно сам у неком листу прочитао рецепт како се прави боза али не могу да се сетим у којем. Молим те да ми објавиш јер се лето приближава а боза делује прилично освежавајуће.

Горан Јованов,
Гај

Да би направио бозу, потребно ти је 10 литара воде, 1 килограм непросејаног пројиног брашна, пакетић квасца и шећер. Ово освежавајуће пиће прави се на следећи начин: килограм брашна прелије се са 10 литара млаке воде. То је најбоље урадити предвече. Пошто је одстајала читаву ноћ, течност ставити да се кува и пустити је да полако ври око два сата, мешајући је с времена на време дрвеном кашиком. Скувано брашно оставити да стоји до увече а у међувремену у млакој води размутити пакетић квасца. Кад квасац ускисне изручити га у скувано брашно, све добро промешати и оставити да стоји још 12 сати. После тога бозу процедити кроз сито или парче чисте газе а при том пазити да се добро истисне сва течност из брашна. Процеђену бозу засладити по укусу и ставити у фрижидер или на неко хладно место. Овако направљена боза не може дуго да стоји.

ТРИ ИМЕНА ЈЕДНОГ ЦАРА

Како се презриво цар Душан?

Никола Шимуновић,
Првобораца 38
Сплит

Син српског краља Стефана Дечанског и његове прве жене Теодоре добио је на крштењу име Стефан Душан. Од 1331. године, када је са престола збацио оца и прогласио се за краља, назива се само именом Стефан. Народне песме, пак, спомињу га и као цара Стјепана, док се у наративним изворима и неким натписима среће као Душан. Заједно са престолом цар Душан је од оца наследио и презиме Немањић које су носили сви средњовековни српски владари династије чији је зачетник био Стефан Немања.

ДИШИ НА НОС

Желела бих да знам због чега долази до штуцања и како се лечи?

Оливера Петровић,
Ђуре Ђаковића 39
Београд

Штуцање изазива нагла контракција дијафрагме (мишићне творевине која дели трбушну од грудне дупље) услед надражаја нерва који делује на ову „преграду" а зове се nervus frenicus. До надражаја долази из више разлога и ређи су код струме, тумора једњака и грудне дупље, код запаљења срчане кесе и централног оштећења (запаљења мозга, тумора мозга, можданих крварења).

Много су чешћи локални надражаји и ту је на првом месту гутање ваздуха. Штуцање може да настане и због рефлексних појава као што су болести органа у трбушној дупљи. Ако се штуцање често понавља а праћено је још неким симптомима, треба обавезно консултовати лекара који ће предузети одговарајуће лечење. Али, пошто је најчешћи узрок штуцања брзо гутање хране и ваздуха, треба обратити пажњу на то. Значи, треба да се једе полако и да се храна добро сажваће. Осим тога, важно је да се не прича за време јела и да се дише на нос.

МАЛИ ЗЕЛЕНИ СУ — ЖУТИ!

Да ли постоји живот у свемиру и да ли је човјек видио ванземаљско биће?

Мујоња Синавка,
Загреб

У јесен 1966. године, амерички астроном др Карл Саган, професор Харвардског универзитета и саветник владе САД за питања ванземаљског живота, и Јосиф Самуилович Шкловски, члан Академије наука СССР-а и директор Стернбергoвог астрономског института у Москви, заједнички су написали књигу под насловом „Разумна бића у свемиру". У њој су ови реномирани научници изнели тврдњу, додуше прилично опрезну, да негде у свемиру постоје разумна бића. Наша галаксија, кажу они, састоји се од око 150, по некима чак и 250 милијарди, сунца са одговарајућим бројем планета. На најмање милијарду њих вероватно постоје услови за неке облике живота, можда и веома развијене. Одмах се, наравно, поставља и питање на којем ступњу развоја би био тај живот. Вероватно је да су многе од тих цивилизација много старије од наше, сматрају Саган и Шкловски, и самим тим много развијеније. Груби прорачуни показују да у нашој галаксији има око милион планета с високо развијеним техничким цивилизацијама али да су оне од нас удаљене од 100 до 1000 светлосних година. Да бисмо са неком од најближих успоставили контакт и разменили радио-поруку, потребно је најмање 200 земаљских година.

Претпоставка да у нашој галаксији постоје разумна бића намеће још једно питање: да ли су она икада посетила нашу планету? Јесу, каже руски етнолог Агрест, и износи шокантну претпоставку да је Содому и Гомору уништила нуклеарна експлозија!

У прилог теорији да су нас посетиле ванземаљске цивилизације наводи и фреска пронађена у Сахари на којој је приказано биће у свемирском оделу. Да ли је фреска само плод маште или резултат „блиског сусрета треће врсте"? Саган је уверен да је у питању ово друго.

Познатог америчког научника импресионирала је и једна од легенди о пореклу сумерске цивилизације. По њој, древну цивилизацију у долини Тигра и Еуфрата створила је „животиња обдарена разумом која се звала Оанес... Њено тело веома је личило на рибу а испод главе имала је још једну главу..." Тај опис отприлике одговара шлему космонаута.

Дванаест година по изласку из штампе књиге „Разумна бића у свемиру" совјетски научник је променио мишљење. Чиста је глупост, рекао је пре две године, тражити ванземаљске цивилизације јер кад би постојала само једна, старија од наше за ништавних 1000 година, она би у свом освајању простора већ стигла и до нашег Сунчевог система. Али пошто се од ње не примећује ни најмањи траг, значи да смо сами.

Међутим, Тројицки, такође члан Академије наука СССР-а, сматра да се нипошто не сме искључити могућност постојања ванземаљских цивилизација и да се њихови становници вероватно мало разликују од нас.

Дилема да ли „мали зелени" постоје или не могла би да се разреши и када би се утврдило има ли или не НЛО (неидентификованих летећих објеката). Тројицки наводи да постоји богата збирка прича и сведочанстава о неким појавама у атмосфери Земље чија се веродостојност не доводи у сумњу. Међутим, 98 процената сведочења о НЛО може да се објасни познатим природним појавама. Остаје два одсто за које треба да се утврди да ли спадају у ред до сада непознатих игри природе или су заиста летелице неке ванземаљске цивилиза-

ције. Дакле, чим се разјасни мистерија „летећих тањира", знаћемо на чему смо. У САД је у ту сврху формирана комисија коју иначе специјалисти војног ваздухопловства и група научника с Колорадо универзитета. Комисија је испитала 12 618 извештаја о сусрету с „летећим тањирима" и издвојила 701 случај који је оквалификовала као „необјашњив феномен".

Управо због тога није нимало чудно што је као прворазредна сензација одјекнула вест која је „процурила" с португалско-шпанског научног скупа одржаног октобра 1978. у граду Порто. У њој се каже да је 2. новембра 1959. године над португалским градом Евором примећено више непознатих летећих тела и да је убрзо с неба почело да пада нешто што је названо „анђеоском косом". Лабораторијским анализама утврђено је да су то биле веома фине нити угљеника, челика, магнезијума, елемената, пластике и другог — беле боје. На једној од тих нити откривено је једноћелијско биће, готово округло, пречника 4 милиметра.

У саопштењу изнетом на скупу каже се да је овај чудан створ „снабдевен" са 10 пипака и да не припада ни биљном ни животињском свету наше планете. Несумњиво је, тврде они који су га проучавали, да припада неком ванземаљском свету. Необично биће имало је једну прилично чудну одлику, наводи се даље у саопштењу, пипци нису излазили директно из њега већ је изгледало као да се налазе на извесној удаљености, да се за тело држе привучени неком врстом електромагнетизма. Међутим, много вероватнијом чини се претпоставка да су пипци за тело били везани неком безбојном и провидном супстанцом.

Само тело биће било је покривено фином мрежом облика отвореног кишобрана док се у средини назирао отвор у облику уста. Свемирски гост је, каже се даље у саопштењу, имао тело боје жуманцета док су му пипци били црвени. После извесног времена проведеног у лабораторији тело је почело да поприма жуто-кестењасту боју која је постајала све тамнија. Ово мењање боја веома је узнемирило научнике који су тело испитивали јер је било очигледно да с „посетиоцем" није све у реду, тј. да се распада. После пет месеци тело је заиста угинуло.

Цела прича о свемирском госту звучала би уверљиво да нема и једне недоумице: због чега све то није објављено у време кад се и дешавало? Одговор је покушао да дâ португалски научник Хоаким Фернандес који је тврдио да је сензационално откриће држано у тајности из „политичких разлога".

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

За сваку значку или постер дајем три броја Дениса, Стрипотеке или Ексалманаха. Милорад Орловић, 71000 Сарајево, Социјалистичке револуције 6/10.

●

За четири папирнате лутке дајем десет салвета. **Жељка Кутлача, 58000 Сплит, Браће Борозан 3.**

●

У Бугојну смо основали Клуб Политикиног забавника. Молимо све читаоце да пошаљу неке од бројева које поседују. Самим тим постају и чланови нашег клуба. Иначе, припремамо награду игру и сви који су заинтересовани за обавијест о нашем клубу могу да се јаве на адресу: Марко Крижић, 78250 Бугојно, Иве Лоле Рибара бд.

●

Моји другови и ја основали смо Клуб Џубокса и недостају нам бројеви од 1 до 49 те молимо све читаоце Забавника да нам помогну. **Мирко Надашки 24311 Његошево, Милана Станчића 8/1.**

●

Ономе ко ми пошаље једну значку дајем две разгледнице страних градова. **Горан Цветковић, 21460 Врбас, Дванаесте војвођанске бригаде 24б.**

●

Молим читаоце Забавника да ми пошаљу следеће бројеве Алана Форда: 101, 124, 115, 117, 120, 102. За један број плаћам 5 динара. Небојша Калезић, 11000 Београд, Десет авијатичара 23.

●

Ко ми пошаље папирнату лутку Делту добиће од мене три марке, разгледницу Зајечара или значку. **Иван Мариновић, 19000 Зајечар, Светозара Марковића 9/9.**

●

За двадесет салвета дајем двије металне значке. **Сандра Ђуровић, 75000 Задар, Пут црвених кућа 33.**

● ПРЕКО 40 УКРШТЕНИХ РЕЧИ, РЕБУСА, АНАГРАМА И ОСТАЛИХ ЕНИГМАТСКИХ ПРИЛОГА

ПОЛИТИКА Мозаик

● НОВАЦ НА ПОДРУЧЈУ ЈУГОСЛАВИЈЕ И ДРУГЕ ЗАНИМЉИВОСТИ У РУБРИЦИ „МОЗАИКОВ КОЛЕКЦИОНАР"

● У НОВОМ БРОЈУ ПОСТЕР: МАЛИ ЈУНАЦИ ТВ СЕРИЈЕ „БОШКО БУХА"

WALT DISNEY

МИКИ

ВИДИ, ВИДИ! ДЕТЕЛИНА СА ЧЕТИРИ ЛИСТА!

ДОНЕЋЕ МИ СРЕЋУ У ПЕЦАЊУ!

САД ЋЕМО НЕШТО ДА ИСПРОБАМО, МИКИ!

Copyright © 1974
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

Distributed by King Features Syndicate

ТО ЈЕ НЕЧУЈНА ПИШТАЉКА ЗА ДОЗИВАЊЕ ПАСА!

ДА ЧОВЕК НЕ ПОВЕРУЈЕ СВОЈИМ ОЧИМА!

ТА ТВОЈА ПИШТАЉКА ЈЕ ЗАИСТА ДОБРА!

АУФ! ОНА ЈЕ, ИЗГЛЕДА, ВИШЕ НЕГО ДОБРА!

КАКО МОЖЕ ДА БУДЕ ВИШЕ НЕГО ДОБРА?

ЗА ТО ШТО НЕ МАМИ САМО РИБЕ!

МИЈАО! МИЈАО! МИЈАО!